

SÖKAREN

NR 2

1988 ÅRGÅNG 25

PRIS 20:00 INKL. MOMS

Right Livelihood Award 1987

Fr v Hans-Peter Dürr, Meir Vanunu — broder till pristagaren Mordechai Vanunu, Frances Moore-Lappé, Johan Galtung, Shri Sunderlal Bahaguna och Indu Tikikar, de båda sista representanter för Chipko-rörelsen i Indien. Foto Per Frisk.

Två representanter för Chipko-rörelsen, Sunderlal Bahaguna och Indu Tikikar, mottar "alternativa nobelpriset" 1987 av Jakob von Yxkull.

Nedrustning, säkerhet, fred "Alternativa nobelpriset" 1987

Av Åsa Freij. Foto Per Frisk.

Året 1987 fokuserades Right Livelihood Award — som även kallas "alternativa nobelpriset" — på nedrustning, säkerhet och fred. Prissumman, 100 000 USA-dollar — cirka 650 000 kronor — delades mellan fyra mottagare från Indien, Västtyskland, USA och Israel. Dessutom utdelades som vanligt ett hederspris.

Hedersutmärkelsen — inga pengar —

gick detta år till den välkände norske fredsforskaren professor *Johan Galtung*, 57. Han är en pionjär inom freds- och konfliktforskningen, och är mer världsmedborgare än norrman. Motiveringen till att han uppmärksammats löd: "... för hans systematiska och tvärvetenskapliga studier av kapprustningens följder och de omständigheter som skulle kunna leda till fred".

Hederspriserna ges åt personer som

juryn vill hedra, men som inte i första hand har behov av ekonomiskt stöd. Penningpriserna går alltid till projekt, inte till personer för eget bruk.

De som fick penningpriser var: *Chipko-rörelsen* i Indien, som gjort sig känd för att dess medlemmar "kramar träd" — den har också kallats trädskramarrörelsen — och på så sätt

med sina kroppar och liv skyddar träden från att bli nedhuggna. Rörelsen har också återupplivat traditionellt skogsbruk. Prismotiveringen var: "... för dess hängivna arbete med att bevara, åter skapa och ekologiskt ansvarsmedvetet bruka Indiens naturresurser".

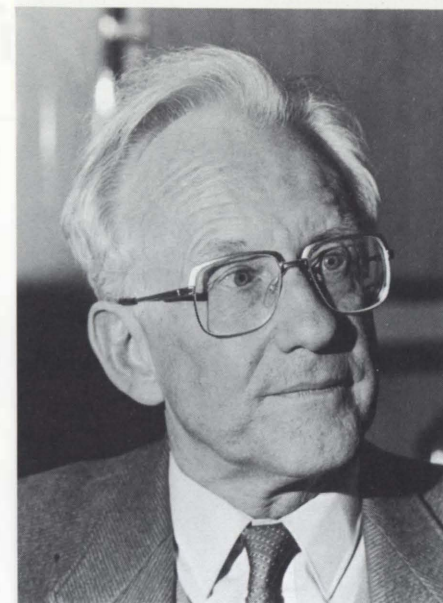
Skogarna i Indien har en avgörande betydelse för den indiska lantbefolkningens existens. De ger föda, bränsle och foder, och de stabiliserar jorden och vattnet. Skogarna har i ökad omfattning avverkat av kommersiella skäl, och indiska lantbor har försökt skydda dem genom icke-väldsmotstånd i Mahatma Gandhis anda. Motståndet mot skogsavverkningen har sedan mitten av 1970-talet spridit sig över hela Indien och är nu organiserat och känt som Chipko-rörelsen. Namnet kommer från ett ord som betyder "omfamna". Rörelsen har kunnat förhindra skogsskövling i flera områden i Indien.

Ledarna och aktivisterna inom chipko-rörelsen är i allmänhet kvinnor på landsbygden, men även en del betydelsefulla män har anslutit sig, bland dem Sunderlal Bahaguna — som var i Stockholm och mottog rörelsens pris — en icke-väldskämpe och filosof, som 1981 —1983 gjorde en fotvandring på 5 000 kilometer tvärs över Himalaya för att sprida chipko-budskapet.

Hans-Peter Dürr, 58, professor i fysik i Västtyskland, "... för sin grundliga kritik av 'stjärnornas krig' (militariseringen av rymden) och sitt arbete med att finna fredlig användning för högteknologin". Juryn framhöll också Dürrs aktiva deltagande i freds-rörelsen i väst, där han med sitt engagemang bidragit till det första verkliga avtalet om kärnpennedrustning någonsin.

Dürr beskrivs som en tvärvetenskapare. Han har varit professionellt aktiv inom energipolitikens område (har talat och demonstrerat mot kärnkraften), inom området vetenskap och ansvar samt inom kunskapsteori och filosofi, vid sidan av sitt specialområde kärnfysiken. Han är intresserad av tredje världens problem och ekologiska frågor, men under 1980-talet har han framför allt på många sätt varit verksam för freden.

Frances Moore-Lappé, 43, USA, som aktivt kämpat mot svält och för mänskliga rättigheter och har skrivit boken "Diet for a Small Planet" (1971) såld i tre miljoner exemplar (finns på svenska). Hon har visat att världssvälten inte beror på överbefolkning och livsmedelsbrist, utan i stället orsakas av politiska och ekonomiska faktorer. Moore-Lappé har tillsammans med Joseph Collins grundat ett institut för mat- och utvecklingspolitik i San Francisco. Hon får priset för klarläggande av de verkliga orsakerna till världssvälten och för att hon visat hur vanliga medborgare ef-

Johan Galtung

Hans-Peter Dürr

fektivt kan bidra till att eliminera svälten.

Mordechai Vanunu, Israel, som har ställts inför rätta i sitt hemland för att han avslöjat Israels hemliga kärnvapenprogram och dess nära samarbete med Sydafrika i samband med detta. Han belönades "för mod och självuppgiffring, som han visat genom att sätta lojaliteten till mänskligheten främst".

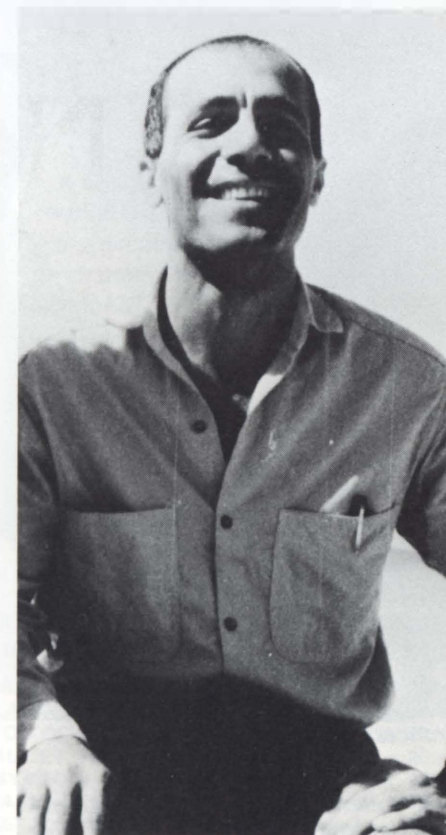
Vanunu har varit politiskt aktiv i Israel och pläderat för att palestinerna i landet skall ha lika rättigheter som israelerna och för att förhandlingar skall inledas mellan palestinier och israeler med syfte att upprätta en oberoende palestinsk stat vid sidan av Israel. Vanunu opponerade sig mot den israeliska invasionen i Libanon 1982. 1986 berättade han för tidningen Sunday Times om Israels omfattande hemliga kärnvapenprogram, som han själv genom sitt yrkesarbete som tekniker kände till.

Han kidnappades i Rom av israeliska agenter och fördes till Israel, där han suttit i fängelse sedan dess, anklagad för spionage och landsförräderi.

Som vanligt skedde utdelningen av The Right Livelihood Award dagen före den "riktiga" nobelfesten, dvs den 9 december. Platsen var, liksom året innan, Riksdagshuset i Stockholm. Själva prisutdelningen föregicks av ett par presskonferenser, och grundaren av priset, Jakob von Yxkull, och hans sympatisörer och medarbetare kunde glädja sig åt en ytterligare ökad uppmärksamhet från massmedia, i jämförelse med tidigare år. Det som från början av massmedia och kanske en stor del av allmänheten sågs som en litet suspekt protest av en idealist, har alltmer fått status av en permanent och seriös institution,

som verkligen uppmärksammar människor som "gör mänskligheten den största nyttan", så som Alfred Nobels vilja var. Dessa ord av Nobel framhåller också von Yxkull årligen, och han åberopar dem som en grund till att han tycker att nobelprisets ämnesområden bör kompletteras och därför har stiftat det "alternativa nobelpriset".

Jakob von Yxkull stiftade The Right Livelihood Award (Priset som belönar rätt levnadssätt på jorden) 1980, sedan han sålt sin värdefulla frimärkssamling

Mordechai Vanunu (som fn sitter i israeliskt fängelse).

Frances Moore-Lappé

och donerat pengarna till en stiftelse, som han själv startade. (Priset finansieras av denna summas avkastning samt av andra donationer, från olika delar av

världen.) Stiftelsen har en internationell jury, som utser pristagarna. I juryn ingår bland andra riksdagsledamoten Birgitta Hambraeus, Dag Hammarskjöld-

stiftelsens chef Sven Hamrell och upptäcktsresanden Thor Heyerdahl.

Stiftelsen är opolitisk, men dess, liksom von Yxkulls egen, ideologi förefaller stå den "gröna" politiken närmast. Jakob von Yxkull framträdde också på den internationella gröna kongressen i Stockholm den 30 augusti 1987. Vid det tillfället citerade han för övrigt Robert Kennedy, som för tjugo år sedan, strax innan han mördades, uttalade dessa ord: "En del ser världen som den är och frågar sig VARFÖR? En del drömmer om en värld som aldrig funnits och frågar sig VARFÖR INTE?" Robert Kennedy stod upp för de fattiga och för fred. Han var också modig nog, framhöll von Yxkull, att till de privilegierade säga: "Det är ni som ska betala!"

von Yxkull menade också att det idag är svårt att finna en politiker som vågar utmana de privilegierade på detta raka sätt. Men faktum är att det idag inte finns något annat val än att låta de gynnade betala för att vi alla ska få en dräglig tillvaro. Frågan är bara om vi ska hinna betala, innan räkningen blir alltför stor — och det inte finns någon som kan betala!

Jakob von Yxkull framhåller också ofta en annan fara, som alltför litet beaktas i den allmänna samhällsdebatten, nämligen att vi håller på att samla så mycket bly i våra hjärnor att vi riskerar att bli så avtrubbade att vi varken kan förstå de problem vi måste lösa eller sköta de datorsystem, som styr oss. Dessutom hindrar vi oss själva från att "vakna" och ingripa i tillräcklig utsträckning därför att verkligheten är så skrämmande att många av oss blundar för den. "Vi tillåter oss inte att riktigt veta, eftersom vetandet är för tungt att bära." Och några, som verkligen vaknar upp och ser de faror som hotar oss, gör inget ändå, eftersom vetenskapen gör dem alltför nervösa.

von Yxkull, som gärna citerar kända namn, tar också Mark Twain till hjälp: "När de förlorade sina mål ur sikte, ansträngde de sig dubbelt så mycket." Han styftar då på världens makthavare, med vilka han också uppmanar oss att ha medlidande, "för de är offer för sin egen propaganda och behöver hjälp ur sina mentala fängelser".

Adresser:

Svenska Right Livelihood Föreningen, c/o Gisslar, Skeppargatan 49 B, 114 58 Stockholm. Tel 08/62 41 53.

Jakob von Uexkull, The Right Livelihood Awards Foundation, Viking House, Wybourne Drive, Onchan, Isle of Man, British Isles.

Marcello Truzzi, en skeptisk sökare

Marcello Truzzi är sociolog vid Eastern Michigan University i USA. Han har ett skeptiskt intresse för företeelser utanför det normala, och han ger ut *Zetetic Scholar*, som från en skeptisk utgångspunkt tar upp påståenden om paranormala fenomen och anomalier. Tidskriften, som kommer ut två gånger om året, är ett forum för konstruktiv dialog mellan parapsykologer och kritiker av parapsykologin.

Truzzi definierar "zetetic" som en skeptisk sökare, och han menar att begreppet speglar hans egen åsikt att den rätta vetenskapliga attityden till påstådda skeenden utanför det normala är öppenhet för nya fakta i förening med en skeptisk, kritisk uppmärksamhet.

Han är kritisk till många kritiker, och han gör skillnad mellan *ifrågasättare*, som är skeptiska sökare, och *förnekare*, som har en rent negativ inställning. Verkligen skepsis, menar han, är uttryck för icke-tro, en position av uppskjutet omdöme, men det är inte absolut förnekelse.

— Vi skall komma ihåg, säger han, att vetenskapens mål är att *förklara*, inte att bortförklara. En skepsis bör vara *kon-*

struktiv för att föra vetenskapen framåt och inte *negativ* så att den lägger hinder i vägen för forskning.

Det som gör vetenskapen till vetenskap är dess metoder, säger Truzzi vidare. Metoderna innebär bland annat att vetenskapen är självkorrigering — den kan exempelvis låta tidigare kategoriska påståenden ge vika för ökad tolerans och nödvändig samverkan.

Truzzi försvarar de parapsykologiska forskarna och säger att de alltmer behandlar anomalier inte så mycket i form av extraordinära påståenden, som görs, utan mer i form av frågor, som ställs.

De kritiker som har en rent negativ hållning är i själva verket pseudokritiker, menar Truzzi. De bryr sig ofta inte om att bevisbörda åligger *alla* som gör påståenden inom vetenskapen, även negativa påståenden. Pseudoskeptiker pekar på icke övertygande bevismaterial som om det inte funnes något bevismaterial alls. Men det kan finnas en viss beviskraft i det som inte är fullt övertygande, ty "bevis existerar endast i högre och lägre grader".

Pseudoskeptiker förväxlar också ofta vad som är osannolikt med vad som är

omöjligt — att något är osannolikt betyder inte att det är alldeles omöjligt.

Till dem som anser det orimligt att undersöka rapporter om oidentifierade flygande föremål säger Truzzi att de skulle göra klokt i att noga studera resonemangen hos dem som förespråkar vetenskapliga försök att kontakta utomjordiska intelligenser, vilka antas kunna existera i andra solsystem.

Han anser också att den vetenskapsman som gör anspråk på att vara en sann skeptiker, en zetetic, är villig att undersöka anspråk som kommer från helbräddagörare likaväl som anspråk från medicinskt håll. Dessutom är han villig att jämföra deras resultat, innan han försvarar den ena kategorin och fördömer den andra.

Det zetetiska förhållningssättet är, menar Truzzi, inte mindre kritiskt till det paranormala; däremot är det mer kritiskt till det normala och etablerade.

Vetenskap är, understryker han, ett spel efter vissa regler, där målet är sanningen — ett spel där envar som följer reglerna kan bli en vinnare.

Källa: Brain/Mind Bulletin, november 1987.

FÖREDRAG PÅ KASSETT

☆ **Människans Aura** Varifrån kommer ljuset i auran? Hur påverkar auran din hälsa? Vad betyder auran färger? Hur påverkas din aura av musik, tobak, smärta, droger, negativa/positiva tankar-känslor? Ta del av praktiska andliga metoder för att intensifiera och expandera ljuset i auran. Vem är Saint Germain? Grundläggande undervisning om människans aura och chakran, kärlekens lag, det talade ordets kraft, Kristusjaget, Jag Är-Närvaron, livets mål & mening.

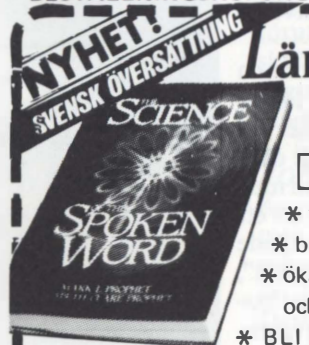
☆ **Tvillingsjäl** Vad är en tvillingsjäl och hur kontakter man den? Vad är en själsfrände? Kosmos skapelse — en polaritet (yin-yang). Människans andliga och själsliga skapelse. Genomgång av olika slags relationer och vad vi måste göra för att hitta tillbaka till den vi älskar mest.

☆ **Reinkarnation** Vi återföds, men inte bara tillsammans med dem vi älskar, utan också med dem vi ogillar och är rädda för. Lyssna och lär hur karmalagen styr omständigheterna i vårt nuvarande liv. Lär hur du kan förändra det förflutna och därigenom framtiden.

Pris/föredrag: 65:- Speltid: Ca 2 timmar. Beställ på PG 66 26 51-9 eller ring 08-25 76 99

Ny bok: Utforska människans aura 69:-

BESTÄLLNINGSKUPONG

Lär dig frigöra dina inre förmågor!

☐ Det Talade Ordets Kraft

är boken som lär dig:

- * frigöra din inneboende kreativitet
- * bli fri från sjukdom, tvivel och rädsla
- * öka din uthållighet, inre vitalitet och utomsinnliga varseblivning (ESP)
- * BLI MÄSTARE ÖVER DIG SJÄLV

genom *Vetenskapen om det Talade Ordet* ... 145:-

BLI MÄSTARE I ALKEMI!

☐ Alkemi — den urgamla vetenskapen om energiömsvandling. Du förvandlar oro till lycka och bekymmer till kärlek med alkemisten Saint Germain som din handledare. 125:-

ARTIKLAR SOM KASTAR LJUS ÖVER LIVETS MYSTERIER. 8-16 s A4 med instruktiva bilder

- ☐ MÄNNISKANS AURA — hur renar man sin aura? ... 20:-
- ☐ TVILLINGSJÄLAR — finn din perfekta partner ... 20:-
- ☐ REINKARNATION OCH LIVETS MÅL ... 20:-
- ☐ ÖKA DIN VITALITET — högre vibrationer = bättre hälsa ... 20:-
- ☐ LIVET ÄR EN SYMFONI — musiken makt på gott och ont ... 20:-
- ☐ JESUS OKÄNDA ÅR — mellan 12 — 30 års ålder ... 20:-
- ☐ DET INRE JAGET — den store förmedlaren »Kristusjaget» ... 20:-

Spara portot och beställ genom att sätta in respektive belopp på PG 66 26 51-9. Eller skicka kupongen (porto & pf.avg. tillk.) till: Summit Lighthouse, Grävlingsvägen 44, 161 37 Bromma.

Längtan efter en ny mänsklighet

"Det ligger ett rop i tiden, ett rop efter en ny människa och en ny värld."
Mårten Strömqvist

I en nära, eller mer avlägsen, framtid skall på jorden framträda en ny mänsklighet, född ur den gamla. Detta är en tanke som framförs av ett flertal andliga rörelser och förkunnare.

Sri Aurobindo

Den indiske mystikern Sri Aurobindo (1872—1950) predikade att en ny mänsklighet med "supramentalt medvetande" skulle komma att ta jorden i besittning. Aurobindo själv ansågs vara den förste som hade detta högre medvetande, vilket var grunden för nästa evolutionära steg i mänsklighetens utveckling.

Aurobindo såg livet i världen som en fortgående utveckling från de lägsta materiella formerna fram till mänskligt medvetande i vår tid. Han menade också att utvecklingen inte var avslutad med den nuvarande människan, utan att ett ännu högre, mer totalt, medvetande skulle framträda, "övermedvetandet", vilket redan hade manifesterats hos honom själv. Genom detta nya medvetande föds "övermänniskan", ansåg han.

Vad innebär det högre medvetandet? 1975 sa Mårten Strömqvist till Sökaren att det rör sig om den inre upptäckten av Något i människan, vilket är det samma i alla levande varelser, växter och i all materia, Något som genomströmmar allt.

Mårten sa också att sådana egenskaper som frihet, jämlikhet, broderskap, fred och enhet, som världen ropar efter, alltid har funnits i människosjälens. Uppgiften för dem som hör ropet efter en ny mänsklighet är att förverkliga själens innersta natur i sig själva, i livet, i världen.

Sri Aurobindo sa att "det som först och främst är nödvändigt är att den enskilde upptäcker anden, den gudomliga verkligheten i sig själv och låter denna komma till uttryck i sitt liv och väsen".

Sri Aurobindo menade, i enlighet med den urgamla vedantafilosofin, att allt levande har *samma* väsensgrund: det som är botten i mig är också botten i dig och i allting annat i världen. När vi går tillräckligt djupt inom oss, finner vi *en* varelse, *en* Sjel, en gudomlig enhet, samma enhet som genomtränger allt som är.

Sri Aurobindo

Inom rörelsen Auroville, som företräder Sri Aurobindos tankar, säger man att det nya, högre medvetandet nu pressar på i världen och söker öppningar för att manifesteras. Det har redan börjat synas här och var. Ja, det pågår idag en enastående utveckling av människan — och den går fortare än någonsin. Till slut skall den nya mänsklighet, som blir följden av att det supramentala medvetandet alltmer manifesteras, skapa en ny och bättre värld.

Pierre Teilhard de Chardin

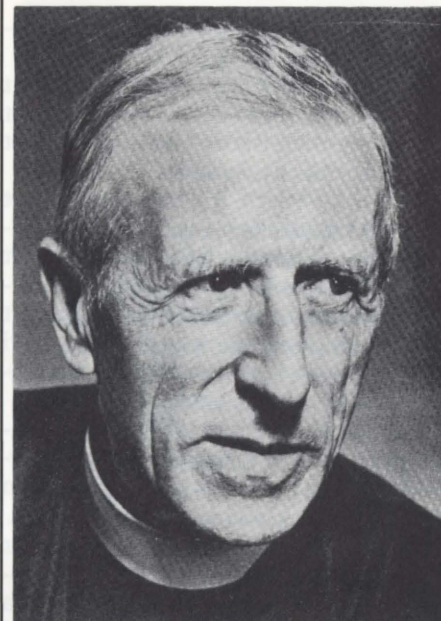
Den franske paleontologen, jesuiten och filosofen Pierre Teilhard de Chardin (1881—1955) hade en intellektuell vision av en pågående utveckling av livsformerna mot allt högre grader av komplexitet och medvetenhet — den nuvarande mänskligheten skulle efterföljas av ännu högre former av liv.

Teilhard ser människan som det mest häpnadsväckande, storslagna och betydelsefulla av de fenomen som utgör världen. Människan säger oss mer om livet i kosmos än någonting annat, eftersom hon är det högst utvecklade fenomenet som vi känner till.

I Teilhards vision uppstiger medvetandet från dess allra primitivaste former till de allra högsta, vilket är en storslagen rörelse mot fullkomning. Med människans tillblivelse har en reflekterande varelse stigit fram på världsscenen, förklarar Teilhard, och därmed har en helt ny värld fötts: abstraktion, logik, matematik, teknik, konst o s v har uppstått. Men utvecklingen har inte stagnerat med människan, utan hon är ett dynamiskt fenomen, och hennes fortsatta utveckling är en nödvändig del av hela evolutionsförloppet. Hon får en alltmer dominerande hjärna, och därmed ökar hennes andliga kapacitet hela tiden mot ett supermedvetande, där människan är mycket "mer" än idag, vet mer, förmår mer.

Men Teilhard går i sin vision betydligt längre än Aurobindo: han går ända fram till slutpunkten, varifrån ingen mer utveckling är möjlig.

Till sist, resonerar han, måste evolutionen utmynna i ett högsta medvetande. Han kallar detta punkt Omega, som är kosmos medelpunkt i rummet och tiden — evolutionens början och tillika dess slut. Det är det Absoluta, drivkraften bakom fenomenen. Däri sammanstrålar slutligen fenomenvärldens alla former, där samlas "mängden av vara".

Pierre Teilhard de Chardin

Det individuella jaget kommer en gång att sjunka in i Omega, det fulländade medvetandet, men inte upplösas där — ty där accentueras dess eget djup, där finner det sin individuella identitet bevarad och förstärkt. Punkt Omega är alla medvetandecentrums övermedvetande. Ytterst sammanlöper alla medvetanden i Omega, som äger oinskränkt vara och ej någonsin kan utplånas av tidens och rummets nedbrytande krafter. Omega är ingenting opersonligt och konturlöst, utan i stället det personligas fulländning, det absoluta jaget. Punkt Omega är Gud.

Richard M Bucke

Den kanadensiske läkaren Richard Maurice Bucke (1837—1902) som skrev boken *Cosmic Consciousness* (Kosmiskt medvetande) tänkte sig att ett nytt och högre medvetande skulle uppstå hos allt fler människor tills det slutligen skulle vara allmänt. Han skrev i sin bok:

"... precis som, för länge sedan, självmedvetande uppträdde hos de bästa individerna bland våra förfäder i deras bästa år och sedan gradvis blev allt mer utbredd och uppträdde i allt lägre åldrar till dess, som vi ser idag, det förekommer hos nästan alla människor och börjar vid i genomsnitt omkring tre års ålder — så kommer kosmiskt medvetande att bli mer och mer allmänt allt tidigare i individernas liv till dess i stort sett hela rasen kommer att ha denna egenskap. Samma ras och ändå inte samma, ty en kosmiskt medveten ras är inte den ras som finns idag, lika litet som den ras som finns idag är samma som existerade innan självmedvetandet hade utbildats. Den enkla sanningen är att under tusentals år har då och då bland de vanliga

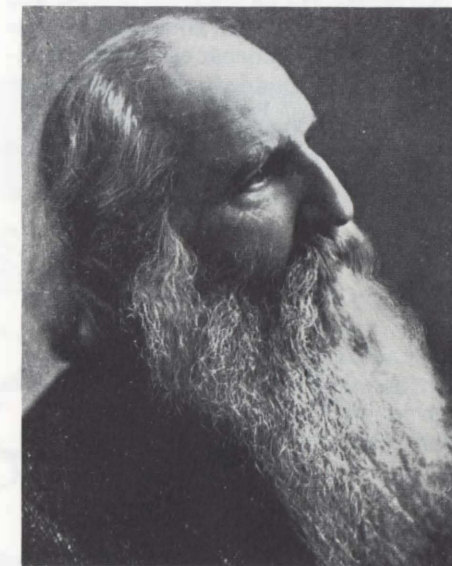
människorna synts de första svaga tecknen på en annan ras, som vandrar här på jorden men andas en annan luft än vi och om vilken vi vet litet eller ingenting..."

Denna nya ras, skriver Bucke, håller nu på att födas bland oss, och i en nära framtid kommer den att besitta jorden.

Karakteristiskt för kosmiskt medvetande är enligt Bucke en känsla av enhet med världsalltet, av alltings enhet, en känsla av odödlighet samt en obeskrivbar känsla av upprymdhet och glädje. Universum uppfattas som en oändlig ocean av liv — allt levande utgör ett broderskap.

Det är vanligt att det nya, högre medvetandet uppkommer genom ett plötsligt skådande i en ljusupplevelse. Den som har en sådan vision kan beskriva den så som Bucke beskriver sin egen upplevelse: Han såg och visste att kosmos inte är död materia, utan en levande verklighet, att människans själ är odödlig, att universum är byggt och ordnat så att allting samverkar till allas bästa, att grundprincipen för världen är vad vi kallar kärlek och att allas lycka i det långa loppet är absolut säker.

Det är i en nära framtid som mänsklighetens förvandling kommer att ske. Människosläktet närmar sig alltmer det plan av självmedvetande varifrån kosmiskt medvetande uppstår.

Richard M Bucke

Martinus

Den danske vismannen Martinus (1890—1981) talade också om kosmiskt medvetande. Han ansåg sig vara den första människan på jorden som uppnått detta högre medvetande. Genom en vision hade det skett en förvandling av hans väsen och han hade erhållit permanent kosmiskt medvetande. Ständigt kunde han

Bakgrunden till idéerna om en ny människa är förstås att den nuvarande människan inte imponerar med sina gärningar. Hennes historia är, som Bo Bergman har skrivit i en dikt, "kriminalhistoria". Den brottsliga människan måste efterföljas av en människa, präglad av kärlek till livet, naturen och allt levande.

Ett gott stöd för förhoppningen om *en ny människa* finns i evolutionsläran, enligt vilken det har skett en utveckling från lägre former till högre, varav människan idag är den högsta kända. Det är naturligt att i förlängningen av utvecklingslinjen se en vision av ännu högre former av liv.

se världen ur detta högre medvetandes perspektiv, ur Guds perspektiv.

Martinus såg att endast livet existerar, att mörker och lidande bara är kamouflerad kärlek och att Guds väsen är närvarande i allt och alla. Martinus, som lärde reinkarnationens verklighet, lovade att vi alla, liksom han själv, till slut kommer att få kosmiskt medvetande, vilket först ger sig tillkänna som små kosmiska glimtar, korta upplevelser av det gudomliga, något som vissa människor redan nu kan märka.

Den som uppnår kosmiskt medvetande blir ett med Gud i tanke och handling. Men det tar tid att nå dit. Martinus förutsåg att det riktiga människoriket skulle komma om 2 000—3 000 år. Enda vägen dit går genom nästakärlek, som innebär kärlek till allt levande.

John White

Även inom den traditionella kristendomen finns föreställningar om en ny mänsklighet och en ny jord. De som klarar det yttersta provet, skall arva jorden. Dessa är Guds sanna söner och döttrar, den högsta formen av mänsklighet, som i den nya tidsåldern under Jesu ledning skall skapa Guds rike på jorden, det eviga fredsriket.

Men det finns också mer ockulta, mystiska tolkningar av Jesu person och mission. Enligt en sådan — presenterad av John White, en nu levande amerikansk författare — var Jesus unik däri att han var medveten om att Gud var inkarnerad i honom. Det var alldeles riktigt att Jesus kallades "Guds son", men han var inte mer gudomlig än alla andra, som också är Guds söner och döttrar. För den skull kallade han sig själv ibland "människosonen", eftersom han var människa, född av människa, men likväl gud — som alla andra.

Jesus förstod sitt och alla andra människors sanna väsen. Han var också medveten om att han själv var ett fullän-

dat, "färdigt" exempel på den nya mänsklighet som skall ärva jorden, upp-
rätta Guds rike och skapa en ny tidsäl-
der.

Jesu unika plats i historien grundas
på hans exempellösa kunskap om den
högre intelligens, den gudomlighet, den
livsgrund som fanns inkarnerad i ho-
nom — den grund som är källan till allt
liv.

Jesus visade hur en människa skall
vara. Han hade "kristusmedvetande",
vilket är ett medvetande som sträcker sig
utanför det egna jaget och omfattar allt.
Han uppmanade oss inte att tillbedja
honom, ty han var till sitt väsen inte för-
mer än vi. I stället sa han att vi skulle föl-
ja honom i spåren, lära av honom och
leva med Gud i centrum i osjälvisk,
medkännande kärlek. Han uppmanade
oss att träda in i en ny värld, att bli ett
med allt i en supramental medvetenhet
som ensam kan jaga bort mörkret ur vå-
ra sinnen och förnya våra liv. Han kalla-
de oss inte att bli kristna, utan att bli
Kristus! Han ville att vi skulle bli så som
han var.

Vem är då Kristus? Han är, som Pau-
lus säger, den andra Adam, *den förste av
en ny ras*.

Guds rike är invärtes i oss. Vi är gu-
domliga från födelsen, i vårt innersta
väsen. Vi förstår inte denna sanning,
men vi kan förvandlas så att vårt gu-
domliga väsen manifesteras i vårt liv. Je-
sus sa till människorna att vakna upp,
ångra sina synder och "göra bättring".
Den ånger han talade om var inte bara
bedrövelse över begångna fel, utan den
berörde själva grunden för vårt liv. Det
var en omvändelse som leder till återför-
ening med vårt väsens gudomliga källa.

Det var detta kosmiska medvetande,
eller kristusmedvetande, som Jesus lär-
de och visade — en direkt erfarenhet av
det gudomliga invärtes i oss och i all-
ting, nu och i all tid, det gudomliga som
skapar oss, lever vårt liv, bevarar oss,
förmår oss att gå vidare till ännu högre,
mer allomfattande, medvetandetill-
stånd.

Jesus är ingen "frälsare", utan en fö-
rebild. Han visar oss vägen. Detta är den
sanna innebörden i orden att bli född på
nytt: den gamla människan med det
gamla självmedvetandet dör och den
nya föds genom att ett nytt, högre med-
vetande uppstår. För att vi skall kunna
träda in i Guds rike måste den gamla
människan dö så att vi kan födas på
nytt.

Jesus visar oss vägen till Guds rike,
men han varken vill eller kan genom nå-
got slags frälsningstrolleri införa någon
enda människa i det riket. Det beror på
våra egna ansträngningar, vår vilja att
ge upp det begränsade jaget för en större
medvetenhet, om vi skall kunna inträda
i Guds rike.

Det finns ingen annan väg till Guds ri-
ke än att höja medvetandet till den vill-
korlösa kärlek till hela skapelsen som
Jesus visade.

Guds rike är alltså ingen plats ute i
världsrymden, utan ett tillstånd av högre
medvetande som skapar ett himmelrike
på jorden.

Så långt referat av John White (60
Pound Ridge Road, Cheshire, CT
06410, USA). Whites tolkning av Jesu
framträdande är mycket personlig och
torde inte tilltala religionsvetare i all-
mänhet. Men alla uttalanden om Jesu
liv och lära är ju tolkningar av något
som ligger bortom vårt vetandes grän-
ser. Whites tolkning är, tycker jag, inte
sämre än många andras, snarare tvärt-
om. Han ger sin egen upplevelse av en
stor religiös gestalt, och den har kvalite-
ter som väl tål att jämföras med mer
"ortodoxa" visioner.

New Age

Inom *Foundation for Universal Unity*
(Stiftelsen för universell enhet), en New
Age-grupp, vill man sprida en ny bild av
människan, hennes förmågor, hennes
storhet och hennes ansvar. Detta nytän-
kande innebär, enligt stiftelsen, en an-
dra renässans, en ny pånyttfödelse. En ny
människa framträder på världscenen:
en människa med *integrity* — ett ord
som betyder helhet, fullständighet, men
även ärlighet, rättrådighet, hederlighet
och renhet. Att ha integritet innebär att,
utifrån en helhetssyn, göra det man kän-
ner är rätt, det innebär en lojalitet till li-
vets goda, skapande krafter, det innebär

att följa höga ideal och inte låta sig ma-
nipuleras.

Mänsklighetens enhet är ett synsätt
som är motsatt synsättet "jag, jag". Det
är att se människors släktskap, likhet
och beroende av varandra.

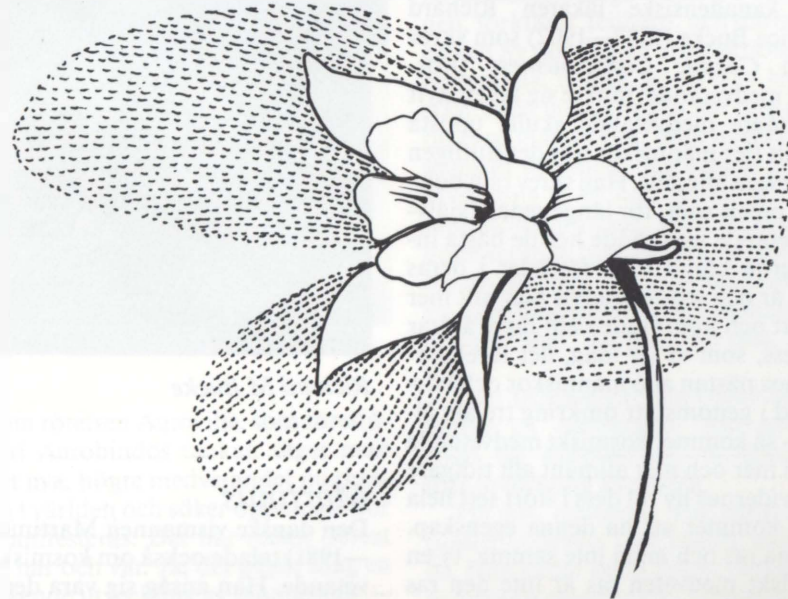
Inom Stiftelsen för universell enhet
menar man att det nu sker en världsom-
fattande medvetandeförändring. Allt
fler människor börjar inse att vi alla ut-
gör en stor familj och att vi kan skapa ett
underbart samhälle att leva i, om vi
samarbetar och gör det bästa av våra re-
surser som människor.

Jorden är vårt hem. Den vackra pla-
neten är den plats som vi delar med var-
andra. Denna värld är god och rik. Den
överflödar av gåvor, som vi kan ta emot.

Må vi därför ta vara på vad livet har
att ge oss och leva tillsammans i harmo-
ni och glädje. Må vi också inse vår sanna
andliga natur, vårt gudomliga väsen. Vi
är alla lika och underbara, och på en viss
nivå av vårt medvetande känner och för-
står vi alla andra.

Den tid då vi människor glömt bort
vilka vi är går nu mot sitt slut. Vi börjar
inse vad vi är. Vi kommer ihåg vår sanna
identitet, varifrån vi kommer, och det är
nu hög tid att vi återvänder till vårt san-
na hem. Vi är alla fulla av möjligheter
att skapa. Och skapa vill vi. Människan
är en skapande varelse. Hon vill skapa
det goda samhället, i kärlek och harmo-
ni.

En ny tidsålder syns vid horisonten.
Ja, den har redan tagit sin början. En ny,
förädlad mänsklighet skapar den nya ti-
den.

C. Adkinson

Reinkarnationsterapi

De ämnen som behandlas i Sökaren,
tas då och då upp i den vanliga pres-
sen. Ibland ger sådana artiklar felaktiga
informationer eller felaktigt intryck på
grund av skribentens bristande kunska-
per — det som skrivs kan vara alltför ne-
gativt eller alltför positivt. Den 8 no-
vember i fjol skrev GT i Göteborg om
"reinkarnationsterapi". Reporter var
Jan Sprangers.

Sprangers har, helt naturligt, ingen
riktig baskunskap i ämnet. Ändå är
hans två reportage inte dåliga. Han
hamnar ganska rätt i sin bedömning,
men formulerar sig försiktigt.

Efter att ha intervjuat en kvinna som
i reinkarnationsterapi upplevt tidigare
liv och blivit övertygad om att hon en
gång, före sitt nuvarande liv, utsatts för
ohyggliga experiment i ett nazistiskt
koncentrationsläger, genomgick repor-
tern själv reinkarnationsterapi på Växt-
huset Kaprifol. Han fick slappna av
fullständigt och upplevde sedan hur bil-
der dök upp liksom från ingenstans i
hans medvetande som följd av de frågor
som terapeuten ställde.

Reportern skriver: "Jag är förvånad
över att nya bilder ständigt dyker upp.
De är tydligare än i en dröm. Eller är det
jag själv som fyller i detaljerna, allteft-
ersom jag spanar efter dem? Regressio-
nen fortgår i tre timmar. Men när jag se-
nare får höra det, blir jag förvånad. Det
kändes inte som så lång tid. Under reg-
ressionen ser jag olika miljöer och män-
niskor, som jag kan beskriva i detalj."

Som en kommentar skriver reportern:
"Vad var det jag upplevde egentligen?
Själv är jag efteråt, trots att bilderna
skilde sig från vanliga fantasibilder eller
drömmar, benägen att förkasta tanken
på ett tidigare liv. Jag tror att det jag såg
var bilder som min fantasi skapade, bil-
der som utvecklades allt eftersom Lenas
frågor krävde svar."

Min egen bedömning, som jag redovi-
sat i Sökaren, och angett skäl för — i nr
4-5, 1987 och nr 10, 1987 — är densam-
ma: det rör sig om omedvetna fantasier.
Detta är kanske inte en så spännande
förklaring som reinkarnation, men det
finns starka skäl för den.

SM

Tystare i Luxemburg

I nr 10/87 skrev jag om *Cercle d'Etudes
sur la Transcommunication* i Luxem-
burg. I nr 4/87 av deras medlemsblad
kungör paret H-F att de i fortsättningen
kommer att bedriva sin röstforskning
borta från offentligheten. De fick från
början sådana instruktioner av "Tekni-
kern", men valde själva att sprida sina
resultat offentligt. Nu har de insett att
andra människors önskningar och för-
väntningar tar alltför mycket av deras
tid och energi. Inte minst påfrestande

var alla som genom dem ville ha elektro-
nisk kontakt med sina avlidna. I fort-
sättningen kommer arbetet att ske mer i
tysthet. Föreningen finns kvar och med-
lemsbladet kommer som tidigare med
rapporter och tips för dem som själva
vill ägna sig åt röstforskning, men det
blir inga fler offentliga inspelningsför-
sök. En bok om arbetet kommer så små-
ningom.

Nils-Olof Jacobson

HOROSKOP — ATT VAKNA OCH BLI MEDVETEN!!

att UPPTÄCKA sig själv — och omgivningen
att FÖRSTÅ sig själv — och andra
att ACCEPTERA sig själv — och andra
att få PERSPEKTIV — och helhetssyn
att ARBETA med sig själv — och tolerera olikheter
att UTVECKLA "dolda" förmågor — och bli kreativ

Med hjälp av

ASTROLOGISK KUNSKAP
EMPATI — LIVSERFARENHET
INTUITION

ställer jag ditt INDIVIDUELLA horoskop. Även partner-
horoskop. Ring för vidare information.

BARBRO PARKVALL — 08-81 20 46

Skickas per postförskott

Ramsbergsgårdens vinterprogram

4—6/3 Healing 1

Denna kurs är avsedd som en ren ny-
börjarkurs. Healing innebär att man
överför kosmisk energi till en sjuk
människa, så att hennes egna ener-
gier startar upp. Tekniken kan läras
av de flesta människor. Fortsätt-
ningskurs kommer att anordnas.

Kursavgift inklusive kost och logi
600:-.

Kursledare Sven-Bertil Andersson,
Göteborg.

18—20/3 Medial utveckling

Under några dagar skall vi ha en kurs
i *Medial Utveckling*. Denna kurs kan
ses som en introduktionskurs. Fort-
sättningskurser kommer att anord-
nas. Under dessa dagar kommer vi
att behandla:

- Vad är medialitet och hur kan den
yttra sig?
- Hur kan man utveckla sin media-
litet?
- Vad är meningen med medialitet?
- Meditationer. Möjlighet till frå-
gor.

Max 20 deltagare.

Kursledare Inger och Rune Sund-
blad.

Kursavgift inklusive kost och logi
550:-.

22—24/4 Healingkurs 2

som är en fortsättning på ovanståen-
de kurs. Kostnad som ovan.

6—8/5 Healingkurs 3

Detta är fortsättning på ovanstående
kurser. De som har gått en veckokurs
på Ramsbergsgården kan gå denna
kurs som fortsättning. I denna kurs
ingår praktiska övningar.

Kursavgift inklusive kost och logi
600:-.

Är du intresserad, ring Ramsberg-
gården 0581-603 55. Ramsbergsgården
ligger i Ramsberg 3 mil från Lindes-
berg som är närmaste järnvägssta-
tion. Om du vill skriva är adressen
Ramsbergsgården, P1 5093, 717 00
Storå.

Du får ca 3 timmar tolkning
inspelat på kassett!

Utanför kroppen

"Jag är uppe vid taket. Jag flyger!"

För några år sedan fick jag ett telefonsamtal från Agneta Uppman, en av Sökarens läsare i Karlstad. Hon undrade om jag möjligen hade planer på att bilda en grupp här i staden, där människor med likartad sökarinriktning kunde träffas och utbyta tankar. Vi som läser Sökaren har ju litet "udda" intressen, som det kan vara svårt eller omöjligt att diskutera med andra. Därför kan det vara skönt att ibland kunna samspråka med personer som inte tittar underligt på en, om man börjar prata om paranormala upplevelser, egna eller andras.

Jag lovade att ta reda på om det fanns intresse för en diskussionsgrupp i Karlstad. Brev sändes ut med förfrågan. Ett tiotal personer anmälde sig, och en grupp kunde bildas.

Första gången träffades vi i Agnetas hem på Rekryten Pistols väg,* och därefter hos olika deltagare.

Agneta ville gärna ta upp sina egna ut-ur-kroppen-upplevelser, som förbryllade och fascinerade henne. Hon berättade om dem många gånger, och det möttes med stort intresse.

Nu har Agneta skrivit en bok, "Ut ur kroppen", utgiven 1987 av Natur och Kultur. Där berättar hon levande, detaljerat och sakligt om vad hon varit med om. Hon redovisar också sina frågor, känslor och tankar, sitt sökande efter svar — och något av en ny livssyn. "Sakta har så insikten mognat inom mig att något av det som vi identifierar med vårt 'jag' på något sätt överlever den fysiska kroppens död. Att människan först och främst är en andlig varelse." Boken är skriven med betydande litterär förmåga och med ett gott mått av sunt förnuft.

Agneta har i flera år ibland upplevt ett kortvarigt förlamningstillstånd, "hemskt, skrämmande och ångestfyllt". Det inträffar utan förvarning, när hon är trött och ligger och dåsar, och innebär att hon inte kan röra sig, inte tala, men har hallucinationer. En dag i oktober 1980 inträffade det igen, men den

gången erfor hon att hon blev fri från den tunga, orörliga kroppen — och flög upp så att hon såg sig själv, sin man och sin lilla dotter ligga i sängen. Det var en märklig erfarenhet. Hon försökte göra sig hörd: "Jag är här uppe! Jag flyger!" Men hennes närmaste märkte ingenting.

När hon kom tillbaka till kroppen och berättade vad som hade hänt, menade hennes man, helt naturligt, att hon hade drömt.

Själv tänkte hon att så var det nog: en dröm, "men vilken egenartad, fantastisk, obeskrivlig dröm!". Och det var en stor skillnad mellan upplevelsen och en vanlig dröm: hon hade hela tiden känt sig vaken!

Sedan kom flera liknande upplevelser. Agneta fann att ibland, så snart hon tänkte på att "lyfta", lämnade hennes medvetande kroppen automatiskt och hon fann sig "flyga" utanför den.

Hon iakttog mycket, men verkligheten omkring henne var sig inte lik. I korridoren sprang exempelvis en hund — men de hade ingen hund. Sonen Gunnar satt i sitt rum och läste — men han tycktes vara i tioårsåldern, inte sjutton år som i verkligheten.

Hon svävade omkring över hustaken, "men av någon anledning kunde jag inte få Kronoparken att se ut som den brukade...".

Alltsammans var ju verkligt, inte drömartat, men det var ändå inte den "riktiga" verkligheten!

Trots att den värld som syntes utanför kroppen framstod som lika reell som den objektiva världen, tycktes den vara hallucinatorisk. Därför frågade hon sig, om verkligheten i det utanförkroppsliga tillståndet kunde vara delvis skapad av hennes eget undermedvetna.

Agneta läste böcker, skrivna av personer som upplevt att de varit utanför kroppen. De berättade om samma saker som hon själv hade varit med om.

Oliver Fox hade liksom Agneta upptäckt att verkligheten, som den iaktogs utanför kroppen, inte alltid helt överensstämde med den fysiska verkligheten. Han trodde att det ibland skedde en förändring av vibrationerna, så att upplevelsen påverkades. "Förmodligen be-

sökte jag faktiskt Raynes Park station; för Worple Road och stationen såg ut att vara helt normala. Senare tycks en förändring av vibrationerna ha ägt rum, och när jag trädde in i den där fantastiska affären, som inte har någon fysisk motsvarighet, såvitt jag vet, blev upplevelsen definitivt astral till sin natur."

Agneta läste också Sylvan Muldoon. Han menar så här: "Det tycks som om man i sitt sinne *skapar* sin egen omgivning — ändå är omgivningen *verklig*!" "I själva verket är hela den astrala världen styrd av tanken." Alltså: det man *tänker*, manifesterar sig som verkligt. Även de till synes levande väsen, som tycks finnas i den "astrala" världen, är egentligen tankeformer, producerade av den som upplever dem.

Robert Monroe är en annan författare, som Agneta läst, vilken upplevt att han varit utanför kroppen. Även han har funnit att tanken i hög grad styr vad som upplevs i det utanförkroppsliga tillståndet. Han menar att om man har sina tankar under kontroll, så kan man hålla sig kvar på det fysiska planet, men detta kan vara mycket svårt, eftersom den andra kroppen tillhör en annan verklighet, som är ett slags drömlan.

Allt som upplevs ute ur kroppen tycks inte vara hallucinationer; en del förefaller vara förnimmelser av verkligheten sådan den är. Även Agnetas redogörelse antyder inslag av objektiv (för oss alla gemensam) verklighet, liksom för övrigt också av *prekognition* — dvs någonting upplevs, som därefter inträffar i verkligheten. Muldoon skriver att det är vanligt att man under en "projektion" kommer in i framtiden.

En viktig tanke hos Muldoon och Monroe är att vi förutom vår fysiska kropp även har en annan kropp, av lättare materia. Den har substans och vikt, men kan passera genom solid materia. Den är förbunden med den fysiska kroppen genom en tråd, eller tunn kabel, som kan tänjas ut i det oändliga. Både Muldoon och Monroe har genom sina upplevelser blivit övertygade om att man efter den fysiska kroppens död lever vidare i den andra kroppen, åtminstone under en tid.

Jag delar uppfattningen att människan i det utanförkroppsliga tillståndet med sin tanke skapar den värld som tycks så verklig. I de första ögonblicken observerar man kanske vad som är verkligt även för andra, men skaparförmågan tar lätt överhanden, och en inre verklighet, ett slags drömsyner, blir till. Dessa är av annan art än den vanliga drömmens bilder, men de är likväl subjektiva, påhittade av den upplevande människan själv.

Drömmaren är på sätt och vis vaken. Han iakttar uppmärksam vad han tänker fram, och han tror lätt att det rör sig om en objektiv sinnevärld utanför honom själv.

Fenomenet ur-ur-kroppen är inte alldeles ovanligt. Inte så få har upplevt det någon enstaka gång. De har då funnit att medvetandets centrum befunnit sig på en punkt utanför den fysiska kroppen och därifrån gjort iakttagelser. Ibland är sådana upplevelser, som kan inträffa i dödens närhet, mycket detaljerade. Flera personer har skrivit böcker om detta. Det har hänt att personer med en religiös livssyn hamnat i det utanförkroppsliga tillståndet, hallucinerat och upplevt att de sett helvetet. Eftersom upplevelsen har varit som i ett vakentillstånd, klar och tydlig, helt lik den vanliga verkligheten, har flera av dessa personer trott att de verkligen har förts till de osaligas boningar, och när de återkommit till normalt kroppsmedvetande, har de tänkt med förfäran på vad de varit med om och känt det som en mänsklig plikt att meddela andra att helvetet faktiskt finns. Fasansfulla skildringar av helvetet har sålunda spritts bland troende och oroat många.

När exempelvis spiritualister kommit

Agneta Uppman

i det utanförkroppsliga tillståndet och skapat en egenvärld omkring sig, har de inte sett något helvete, eftersom de inte tror att ett sådant existerar. De har i stället upplevt att de varit i andevärlden, en verklighet som ser ut ungefär som vårt vanliga tillvaroplan, men där allting är mycket lättare och vackrare. Man kan i spiritualistisk litteratur påträffa uppfattningen att vi i "andevärden" skapar omgivningarna med vår egen tanke, åtminstone delar av dem. Detta har av en del spiritualister tolkats så att man efter döden får uppleva det man har förtjänat.

Men saken är nog den att de som med sitt medvetande varit utanför den fysiska kroppen har varit fria att drömma

ihop en fantasivärld, som liknar den verkliga världen, som vi alla lever i.

Agnetas upplevelser visar att det mänskliga medvetandet ännu är dåligt utforskat och ännu bär på många gåtor, som vi skulle behöva lösa för att få en om möjligt sann bild av vilka vi egentligen är.

* Där var Flaxman på Torpet och Niklas i Svängen och rekryten Pistol och Högvaltdrängen och Kall-Johan i Skräddarebyn...

Så lyder några rader i "Det var dans bort i vägen". Rekryten Pistol är alltså en figur i en dikt av Gustaf Fröding.

SM

"Mina tankar gick vidare till hur det hade börjat, och en känsla av triumf fyllde mig. *Jag hade lyckats komma ut helt medvetet!* Nu visste jag hur man gjorde, nu skulle jag kunna komma ut när jag ville! Detta var min sällsammaste upplevelse hittills!

Den morgonen tog jag cykeln till skolan. Ingenting kunde förmå mig att sätta mig i en trång buss! Jag formligen svävade fram, lycklig över att det var vår och över krokusbuketterna i trädgårdarna och över den ljuvliga hemlighet som jag bar inom mig — att vi människor är någonting mer än det skal som omger oss! Att vi har en levande ande inom oss och att den är långt mer betydelsefull än någonsin kroppen kunde bli! Och jag fick för mig där jag cyklade att så länge anden var stark och harmonisk kunde ingenting rå på eller bryta ned kroppen... att kroppens konstitution bara var en avspeglings av andens!"

Natur och människa, biologisk och andlig utveckling

Om Gregory Batesons storhet och begränsning

Av Erland Lagerroth

Gregory Batesons bok *Ande och natur. En nödvändig enhet* (Symposion 1987) innehåller ingen romantisk framställning av naturen som besjälad, ingen självfull klärobskyr, inga känsloladdade önskedrömmar. I stället präglas den av nykter anglosaxisk rationalitet, när denna är som bäst.

Bateson skriver på basis av ett långt liv som forskare och tänkare. Boken, som kom på engelska 1979 med titeln *Mind and Nature*, blev hans sista — han dog året efter, 76 år gammal — och den har på sätt och vis karaktären av ett testamente. Bateson tillhörde de alltför få forskare som inte låter sig begränsas av ett specialområde: född 1904 började han som biolog, fortsatte som (social)-antropolog och utvecklade sig sedan vidare till psykolog och psykiater, evolutionsforskare och genetiker, systemteoretiker och ekolog samt slutligen epistemolog, för att inte säga filosof.

Under andra världskriget kom Bateson in i den livaktiga och betydelsefulla forskarkrets i USA som vid denna tid skapade den nya vetenskapen cybernetik — läran om cirkulära styrkretsar. Sedan sysslade han med att leka med delfiner och fundera över kunskapsprocessen och världsordningen.

Det är kämpigt att ta del av "Ande och natur". Det märks att Bateson skrivit boken på sin ålders höst. I förordet avtackar han sin dotter för "hennes klargörande kritik och hårda arbete med manuskriptet". Det har han anledning till. Men fortfarande är inte framställningen så genomtänkt och genomarbetad som hade varit önskvärt. Eller

kanske är det riktigare säga att Bateson förutsätter att de grundläggande dragen i hans tänkande redan är bekanta. En efterskrift av Bosse Holmqvist hjälper en del, men helst bör man också komplettera med t ex Bent Ølgaard, *Om Gregory Batesons helhetsteori* (Korpen 1983) eller rent av ge sig på Batesons stora samling av uppsatser, *Steps to an Ecology of Mind* (1972), som mestadels är klarare.

Batesons sista bok handlar alltså om "mind and nature". Mind är ett svåröversatt begrepp. Översättaren, Carl G Liungman, har valt det svenska ordet "ande". Det känns inte rätt, och skapar svårigheter för läsaren. "Mind" är neutralare, mindre anspråksfullt. Vad Bateson menar är något som ligger mellan "psyke" och "funktionssätt". I vissa fall kunde man kanske tala om "mentalt funktionssätt".

Utgångspunkten för Batesons resonemang är cybernetiken ("styrman-konst"). Paradexemplet på en cybernetisk krets är det termostaterade värmeelementet. Man ställer in den önskade temperaturen på termostaten, och därefter slår systemet på och av sig självt, så att denna temperatur upprätthålls. Systemet är alltså självreglerande, självkontrollerande, och det är det genom återkopplingen, feed-back-funktionen. Information om den temperatur, som uppnåtts i rummet, tas emot av termometern i termostaten, som därefter slår av och på efter behov. Kretsen är alltså sluten, cirkulär.

Vi själva och alla varmblodiga djur tycks fungera på i princip samma sätt, men inte bara vad gäller kroppsvärmen: vi är självreglerande system också på det

sätt som antyds av det japanska ord-språket "bambun böjer sig för vinden". Alla levande varelser måste kunna ge efter för trycket från övermäktiga omständigheter för att sedan likväl räta på sig och återta sitt tidigare tillstånd. Detta är "negativ" feed back — den håller systemet i balans. Men återkopplingen kan också verka "positivt": regulatorn slår inte av, när jämvikten återtagits, utan stegrar i stället farten. Så är det i dag med system som befolkningsutvecklingen, miljöförstörelsen, kapprustningen och den teknisk-rationella utveckling som ligger bakom alla tre.

Vi är alltså själva sådana här självreglerande system. Och vi är vana vid att tänka på oss själva som "minds", medvetanden. Hjärna plus kropp fungerar som ett medvetande, d v s en medvetandekärna plus denna kärnas uttryck och redskap. Bateson vidgar nu denna betydelse på två sätt. Det ena är genom att till medvetandet räkna också andra materiella företeelser, som vi använder oss av, förutom kroppen. Typexemplet är den blinde och hans vita käpp. När han känner sig fram med den, varför skulle inte den räknas till hans medvetande lika väl som handen som håller käppen? På så vis får vi "minds" som omfattar barnet och leksakståget, liksom astronomen, teleskopet och planeten som han observerar. Där Freud utvidgade psyket inåt, till att omfatta också det undermedvetna, utvidgar Bateson det utåt, till att även omfatta informationsvägarna och budskapen utanför kroppen. Gränsen för psyket går inte vid huden, utan psyket finns immanent i alla system som vi fungerar i. Och själva fun-

gerar vi som subsystem i ett större "Mind", som finns immanent i världen och som kan kallas Gud.

Men människor är inte de enda levande varelserna. Alla system, i vilka levande varelser ingår, blir med samma resonemang "minds". Inte minst gäller detta ekologiska system: regnskogar, korallrev, havsstränder. Också de är självreglerande system: de upprätthåller sitt eget tillstånd genom någon sorts regulatorer som ser till att störningar elimineras — åtminstone till en viss gräns — precis som vi människor.

Och därmed är det också sagt att det är systemet som är "mind", inte den levande komponenten — människa, djur, växt. Det är systemet självt som fungerar självuppehållande, självstyrande. Det är systemet — kombinationen av liv och miljö — som överlever i kampen för tillvaron, inte släktet eller arten.

Men det som intresserar Bateson är inte systemet som materiell företeelse, utan i stället dess principer eller "idéer", dess (abstrakta) funktionssätt. Det är därför det är naturligt för honom att tala om "mind". Han "transformerar" hela saken till ett annat plan, till en fråga om kommunikation och information inom systemet och mellan systemet och dess omvärld. Han sysslar inte med materia och ting utan med former, mönster och idéer. Han är i grunden platoniker. Och däri har han både sin styrka och sin begränsning.

Men Bateson är inte nöjd med att bara tala om cybernetiska system och "minds". Det skulle vara "ett vulgärt svar på en alltför enkel fråga, eller ett alltför enkelt svar på en vulgär fråga". Det finns större sammanhang i "anden och naturen", nämligen *utvecklingen*.

Ser då Bateson utvecklingen som styrd av medvetna, intelligenta processer? Nej! Tanken på "ändamålsorsaker" — att bakom naturens former ligger syften — avfärdas som "det teleologiska felslutet". I stället rör det sig om "stora stokastiska processer". En stokastisk process är en ström av händelser som har vissa slumpmässiga drag, samtidigt som en urvalsprocess ser till att bara vissa resultat av de slumpmässigt givna till-läts vara kvar. Med de stora stokastiska processerna menar Bateson i första hand de som "finns inom individen och kallas *inlärning* (...) och i populationer och kallas *evolution*" — alltså: individernas utveckling genom "trial and error" (försök, misslyckande och till sist framgång) och släktens utveckling genom det naturliga urvalet. Livet är en kombination av dessa båda processer, menar Bateson, och "detta kombinerade systems *enhet* är *nödvändig*".

Bateson anser sig kunna avföra varje tanke på "en icke slumpmässig ande i funktion någonstans inom systemet" —

tydligt därför att han betraktar de icke-slumpmässiga, selektiva inslagen i de stokastiska processerna som "andliga", mentala moment.

Hur skall man då se på detta? Jag tror man måste skilja mellan de två processerna: släktets och individens. Som biolog har Bateson en överlägsen, nyskapande, skarpsinnig syn på den stora evolutionen (liksom på "epigenesen", fostrets utveckling), och det är svårt att inte där hålla med honom. Men han yttrar sig alltså också om *individens* (andliga) utveckling, och den reducerar han till den stokastiska processen "trial and error". Inte heller där finns det hos Bateson plats för "ändamålsorsaker" (trots att han faktiskt i förbigående talar inte bara om "val" utan också om "mål"). "Kausaliteten fungerar inte baklänges", fastslår han generellt. Nej, det gör den nog inte, när det gäller biologiska processer som utvecklingen av krabbans klor. Men när det gäller individens handlingar är detta en alldeles för enkel syn på "kausaliteten". Trehundra års herravälde för den "nya" vetenskapen från 1600-talet har fått oss att förlora kontakten med den visdom som står att hämta hos Aristoteles. Det finns flera olika slags orsaker, framhåller Aristoteles, bland dem *causa finalis*, d v s just ändamålsorsaker. Intet är tydligare än att exempelvis människan i sina handlingar fungerar ändamålsstyrt, finalt: jag gör så och så för att nå det och det målet (även om jag *samtidigt* naturligtvis är "kausal" betingad av mina biologiska, sociala, historiska förutsättningar). Tydligtvis gäller detta också djuren och växterna, om också i sjunkande grad.

Förklaringen till att ändamålsorsaker lyser med sin frånvaro i *Ande och natur* kan man finna i ett föredrag av Bateson: "Conscious Purpose Versus Nature", tryckt i *Steps to an Ecology of Mind* (s 426—439). Här står ändamålsstyrt handlande i stället i centrum — och avvisas som livsfientligt. Detta skall förstås mot bakgrund av att sådant handlande styrs av ett *medvetet* syfte eller ändamål (i motsats till förloppen i "naturen"). Att vara medveten om något innebär att detta något projiceras på "medvetandets skärm". Men på denna skärm finns bara plats för ett litet urval av allt som når psyket utifrån eller som finns lagrat i dess icke medvetna delar. Medvetandet utesluter alltså för livet väsentliga informationer, och ändamålsstyrt handlande är en genväg, som visserligen kan resultera i "a bag of tricks", av vilka några kan vara mycket värdefulla, men där resultatet i dess helhet ändå blir fel, blir ett våldförande av livet.

Som synes är vi här inte långt från Rousseau, och Bateson förstår att utkristallisera sin uppfattning i en "myt",

som i retorisk kraft inte står tillbaka för något som Rousseau har åstadkommit. Det är fråga om en korsning av bibliska paradismyten med Köhlers bekanta experiment med schimpanser. "Det var en gång en Trädgård." I den fanns det "två antropoider som var mer intelligenta än de andra djuren". Och så fanns det en frukt som satt så högt uppe, att aporna inte kunde nå den. Men då hittade den apa, som hette Adam, en tom låda och på den ställde han en annan tom låda. Och så kunde han nå frukten.

Det avgörande i Batesons myt är övergången från problemet till lösningen: "So they began to *think*". That was the mistake. They began to think purposively. Detta förefaller mig vara det mest radikala, det mest omtumlande jag någonsin läst. Här utdöms alltså hela utvecklingen från djur till människa! Allt det som vi med stolthet brukar tala om som människans andliga utveckling: tänkande, filosofi, konst, vetenskap, teknik — med ett ord *kultur*, förklaras vara ett "misstag". Paradiset blir det enda rätta — men då paradiset i meningen det *biologiska* livet, det orörda biologiska cybernetiska systemet.

Bateson har naturligtvis rätt i att man har all anledning att bekväma sig för att modern teknologi har adderats till "det gamla systemet", så att den tänkande, medvetna, ändamålsstyrda apan har fått en förmåga och makt, som kan bli ödesdiger. Men behöver vi därför avvisa all andlig utveckling?

Svaret ligger på sätt och vis i den sista formuleringen. För Bateson är utvecklingen, "evolutionen", enbart den *biologiska* utvecklingen, och för den har han som ingen annan funnit formeln: det ekologiska systemet ("mind") plus de två stora stokastiska processerna. Därmed har han så att säga inte bara bundit denna teori till sig själv utan också sig själv till denna teori. Allt annat blir "kontrarevolution". (I sammanhanget kan man erinra om att han inte bara själv började som biolog utan att också hans far, William Bateson, var biolog, sin tids kanske främsta i England.) Därtill kommer att cybernetiken tydligt var hans stora intellektuella upplevelse. Den biologiska cybernetiska kretsen var och förblev hans stora bidrag till forskningen och nyckeln till hans tänkande. Biologen Bateson blev själv ett exempel på människan som ett sådant konservativt självkorrigeringssystem, som fungerar för att bevara status quo, som håller störande information borta, ungefär som när en mussla kapslar in ett irriterande sandkorn i en pärla (*Steps* s 429).

Det tycks aldrig ha fallit honom in att också det medvetna, ändamålsstyrda handlandet är eller kan betraktas som *ett led i evolutionen*, det sista och stör-

Forts på sidan 31

Mannen som talade med venusianer

Av Håkan Blomquist

Tefaten som kultfenomen började med den kontroversielle polsk-amerikanen George Adamski. 20 november 1952 mötte Adamski enligt egen uppgift den vackre venusianen Orthon i Kalifornienöknen. Orthon var klädd i vad som såg ut som en skidträkt och hade långt, ljust hår. Han landade nära Adamski i ett klockformat flygande tefat och konverserade med hjälp av tefatspråk.

Mötet i öknen utgjorde andra delen i boken "Flying saucers have landed" (Flygandetefat har landat) som publicerades i oktober 1952. Den blev genast en världssuccé och gjorde Adamski vida berömd och omdebatterad. Första delen behandlade tefaten i historiskt och okult perspektiv och var skriven av den brittiske teosofen Desmond Leslie. Han hänvisade till teosofiska skrifter för att visa att venusianer landat på jorden redan för 18 miljoner år sedan.

Uppföljaren "Inside the space ships" (Ombord på rymdskepp) 1955, med Adamski som ensam författare, var ännu mer sensationell. Adamski beskrev sina möten med venusianer och marsianer, som fanns överallt i samhället, och resor i deras flygande tefat. Rymdmänniskorna såg ut som vanliga jordbor, möjligen var de lite vackrare. Adamskis påståenden startade en kedjereaktion, och han fick snart flera efterföljare som alla berättade om mer eller mindre otroliga möten med rymdmänniskor, vilka presenterade naiva, kvasi-religiösa budskap till oss jordbor. Tefatskulten blev under 50-talet en formig folkrörelse och rekryterade huvudsakligen sina medlemmar från diverse okulta grupper. Tefaten blev en integrerad del i den subkultur av spiritism, teosofi och metafysik som fortfarande har sitt starkaste fäste i Kalifornien.

Adamski avled 1965, och ända till sin död vidhöll han att han talat sanning. Fortfarande existerar en livaktig skara

Adamskisupportrar samlade i olika IGAP-grupper runt om i världen (IGAP = International Get Acquainted Program, som startades av Adamski). I UFO-kretsar går fortfarande diskussionens vågor höga, huruvida Adamski bara var en mytoman, eller om det låg något bakom åtminstone en del av hans påståenden.

Från den amerikanske ufologen Lucius Farish i Arkansas fick jag för en tid sedan kopior av brev skrivna av Adamski till en av hans elever, miss Emma Martinelli i San Francisco. Det rör sig om sammanlagt åtta tämligen omfattande brev, skrivna under perioden 16 augusti 1950 till 8 maj 1952, alltså före den berömda kontakten i öknen 20 november 1952. Brevet innehåller uppgifter som delvis kastar ett nytt ljus över gåtan Adamski.

"... på tal om besökare från andra planeter, förstår du, så har jag inte kontaktat någon av dem fysiskt, men eftersom du har läst Pioneers of space, så inser du hur jag har fått information om dessa människor och deras hemland." Så skriver Adamski till miss Martinelli den 16 januari 1952. I ett tidigare brev, 13 mars 1951, förklarade han: "Ja, man kan resa vart man vill i universum utan att ta med den fysiska kroppen, eftersom kroppen inte är människan, utan snarare människans hus. Människan själv är vad som kallas ande."

I det första brevet, daterat 16 augusti 1950, skriver Adamski: "I det här brevet har jag med hjälp av analogier förklarat hur man kan fara från en plats till en annan medan den fysiska kroppen är på ett ställe och människan på ett annat. Det är på det sättet jag har skrivit den här boken (Pioneers of space — HB). Jag har verkligen färdats till de platser jag talar om (månen, Mars, Venus — HB): jag har verkligen talat med de personer jag nämner. För dig kan jag avslöja detta, eftersom ditt brev säger så mycket, men för andra håller jag tyst om det."

Dessa uttalanden visar klart och tydligt att Adamski före sin officiella kontakt i november 1952 hade psykiska upplevelser av besök på andra planeter, närmare bestämt sk utanför-kroppen-upplevelser, och att det var dessa som han beskrev i den privat utgivna "Pioneers of space: A trip to the moon, Mars and Venus", 1949. Det verkligt intressanta i sammanhanget är förstas att "Inside the space ships" från 1955, som påstås bygga på verkliga händelser, i många stycken är exakt lik "Pioneers of space". Flera kritiker har också mycket riktigt påpekat att dessa båda böcker är närmast identiska. Studera t ex följande jämförelser:

Pioneers of space (P o s) s 14: "Efter nedfärden fann vi vad vi väntade, ett bälte som sträcker sig så långt vi kan se runt månen med träd och vegetation. I denna zon... ser vi en liten sjö och längre bort i dalen en mindre stad."

Inside the space ships, sv uppl 1968, Ombord på rymdskepp (O p r) s 135: "Det finns en underbar landremsa runt månens mitt, där träd och djur trivs och to m människor lever bekvämt. Även ni från jorden skulle kunna leva i den delen av månen."

Om rymdmänniskornas ålder sägs i P o s, s 81: "Vi fick också veta att livslängden på månen är mellan sjuttiofem och två hundra år. Ålderdomen börjar vid omkring 150 år. På Mars är livslängden mellan femhundra och ett tusen år."

O p r, s 112—113: "Männen såg ut ungefär som på jorden, men de var avgjort vackrare... Ingen verkade vara mer än något över trettio. Firkon avslöjade senare att deras ålder enligt jordiska begrepp låg mellan fyrtio och flera hundra år..."

Venusmänniskorna i P o s beskrivs på följande sätt, s 115: "Till utseendet påminner de mera om människor från en dröm än om oss själva. Deras kroppsbyggnad är lik vår, men deras hy påminner om en babys. Deras händer är långa

och smala..."

Motsvarande beskrivning av venuskvinnorna i O p r, s 53—54: "Deras blotta närvaro och enastående skönhet... var överväldigande... På hennes nästan genomskinliga hy fanns inte en fläck... Hennes drag var fint mejslade, öronen små och de vita tänderna vackert jämna... Hennes händer var smala med långa avsmalnande fingrar."

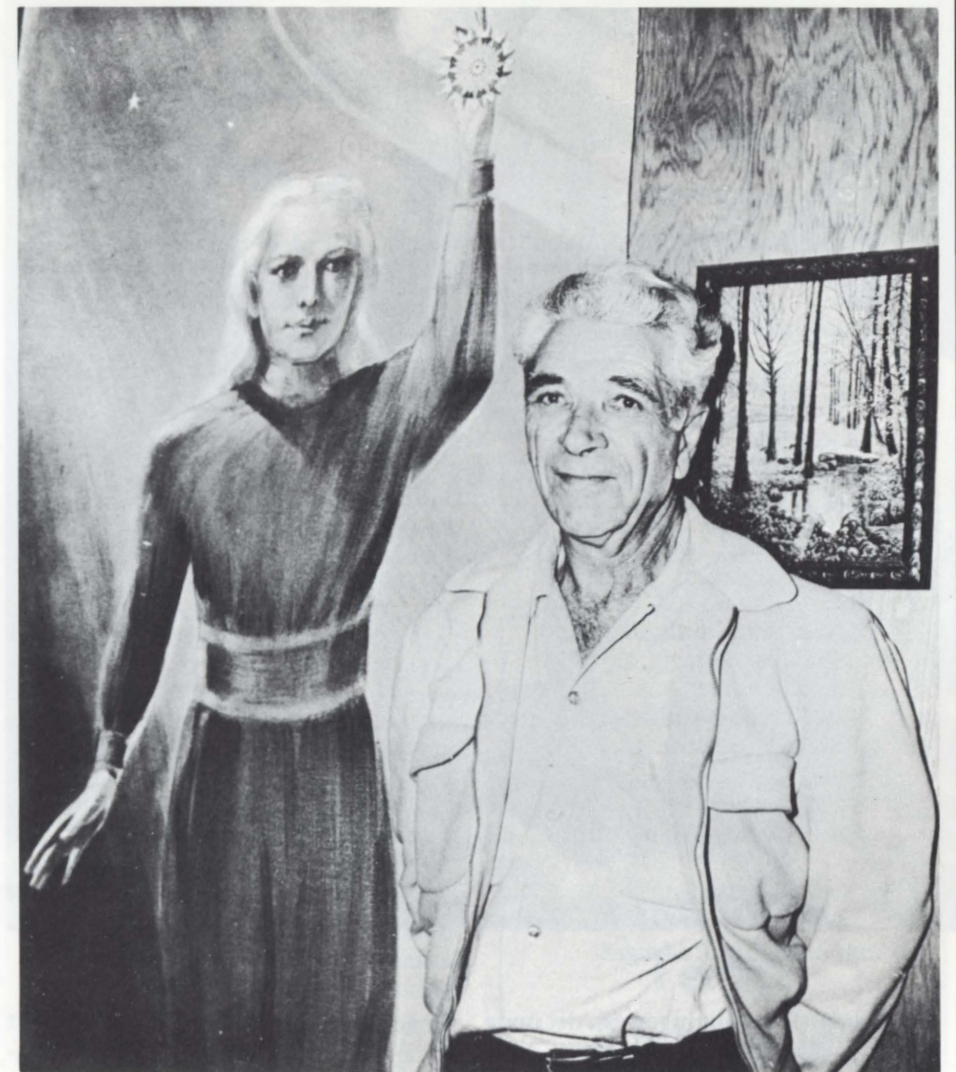
Detta är bara några få exempel på de slående likheterna mellan böckerna. Det finns mängder av detaljer som är identiska, och dessutom är den världsbild och livsfilosofi som Adamski presenterar, densamma i båda verken.

Av ovanstående kan man således dra slutsatsen att boken "Inside the space ships" grundar sig på utanför-kroppen-upplevelser som Adamski gjort om till verkliga, fysiska händelser. Men det är förmodligen inte hela förklaringen. Något hände från och med 1952 som övertygade Adamski om att han verkligen träffat riktiga rymdmänniskor på jorden. Flera vittnen intygar också att de sett dessa "rymdmänniskor" tillsammans med Adamski. Vilka var dessa personer som utgav sig för att vara bröder från rymden?

För att hitta en trolig förklaring till mysteriet får vi gå till en annan amerikansk UFO-kontaktman på 1950-talet — Howard Menger. Mengers påståenden och upplevelser är närmast identiska med Adamskis, och han kallades ofta östkustens Adamski, eftersom han bodde i New Jersey. Menger blev känd 1956 och skrev boken "From outer space to you", som publicerades 1959. Men sedan försvann han från rampljuset och ville inte uttala sig om tefat på något sätt.

Inte förrän på en UFO-kongress i New York 1967 uppträdde Menger offentligt igen, och då släppte han en liten bomb i UFO-kretsar:

"Jag skrev en bok, 'From outer space to you', baserad på en verklig händelse som jag råkade bli vittne till på ett isolerat fält nära min gård i High Bridge, New Jersey... Dessa fotografier (Mengers tefatsfoton — HB) skickade jag till en avdelning inom Pentagon. Det dröjde inte länge förrän de kontaktade mig och frågade om jag ville delta i ett experiment baserat på vad jag av misstag råkat få se och med deras hjälp och information brodera ut händelsen till en framtidsvision. (Jag antar att de insåg att enda sättet att få mig att hålla tyst och samarbeta var att ta med mig i 'teamet'.) Med andra ord användes High Bridgehändelsen som en test för att studera allmänhetens reaktion på utomjordisk kontakt... Jag gick med på att delta i experimentet... sedan High Bridgehändelsen publicerats och experimentet ansågs slutfört, drog jag mig tillbaka från

George Adamski vid en målning som föreställer Orthon.

all aktivitet inom tefatsforskningen. Jag vägrade hålla föredrag eller visa filmer eller tala med någon om det. Mitt uppdrag var slutfört. Jag ville ha lugn och ro."

Vidare i sitt anförnade förklarade Menger att han, under sin UFO-tid, rapporterade om flera UFO-kontaktgrupper med kommunistiska idéer — allt på uppdrag av Pentagon. Menger erkänner med andra ord att kontakten var helt uppdiaktad och ett experiment utfört av Pentagon. Senare har han dock återigen börjat tala om främlingar bland oss, men då med uppenbart syfte att tjäna pengar. Han vill tex ha 100 000 dollar i förskott av det förlag som skall publicera sanningen om High Bridgehändelsen.² 1979 hade han en annons i tidningen True där han sålde turstenar från rymdmänniskorna som skulle ge "lycka, rikedom och makt".³

Om Mengers kontakt var en sociologisk/psykologisk test av Pentagon, är det troligt att även Adamskis kontakter från 1952 och framåt var av samma typ. (Adamski var både obildad och naiv och den perfekta personen för ett dylikt

experiment.) Att så verkligen var fallet påstod fysikern och UFO-forskaren dr Leon Davidson i ett antal artiklar vid 60-talets början. Han försvarade Adamski, men menade att det hela var ett CIA-experiment:

"CIA, grundat 1947, tog över den 'allmänna föreställningen' om flygande tefat, som skapats av hemliga flygningar med amerikanska flygfarkoster och försöken att utveckla artificiella meteoror etc under perioden 1947—48. 1950 hade CIA formulerat en plan för att uppmuntra tron på interplanetariska resor genom den psykologiska tekniken att styra planterad information, ordna 'hemliga' testflygningar av verkliga militära experimentfarkoster etc."⁴

Idag vet vi betydligt mera om vad underrättelseorganisationerna hade för sig på 50- och 60-talet. Davidsons teori verkade inte särskilt trolig 1960, men är fullt rimlig idag. Nu vet vi att organisationer av typ CIA och KGB använder sig av myter och folktroföreställningar för sina egna syften. På Filippinerna har man utnyttjat tron på vampyrer för att skrämra fiender. I Vietnam använde

Howard och Connie Menger.

man sig av föreställningen om det onda ögat. Dödade fiendesoldaters ögon plockades ut och lades på ryggen. På 60-talet fanns till och med en allvarlig plan att störta Kubaregimen genom att bluffa Kristi återkomst. Bland annat skulle man använda sig av signalljus utskickade från ubåtar utanför kubanska kusten.⁵

De senaste åren har också avslöjats de ganska grymma experiment med droger och psykologisk styrning som CIA utfört med början under 50-talet. Projektet gick under täcknamnen MKDELTA och MKULTRA. Författaren Walter Bowart skriver i sin bok "Operation mind control": "Förutom droger experimenterade MKDELTA och MKULTRA med strålning, elektrochock, psykologi, psykiatri, antropologi, orosframkallande substanser och vad som kallades 'paramilitära uppfinningar och material'".⁶

Intressant i sammanhanget är att både Menger och Adamski visade ett beteende som antyder hypnotisk påverkan. Ingenjören Carol Honey, som samarbetade med Adamski under 50- och 60-talet, fann tydliga tecken på att Adamski utsattes för hypnotisk påverkan. Och Honey borde veta, eftersom han är vice ordförande i California Professional Hypnotists' Association.⁷

Flera av de tidiga UFO-kontakthistorierna faller mycket väl in i mönstret för dylika tester från underrättelseorganisa-

tioner. Med andra ord är det troligt att Adamski aldrig träffade några venusianer utan endast vältränade CIA-agenter. Däremot mötte han ofta venusianerna i sin inre mytvärld. Och som Roland Adlerberth uttryckte saken redan 1958, så var ju Adamski en både snäll och tänkvärd mytoman.

Noter

- ¹ 1967 Congress of Scientific Ufologists, June 23—25, 1967, New York, s 83—85.
- ² Brev från Howard Menger, 16 maj 1985.
- ³ True, nr 15, fall 1979, s 77.
- ⁴ Dr Leon Davidson. An open letter to saucer researchers. Jim Mosley's book of saucer news. Saucerian Books, Clarksburg, W. Va, 1967, s 96.
- ⁵ Jacques Vallee. Messengers of deception: UFO contacts and cults. And/Or Press, Berkeley, California 1979, s 183—184.
- ⁶ Walter Bowart. Operation mind control. Dell 1978, s 105.
- ⁷ Lou Zinstag & Timothy Good. George Adamski: The untold story. Ceti Publications, England 1983, s 195.

Vid adressändring
uppges även
den gamla adressen!

THE FRANZ BARDON FOUNDATION is a Nonprofit Educational Cooperative dedicated to propagating Hermetic knowledge. Inquiries welcome. P.O. Box 4869, Denver, Colorado 80204 U.S.A.

Sökare!

Kanske finner du svaret hos
MARTINUS
Vi sänder dig gärna information
om Martinus verk
TREDJE TESTAMENTET
Hälsans Förlag, Vasavägen 9
181 42 Lidingö
☎ 08-767 38 17

TEOSOFI

är inte en nyuppfunnen livsåskådning. Dess tankar kan spåras ända tillbaka till de första mysterieskolorna. TEOSOFI har en universell karaktär och dess läror överensstämmer med de stora religionernas djupaste grundtankar.

*Den forntida Visdomen
— TEOSOFIN —
läs därom i*

TIDSKRIFTEN TEOSOFISKT FORUM

som kommer att innehålla bl a följande artiklar:

- Soltemplet vid Glastonbury
- Den stora uppgiften
- Bakom naturens slöjor
- Stjärnorna och människolivet
- Sökandet efter den förlorade harmonin
- Den nyplatonska teosofin
- Gnosis enligt Platon
- Ärftlighet och reinkarnation
- Den okände Newton
- Naturlagarna och Visdomens sju ädelstenar
- Den urgamla visdomen i antikens filosofi

Prenumerationsavgift:
45:—/år/4 tidskrifter
Postgiro 25 07 65-5

TEOSOFISKT FORUM
Ävångsgatan 13
253 71 Helsingborg

När Sökaren kommer

Mona Rehn, som skrev om Sösköhem i nr 10, berättar för oss:

— Jag råkade befinna mig på Vattumannen samma dag som Sökaren anlände. "Veckans händelse" kallade dom det. "Sökaren har kommit" basunerades det ut som om det var gatuförsäljning. Sen stod alla där och bladdrade och läste. Det var ju särskilt spännande för mig som du förstår. Jag kunde inte uppfatta alla kommentarer, men jag förstod att de var både intresserade och nyfikna, när det gällde Sösköhem.

Eftersom jag trott att Sökaren helt prosaiskt bara placerades i något tidsskriftsställ, så snart ett nytt nummer kommit, tog jag kontakt med Jan Seilitz på Vattumannen och undrade om det verkligen går till så där när Sökaren anländer.

Jan bekräftade och sa att jo, det är litet av högtid, varje gång Sökaren kommer.

— Jag vet inte vad det beror på, helt och hållet, fortsatte han. Men Sökaren är ju prisvärd. Den har en trevlig layout, intressanta artiklar, annonser m m. Fast jag undrar om det inte är trofastheten och regelbundenheten som väger tyngst. Den legitimerar vår egen verksamhet!

— Vi som jobbar på Vattumannen har en djup förankring i någon esoterisk fälla — utan att vara direkt insnövade. Vi lever alltså ständigt med esoteriken för ögonen, omges av den dygnet runt... Ibland kan det uppstå tvivel på nyttan av det vi håller på med — det kan kännas litet som att arbeta i en skyddad verkstad, så osubstantiellt — om du förstår vad jag menar.

— Men så dyker Sökaren upp på posten, och med stor iver ilar den som vunnit lottdragningen och hämtar paketet, skubbar hem med det, öppnar det och

— vips: här har vi bekräftelsen på att vi inte är ensamma. Allt känns plötsligt meningsfullt igen.

— Sedan avstannar allt arbete för en halvtimme eller en timme. Kunderna får klara sig själva, kaffevattnet kokar bort och telefonerna ringer förgäves. Då sker den första "skumningen" av Sökarens innehåll. Det är nu en av de tio gånger per år som Vattumannen låter som en djurpark. Beroende på medarbetarnas erfarenheter och esoteriska bakgrund, och mellan pappersprasset, ka man höra: AHA, AAHA HA! HUM, HUMFR, ÅÅNEEEJJ! ERRK. JA, MEN DET HÄR VA FINT... OJ DÅ! GRYMT, DE VA DE JÄVL... etc. Det hela lugnar så småningom ner sig och alla får en Sökaren med sig hem för djupare studier. Allt återgår till det normala.

— Sökaren är, inte minst tack vare sin trofasthet och sina innehållsmässiga förtjänster en röd tråd i den svenska esoteriken. Den fanns redan för hundra år sedan, då jag själv tog de första snubblande stegen in i den andliga vetenskapens domäner. Leende, självklar, odogmatisk har den aldrig avkrävt mig något, men bejakat och balanserat och fört till torgs "sanningar" för olika utvecklingsnivåer, vilket har gjort att alla kunnat läsa den med utbyte. Den kommer säkert att finnas om etthundra år också, och om den gör det, så aspirerar jag på medarbetarskap från "andra sidan". Jag skulle ha hand om avdelningen för "hur människan skall inrätta sitt liv för att komma i harmoni med de kosmiska lagarna".

— Skulle Sökaren av någon anledning utgå, blir tillvaron aldrig mer densamma.

SM

Stödföreningen för Djupterapi
Box 7060 20042 Malmö

DJUPTERAPIN

söker inte mentalsjukdomarnas orsak i människans kemi utan i hennes livserfarenhet.

Gå med i Stödföreningen för Djupterapi!

Medlemsavgift 150:-
Informationspaket 20:-
Pg 495 11 33-0 Bg 585-5119
Tel. 040-846 91 tisdag 19-20

Aurora

En bokhandel för dig
som är intresserad av:

**Filosofi
Astrologi
Terapi
New Age
Religion**

Öppettider:
Tisd—fred 14—18
Lördagar 10—13
Föreningsgatan 25A, 25238 Helsingborg
Tel 042-18 77 66

OBS. Ny adress!

Beställ gärna vår boklista!

MINNS TIDIGARE LIV!

Du får:

- Nya perspektiv och ny kunskap
- Förnyad livsenergi
- Förståelse för relationer som beror på händelser i tidigare liv
- Känna igen dina närmaste från annan tid.

Sunna Cronstedt
08-33 27 67

Med vetandet växer tvivlet.

Goethe

Det värsta är inte de ondas makt utan de godas feghet.

Stanley Jones

Karaktär är vad en människa är i det fördolda.

Dwight L Moody

Det är bättre att gå stappande på den rätta vägen än att med fasta steg gå vilse.

Augustinus

Återfödelse?

Fall av reinkarnationstyp — kritik

Ian Stevensons kompetens som forskare ifrågasätts

Bara ett fåtal vetenskapare har undersökt fall där människor anser sig ha minnen av tidigare liv. Den ledande och mest kända inom området är professor Ian Stevenson i Charlottesville, Virginia, USA. Han är utbildad psykiater och verksam som parapsykolog. Stevenson har i flera böcker redovisat undersökningar han gjort i bland annat Indien, Libanon, Alaska och Sydamerika av fall där framför allt små barn berättat om föregående liv.

Det har inte synt till mycket kritik av Stevensons arbete, men en amerikansk fritänkartidskrift¹ har nyligen haft en artikel (i en serie) mot reinkarnationsläran, skriven av Paul Edwards, filosof, där det kortfattat redogörs för en del av den kritik som förekommit. Här följer ett sammandrag.

En kritiker, Ian Wilson, menar att Stevenson i allmänhet alltför lättvindigt utesluter att det kan röra sig om bedrägeri, att alltså barn, som säger sig minnas tidigare liv, barnens föräldrar och andra intresserade, inte talar sanning. Ibland finns alldeles uppenbara motiv för bedrägeri — även när Stevenson anser att motiv saknas. I flera fall säger sig barnet tidigare ha tillhört en högre kast och tycks ha motiverats av en önskan om ett bättre liv. En pojke ville ha en tredjedel av det landområde som tillhört hans fader i det föregående livet, men han förlorade intresset för "fadern", när denne miste sin förmögenhet.

Wilson sätter också fingret på det faktum att Stevenson meddelar ytterst litet om föräldrarnas karaktär och livshistoria. Föräldrarna är i regel betydelsefulla vittnen. I flera fall har det funnits, eller *kan* ha funnits, kontakt mellan anhöriga och personer som känt till den "föregående inkarnationen".

Ian Stevenson

William Roll, känd amerikansk parapsykolog och professor i psykologi, tycks ha höga tankar om Stevensons forskning — reflekterar Paul Edwards — men Roll påpekar² att i endast sju av Stevensons fall har det dokumenterats vad barnen sagt om det tidigare livet, innan det blivit undersökt och bekräftat. Det innebär att det ofta råder osäkerhet om vad barnen faktiskt har sagt. Stevenson har medgett att när sådan dokumentation inte har skett, *kan* utbroderingar ha gjorts i efterhand av vad barnet antas ha pratat om.

I alla de sju fallen med dokumentation bodde barnet inom samma geografiska och sociala område som den tidigare personen. På grund av närheten mellan barnen och de ännu levande släktingarna och vännerna till den föregående inkarnationen måste det ifrågasättas om det finns normala informationskällor i dessa fall. Roll antar att Stevenson försäkrat sig om att sådana källor inte har funnits, men — kommenterar Edwards — skeptiker är inte lika säkra på den saken.

En forskare som är skeptisk till Stevensons arbete, är professor C T K Chari, indisk filosof och välkänd parapsykolog. Chari avvisar inte reinkarnationsläran, men han menar att Stevenson har en naiv inställning och att hans rapporter saknar bevisvärde. Chari påpekar att fall av den typ som Stevenson har samlat, oftast förekommer i kulturer där det finns en djupt rotad tro på reinkarnation — och dessutom: den typ av reinkarnation som hävdas, stämmer med den form av återfödelse som dominerar inom området ifråga.

Chari menar att förklaringen till dessa fall ligger i miljön. "En reinkarnationsfantasi hos ett litet asiatiskt barn", skriver han, "börjar typiskt under lek eller i en lekliknande situation."³ Den understöds sedan, eller hämmas, av medvetna eller omedvetna trosföreställningar, attityder och reaktioner hos föräldrarna eller andra personer i omgivningen. Chari jämför med den "osynliga lekkamrat" som många västerländska barn har. Flera fall som Chari har studerat, har haft denna upprinnelse.

Finns fall av reinkarnationstyp även i västerlandet? Stevenson nämnde redan för tolv år sedan — berättar Edwards — att han hade kännedom om fyrtio amerikanska fall och utlovade en bok om dessa, men såvitt bekant har inget enda av dem blivit publicerat. Man kan undra varför. Edwards misstänker att det beror på att folk är mera kritiska här i väst och att det därför inte går att få tag på en mängd vittnen med en stark tro på reinkarnation, vilka kan tillhandahålla de nödvändiga "bevisen" — och skulle sådana "bevis" läggas fram, så finns det säkert många skeptiker på platsen som tittar mer kritiskt på dem än vad som sker i Indien och av Stevenson och dennes medarbetare.

Edwards menar också att om det skulle finnas åtskilliga fall av reinkarnationstyp bland barn i västerlandet, så som Stevenson gör gällande, borde detta

vara välkänt bland exempelvis barnpsykologer och lärare, men dessa nämner inga sådana fall.

1 1970—1973 anlidade Stevenson en jurist, *Champ Ransom*, som forskningsassistent, bland annat med uppgift att analysera en del fall av reinkarnationstyp. Ransom meddelar att det var en intressant men plågsam tid, då han arbetade under Stevenson med olika slag av parapsykologi. Till slut blev han desillusionerad, främst på grund av den brinnande hänförelse — till skillnad från en mer balanserad inställning — som fanns hos forskarna, den försvarsattityd man intog gentemot kritik utifrån och svagheten i bevisen. Ju grundligare han studerade en påstått paranormal händelse, desto mindre sannolik tycktes en paranormal tolkning vara. De återfödelsefall som studerades, hade föga bevisvärde.⁴

Ransom använde en enkel metod vid analyserna av återfödelsefallen. Han delade in det som sades av varje barn, i två grupper. Till den första fördes sådant som barnet lätt hade kunnat få veta på normalt sätt, till den andra sådant som kunde ha en paranormal förklaring. Ransom fann att vittnena inom grupp ett i allmänhet var överens om att barnen verkligen hade gjort sina uttalanden vid den tid som nämndes i rapporterna. Däremot fanns det för vittnesuppgifterna inom grupp två ingen samstämmighet. Där hade vittnena ofta skilda meningar både om vad barnet hade sagt och när det hade sagt det. Ransom blev till slut skeptisk till Stevensons metoder och skrev en rapport med invändningar. Denna har aldrig publicerats.

Paul Edwards menar att Ransoms kritik är helt förödande för Stevensons undersökningar av reinkarnationsfall och fråntar dessa allt bevisvärde. Stevenson svarar att Ransom ju har publicerat allvarlig kritik av den experimentella parapsykologin och menar att om Ransoms kommentarer till hans undersökningar av reinkarnationsfall verkligen skulle ha en så förödande verkan som Edwards anser, så är det överraskande att Ransom aldrig har brytt sig om att publicera dem också.

En forskare som dragit andra slutsatser än Stevenson, när han studerat fall av reinkarnationstyp, är David Read Barker, doktor i antropologi vid University of Virginia. Stevenson anlidade honom som assistent i analyserna av en del fall och även som fallundersökare

tillsammans med en kvinnlig forskare, Satwant Pasricha. Barker kunde inte finna ett enda fall med övertygande bevisning för något paranormalt. I ett brev till en parapsykologisk tidskrift⁵ skrev han att fallet Rakesh Gaur var det mest autentiska, beviskraftiga och grundligt undersökta av de 59 fall som han hade studerat tillsammans med Pasricha, och han drog slutsatsen att det bäst kunde förklaras som ett resultat av indisk folkpsykologi.

1981 publicerade Barker tillsammans med Pasricha en rapport om fallet Rakesh Gaur i en parapsykologisk tidskrift.⁶ (Så långt referat av Paul Edwards.) Här följer en ingående redogörelse för innehållet i rapporten.

Fallet Rakesh

För mer än femtio år sedan gjordes de första försöken att undersöka indiska fall, där barn tycktes minnas tidigare liv, men det var först 1966 som västerländska läsare kunde ta del av forskningsrapporter om sådana fall. Det året publicerade professor Ian Stevenson tjugo fall av reinkarnationstyp, som han hade studerat, bland dem sju fall i Indien.⁷

Fallet Rakesh, som relateras i det följande och som undersökts och rapporterats av Satwant K Pasricha och David Read Barker, medarbetare till Stevenson, är likt flera indiska fall som Stevenson har tolkat som tydande på reinkarnation. Det är också det fall som de båda forskarna undersökt mest grundligt, utan Stevensons deltagande.

Vid publiceringen 1981 betraktade forskarna fallet som ännu inte avslutat. Det finns vissa skillnader mellan olika vittnens uppgifter, och dessa hade då ännu inte diskuterats med vittnena.⁸

Metoder

Stevenson har noga redogjort för sina metoder. Han gör upprepade intervjuer med så många förstahandsvittnen som möjligt, först på den plats där den som sägs ha minnena bor och därefter på den plats där den "föregående inkarnationen" har levit. Dessutom undersöks alla relevanta dokument.

Pasricha och Barker använde Stevensons metoder så mycket som möjligt. Den viktigaste skillnaden, när det gäller fallet Rakesh, var att de började sina intervjuer på den plats där den förmodade föregående inkarnationen varit bosatt, eftersom detta passade deras resväg bäst.

Alla intervjuer skedde på hindispråket. Barker förstod tillräckligt mycket hindi för att kunna uppfatta huvuddragen i samtalen, men han fick ändå allt

översatt ord för ord av Pasricha. Hon gjorde noggranna anteckningar på hindi och han på engelska. En del av intervjuerna togs upp på band.

Fallet undersöktes under sammanlagt sju dagar, från november 1976 till november 1978 av båda forskarna tillsammans. Pasricha gjorde därefter egna undersökningar under två dagar i mars 1979.

Rapport

Rakesh Gaur är född den 15 mars 1969 i staden Fateh Nagar i Rajasthan, Indien, som ett av sex barn till S N Gaur och hans hustru Shanta Devi.

S N Gaur tillhör brahminkasten och är tjänsteman i medelhög ställning i det indiska postverket.

I maj 1974, när Rakesh var litet över fem år gammal, började han prata om att han i sitt föregående liv hade tillhört hantverkarnas kast som snickare och hade bott nära staden Tonk (omkring 225 kilometer från den nuvarande bostadsorten, Kankroli), att han varit gift med en kvinna som hette Keshar och att han blivit dödad av elektrisk ström. Rakesh visade intresse för snickeri, och han bad flera gånger att få fara till Tonk.

Sommaren 1976 kom en busschaufför från Tonk, Chhittarji, till Kankroli. Enligt Chhittarji kände Rakesh spontant igen honom och berättade sådana detaljer från sitt föregående liv att Chhittarji, när han återkom till Tonk, berättade för efterlevande till en avliden, Bithal Das, att denne hade återföts i Kankroli.

Sedan Rakesh hade känt igen Chhittarji, skrev Rakeshs fader, S N Gaur, till elverket i Tonk och frågade om någon anställd där, tillhörig hantverkarnas kast, under sitt arbete hade blivit dödad av elektrisk ström. Han skrev också till Chhittarji, men fick inget svar på något av breven.

Sedan Rakesh flera gånger bett om att få fara till Tonk, beslöt S N Gaur till slut att ta med honom dit. Resan ägde rum i oktober 1976.

När bussen anlände till Tonk sent en eftermiddag, pekade Rakesh på en elstolpe vid vägen och sa att det var där han hade dött, medan han utförde reparationsarbete.

Eftersom S N Gaur var anställd vid posten och inte kände någon i Tonk, begav han sig till postkontoret för att söka hjälp av personalen där att spåra den familj som Rakesh hade talat om.⁹

Flera av de anställda på postkontoret begav sig iväg till fots, tillsammans med Rakesh och hans fader, för att försöka hitta det hus där Rakesh sade sig ha bott i sitt föregående liv. Rakesh gick före, men han lyckades inte finna huset. —

Till slut samlades en klunga människor kring Rakesh och hans fader. En äldre person erinrade sig att en snickare vid namn Bithal Das hade blivit dödad av elektrisk ström, 1955.

Alla begav sig nu åter till postkontoret. De befann sig bara 200 meter från det hus som hade tillhört Bithal Das, men gick inte dit. Däremot sände de efter Bithal Das änka, Radha. Enligt fem vittnen kände Rakesh spontant igen henne och sa: Hon är min fru. Men ett vittne säger att pojken inte kände igen henne.

Fastän det var nästan midnatt, samlades hela tiden allt fler människor omkring dem, och Rakesh blev orolig. S N Gaur tyckte att han hade fått bekräftelse på det som hans son hade berättat och återvände med en nattbuss till Kankroli. De hade då varit i Tonk i omkring sex timmar.

Två dagar senare besökte Bithal Das son, Bhanwar Lal, Rakesh i hans hem i Kankroli. Han berättar:

— När jag först kom till Kankroli, ställde jag två frågor till honom, "Hur dog du?" och "Hur såg ditt hus ut?". Han svarade: "När jag dog, var ingen hemma. Jag hade 1 500 rupier i en låda." Detta var riktigt. Så berättade han spontant olika saker om huset. Han sa: "Utanför huset finns el-stopple. Längre bort är det en brunn, och ännu längre bort en port, och sedan ett torg." Numer är brunnen igenfylld. "Det finns fyra rum i huset. Jag hade ett eget rum, som var grönmålat. Det hade två dörrar och två fönster." Allt var riktigt. Helt spontant sa han: "När jag bodde i Bombay, brukade jag skaffa gröna saris (klänningar) åt min fru. Detta kan din mor bekräfta."

Det som Rakesh berättade gjorde Bhanwar Lal övertygad om att Rakesh var hans återfödde fader. Senare samma månad fick Rakesh också besök av Bithal Das äldre broder, dotter och svärson. Inom båda de berörda familjerna blev man alltmer övertygad om att Rakesh var den återfödde Bithal Das.

De båda forskarna, Pasricha och Barker, fick kännedom om fallet den 12 november 1976, medan de höll på att undersöka andra fall av reinkarnationstyp. De fick läsa en tidningsartikel som berättade om Rakeshs besök i Tonk. Eftersom den händelsen hade inträffat mindre än en månad tidigare, började Pasricha och Barker sin undersökning så snart de kunde. Den 15 november 1976 besökte de Tonk, där de talade med tre personer i Bithal Das familj, nämligen hans son Bhanwar Lal, hans änka Radha och Radhas yngre syster Ladha. Den 18 november kom de till Kankroli och talade med Rakesh och hans föräldrar.

Rakeshs moder, Shanta Devi, var närvarande under två långa intervjuer med S N Gaur, men hon yttrade sig inte. En sådan passiv attityd är inte ovanlig hos indiska kvinnor i liknande situationer. Forskarna antog att hon godtog sin makes berättelse, men de tänkte aldrig på att fråga henne direkt om detta.

Senare, i februari 1978, återvände forskarna till Tonk och Kankroli och återvände återigen de personer som de tidigare talat med, samt några andra. I november återvände de till Tonk, främst för att höra Chhittarji, vilken var ett nyckelvittne som de inte hade träffat tidigare, men också för att höra några anställda vid posten och elverket.

I allt gjordes 36 intervjuer med 24 vittnen.

Bithal Das liv och död

Bithal Das var född i Tonk omkring 1922. Han arbetade på olika platser, men 1950 återvände han till Tonk, klagade över "svaghet" och sa att hans läkare hade rätt honom att vila.

Bithal Das och hans hustru Radha hade fyra barn. Han beskrivs som en lugn och religiös man, god yrkesman, men fattig. Han var intresserad av elektriskt arbete och sysslade med sådant på sin fritid. Men han hade aldrig anställning som elektriker och arbetade inte på elverket.

Den 15 augusti, 1955, under regntiden, var Bithal Das ensam hemma. Det hade samlats vatten på gården, och han använde ett järnrör för att göra rännen, så att vattnet skulle rinna undan. Röret råkade stöta till en elektrisk ledning, och Bithal Das fick ström genom kroppen och avled omedelbart. Han var omkring 34 år, när han dog.

Kankroli är en stor stad i delstaten Rajasthan, medan Tonk är en liten stad med omkring 70 000 invånare. Fågelvägen är det 225 kilometer mellan de båda orterna. Det förekommer inga regelbundna förbindelser mellan Kankroli och Tonk.

Ingen person som forskarna talade med antydde att det förekommit någon kontakt mellan Bithal Das familj och Rakesh Gaur familj, innan pojken började prata om ett tidigare liv.

Vad vittnena sa

S N Gaur berättade om vad Rakesh hade sagt, när han börjat prata om det som man senare förstod hänsyftade på ett föregående liv.

"För ungefär två och ett halvt år sedan sa Rakesh ibland: 'Jag hör hemma i Tonk. Jag är snickare.' Vi brydde oss inte om det.

Under regntiden hände det ibland att

Rakesh vaknade om natten. Vi frågade hur det var fatt, men han svarade inte. Men så en dag sa han: 'Det regnar så väldigt där borta, och regnet gör skada. Många hus blir förstörda. Vad skall det bli av mina barn och min fru? Mitt hus var byggt av lera.' Sedan sa han andra saker också, såsom att han bott i Chhippa och att han hetat Bithal Das. Han berättade: 'Jag fick elektrisk ström genom kroppen och dog. Jag hade två söner och en fru, Keshar.'

Då sa jag till honom att vi alla skulle följas åt en dag och hälsa på hans familj. Men han invände: 'Nej, inte alla. Vi var mycket fattiga och hade bara råd att äta ärter och bönor, aldrig grönsaker. Om vi far allihop, vad skall de då ge oss att äta? Bara pappa och jag skall äta.'

I närheten av postkontoret i Kankroli finns ett snickeri, som ägs av N L Sharma. Han berättade:

"Innan Rakesh besökte Tonk första gången, pratade han ofta om sitt föregående liv. Han brukade komma hit och leka, och han visade intresse för snickeri. Ibland förklarade han för arbetarna hur de skulle använda sina verktyg. Han sa: 'Jag var snickare i mitt tidigare liv. Jag bodde i Chhippa i Tonk.' När jag frågade hur han dog, svarade han: 'Jag höll på och arbetade på en stolpe med elektriska ledningar och föll ned. Jag fick ström genom mig och dog.'

Busschauffören Chhittarji berättade: "Under en bussresa hade jag stannat i Kankroli och stod vid en butik, när pojken kände igen mig. På bussen stod bokstäverna 'Tonk', men pojken såg aldrig bussen. Han sa till sin far: 'Detta är Chhittarji.' Jag brydde mig inte om det. Så sa pojken: 'Jag har två barn där. Den ene heter Bhanwar och den andre Babu.' Pojken sa åt mig att jag skulle berätta för hans barn att han hade blivit återfödd. 'Känner du inte igen mig?' frågade han. 'Jag är Bithal Das.' Jag brydde mig inte om det, för jag trodde att det rörde sig om barnsligt prat. Men när jag kom tillbaka till Tonk, berättade jag för Bithal Das söner att det fanns en pojke i Kankroli som sade sig vara Bithal Das. De brydde sig inte om det. Sedan fick jag ett brev från S N Gaur och gav det till Bithal Das söner."

Bithal Das änka och äldste son gav forskarna en annan version av detta igenkännande, men de är andrahandsvittnen. Enligt dem har Chhittarji berättat att några personer i Kankroli, som såg att bussen var från Tonk, sa: "Det finns en pojke här som säger att han är från Tonk och blev dödad av elektrisk ström och att han hade två barn i sitt föregående liv. Finns det någon sådan person i Tonk?" Efter uppmaning av Rakeshs fader begav sig Chhittarji till post-

kontoret, och där frågade fadern Rakesh: "Känner du igen honom?" Pojken svarade: "Ja, jag lärde honom köra bil."

Dessa redogörelser för Rakeshs sammanträffande med Chhittarji är olika, men ett faktum är att Bithal Das — enligt Chhittarji — hade lärt honom både att snickra och att köra bil. Chhittarji hade bott hos Bithal Das och befann sig i omgivningen, när Bithal Das dog.

De båda forskarna har skrivit en gemensam redogörelse för sina undersökningar, men de tolkar fallet olika. De har skilda meningar om vilken vikt som kan läggas vid en del av vittnesmålen. Båda menar dock att vittnena är ärliga människor som inte har försökt att missleda dem. De misstagar de kan ha gjort får tillskrivas brister i minnet eller omedvetna tendenser i deras observationer av händelserna och beskrivningarna av dessa.

Dr Barkers slutsatser

Dr David Read Barker påpekar att en svaghet i fallet Rakesh är att det saknas skriftlig dokumentation av vad pojken sa om ett tidigare liv, innan han gjorde sitt första besök i Tonk. Det enda som skrevs var brev (eg postkort) från hans fader till elverket i Tonk och till Chhittarji, men dessa sparades inte. En rekonstruktion av fallet blir därför helt och hållet beroende på vittnernas förmåga att observera, komma ihåg och rapportera allt på ett riktigt sätt, och på forskarnas förmåga att locka fram minnena och riktigt redogöra för dem.

Vittnena var mycket olika i fråga om utbildning, intelligens, uttrycksförmåga och känslöengagemang. De elva medlemmar av Rakeshs och Bithal Das familjer som intervjuades, kände utan undantag mycket starkt för att Rakesh verkligen var den återfödde Bithal Das. Av de övriga vittnena tycktes alla utom ett vara övertygade om att det rörde sig om erinringar av ett föregående liv.

Dr Barker anser det anmärkningsvärt att det råder ganska liten överensstämmelse mellan vittnernas uppgifter om vad som hände i början, men en nästan fullständig enighet när det gäller de senare händelserna. Dr Barker menar att detta är ett uttryck för den osäkerhet, de missförstånd och den förvirring som finns beträffande Rakeshs första uttalanden och besöket i Tonk.

Sedan Rakesh hade varit i Tonk och medlemmar av Bithal Das familj hade besökt Kankroli, sades alla uttalanden som Rakesh gjort ha varit korrekta, fastän så inte varit fallet.

Samtliga vittnen var överens om att Rakesh hade sagt tre saker som stämde

med Bithal Das liv: Han hade tillhört hantverkarkasten (varit snickare), han hade bott i Tonk och han hade blivit dödad av elektrisk ström. Dessutom är det klart — menar dr Barker — att Rakesh, när han första gången träffade Chhittarji, sa så mycket om sina minnen av det tidigare livet att Chhittarji berättade för Bithal Das familj om honom.

Den allvarligaste bristen på överensstämmelse mellan olika vittnen gäller huruvida Rakesh verkligen sa att han hade hetat Bithal Das i sitt föregående liv. Tre viktiga vittnen, inklusive Rakeshs fader, sa att det hade han gjort. Tre andra viktiga vittnen, inklusive Bithal Das son, uppgav att Rakesh inte hade nämnt namnet Bithal Das.

Dr Barker anser att vad som hände under Rakeshs första besök i Tonk tyder på att Rakesh inte hade nämnt namnet Bithal Das, innan han kom dit. Han och hans fader använde ju omkring sex timmar till att i Tonk leta efter det hus som Rakesh skulle ha bott i under det föregående livet. Det verkar ytterst osannolikt att pojken skulle ha fått hålla på och leta så länge efter huset, om namnet Bithal Das hade varit känt; postmästaren skulle väl helt enkelt ha skickat någon till det hus där Bithal Das hade bott, vilket var beläget på endast omkring 500

meters avstånd¹⁰ från postkontoret, och bett någon i den familjen att komma till posten omedelbart. Detta är vad som till sist skedde, men först flera timmar senare, sedan en äldre person i folkmassan kommit att tänka på Bithal Das; då kallades Bithal Das änka till postkontoret.¹¹

Den skeptiske forskaren påpekar också att Rakesh tydligen gjorde en del uttalanden och hade "erinringar" som inte stämmer med Bithal Das liv. Rakesh sa att hans fru i det tidigare livet haft namnet Keshar, fastän Bithal Das fru hette Radha, alias Mallo. Rakesh sa att han hade bott i Chhippaområdet i gamla Tonk, men Bithal Das bodde i Kali Palatan i Nya Tonk. Rakesh sa att hans hus var byggt av lera och saknade elektricitet, men Bithal Das bodde i ett hus av tegel som hade elektricitet. Rakesh "kände igen" den el-stolpe, två kilometer från Bithal Das hus, där han hade omkommit, men i själva verket hade Bithal Das dött på sin egen gård.

Dr Barker pekar också på att Rakesh, innan han kom till Tonk, tycks ha talat om en ytterligt fattig person. De hade varit så fattiga att de inte haft råd med grönsaker, utan bara ätit baljväxter. Men Bithal Das hade rest sig ur fattigdomen, och under sina sista år levde han

Posta din anmälan redan idag till:

ESDA-institutet

Vasagatan 12
411 24 Göteborg
Tel. 031-11 11 99

Gratis brevkurs från bibelns länder

- Rikedomar utan like i Tutanchamons grav.
 - Fyra tusen år gamla inskriptioner om världens skapelse.
 - Fantastiska PETRA, rosenröd klippstad med människooffer.
 - Dödhavs-rullarna i Qumran med dess sensationella fynd.
 - Kung Salomos koppargruvor funna.
- Läs om allt detta och mycket annat i tio fängslade studiebreve.

Sänd mig ovanstående brevkurs utan kostnad eller förpliktelser.

Namn

Adress

Postort

"Rakesh hade paranormal kunskap om Bithal Das."

gott.

Enligt dr Barker torde fallet Rakesh få tolkas som en produkt av indisk miljö och de föreställningar om tidigare liv, och möjligheten att komma ihåg dessa, som råder där. Rakesh tycks i början ha gjort en del allmänna uttalanden om ett föregående liv. Han fick följa med till Tonk för att man skulle få bekräftelse på att han talade sant genom att han skulle leda sin fader till sitt hus och sin familj i det föregående livet. Rakesh misslyckades med detta, eftersom många av hans uttalanden och erinringar inte stämde med någon person som man kände till. Efter två-tre timmars sökande samlades en hop människor, och en person i folkmängden kom att tänka på Bithal Das, en man vars liv stämde tillräckligt mycket med vad Rakesh hade sagt för att nästan alla skulle bli övertygade om att det var denne som Rakesh hela tiden hade talat om. Från den stunden fick Rakesh reda på mycket om Bithal Das, och eftersom han var ett ovanligt intelligent och observant barn, lärde han sig snabbt att bli Bithal Das. Det är också viktigt att alla som var personligen inblandade i fallet blev övertygade om att Rakesh faktiskt var Bithal Das, som återföts, och de behandlade honom därefter. Alla dessa människor skapade snabbt omkring Rakesh en verklighet som har djupa rötter i indisk psykologi. Rakesh blev reinkarnationen av Bithal Das, eftersom han fullt ut identifierade sig med denne och eftersom andra människor accepterade detta.

Ändå finns det, enligt dr Barker, en sak som rapporteras om Rakesh, som inte tycks ha en normal förklaring. Det är hans igenkännande av bussföraren Chhittarji. Fastän man inte vet med säkerhet vad som hände, är det klart att Rakesh sa så mycket till Chhittarji om sitt tidigare liv att denne berättade för Bithal Das familj att Bithal Das hade återföts i Kankroli. Detta bekräftades av tre medlemmar av Bithal Das familj. Mötet mellan Rakesh och Chhittarji varade bara några minuter, men under den tiden sa Rakesh så mycket att Bithal Das kunde identifieras.¹²

Dr Barker hoppas att fall av denna typ i framtiden skall kunna undersökas av kvalificerade forskare, innan de två berörda familjerna träffas. Han skriver: "Hade vi kunnat följa med Rakesh under hans första besök i Tonk, hade vi kanske kunnat få starka belägg för att reinkarnation faktiskt förekommer."

Pasrichas slutsatser

Satwant Pasricha diskuterar frågan om det som Rakesh sa, innan han reste till Tonk, ledde till att just Bithal Das utpekades som den föregående inkarnationen.

nen.

Enligt både S N Gaur och Chhittarji sa Rakesh flera gånger att han hade hetat Bithal Das i det föregående livet. Phool Chand, tjänsteman vid elverket i Tonk, sa att S N Gaur hade nämnt detta namn i det brev med förfrågan som han hade skickat till elverket. En annan tjänsteman där, Bhol Chand, sa också att brevet innehöll namnet på den person som förfrågan gällde, men han kom inte ihåg vilket namn det var.

S N Gaur och flera andra vittnen intygade att Rakesh hade sagt följande om sitt föregående liv, innan han första gången kom till Tonk (alla vittnena intygade dock inte samma uttalanden):

Han hade varit snickare i Tonk, hade varit gift och haft två söner, och han hade blivit dödad av elektrisk ström vid 35 års ålder. Rakesh talade också om en stor brunn nära sitt hus. Till Chhittarji sa han att han (Bithal Das) hade lärt Chhittarji att köra bil, och han uppgav att hans söner hette Bhanwar Lal och Babu. Han sa också att han hade haft 1 500 rupier gömda i sitt hus. Alla dessa uttalanden var riktiga — fränsett att brunnen inte låg "nära" hans hus.

Rakesh gjorde också, innan de båda familjerna möttes, några uttalanden som var oriktiga. Han sa att hans hustru hade hetat Keshar, och han hade dragit elektriska ledningar på en el-stolpe, när han omkom, och att han hade varit bosatt i Chhippa-området i Tonk. Rakesh sa också en del till sin fader om Bithal Das ekonomi, som inte var riktigt; han uppgav att han hade varit mycket fattig och att hans familj bara haft råd att äta baljväxter, inga grönsaker, och att huset varit byggt av lera.

Faktum är att Bithal Das vid sin död bodde i ett hus av tegel, men hans gamla hus på andra sidan gatan var delvis byggt av lera, och Bithal Das och hans familj disponerade fortfarande en del av det huset. Bithal Das ekonomiska situation hade växlat. En vän och en släkting beskriver honom som "fattig" och "i små ekonomiska omständigheter". Hans hustru sa att fastän de kokade både baljväxter och grönsaker, så åt de sällan båda delarna under samma måltid. Att Bithal Das var "fattig" kan hänga samman med att han följde sin doktors råd att "vila" under de sista fem åren av sitt liv. Men utblottad var han inte; han hade ju 1 500 rupier undangömda, när han dog.

Beträffande den stora brunnen "nära" hans hus kan sägas att det fanns en mindre brunn 50 meter från huset, och den hade hans familj tidigare använt. (Den hade fyllts igen några år innan Rakesh besökte Tonk.) Men den gav hårt vatten, så familjen fick hämta vatten

från en "stor brunn" en eller två kilometer från hemmet.

Pasricha skriver att det är uppenbart att de båda berörda familjerna inte hade träffats innan fallet Rakesh började utvecklas. De träffades också bara litet vid tiden för Rakeshs första besök i Tonk. Rakesh var faktiskt aldrig i Bithal Das hus, fastän han tycks ha befunnit sig omkring 200 meter därifrån. Men enligt både S N Gaur och Bhanwar Lal kände Rakesh igen både Bithal Das hustru och dennes son, Bhanwar Lal. Mötet med dem blev dock kort, eftersom det var sent på kvällen, och S N Gaur beslöt att de skulle åka hem igen med en nattbuss. Rakesh fick alltså inga informationer om Bithal Das direkt från hans familj, men han kan eventuellt ha hört ett och annat från de människor som samlats omkring dem.

Två dagar senare reste Bithal Das son, Bhanwar Lal, till Kankroli, där han träffade Rakesh och ställde frågor om sin döde faders förhållanden för att se hur mycket Rakesh visste om detta. Rakesh gav följande korrekta upplysningar: När man gick från huset mot torget, kom man till en brunn, mellan brunnen och torget fanns en port; en el-stolpe stod utanför huset, som hade fyra rum; själv sov han i ett grönmålat rum, som hade två dörrar och två fönster med vardera fyra rutor; i en bordslåda i det rummet fanns 1 500 rupier. Pasricha kunde själv verifiera samtliga dessa uttalanden, utom (av naturliga skäl) pengarna i lådan, men Bhanwar Lal intygade att även det stämde.

Rakesh sa också till Bhanwar Lal att han (Bithal Das) brukade köpa gröna saris åt sin hustru, medan han bodde i Bombay och att han var ensam, när han dog. Dessa uttalanden var också riktiga.

Enligt vittnen gjorde Rakesh alla de ovan nämnda uttalandena innan de två familjerna kunde prata med varandra om Bithal Das liv. Fyra saker som Rakesh sa, var oriktiga, nämligen namnet på hans hustru i det föregående livet, namnet på det område i Tonk där han hade bott, hans eget namn "Arun", samt vad han höll på med, när han omkom.

Med tanke på den kunskap som Rakesh hade om Bithal Das liv — skriver Pasricha — kan man undra varför inte S N Gaur, eller tjänstemän vid posten i Tonk, kunde hitta den rätta familjen genast när Rakesh kommit till Tonk. Det tog flera timmar, innan de lyckades med detta. Det kan finnas flera förklaringar, anser Pasricha. För det första hade Bithal Das dött 20 år innan Rakesh besökte Tonk, så yngre personer hade troligen aldrig hört talas om honom. För det andra utpekade Rakesh felaktigt en el-stolpe i utkanten av Tonk som den plats

"Inga slutsatser kan dras."

där han förolyckats. För det tredje angav han fel del av Tonk som det område där han hade levat. För det fjärde sa han att han hade hållit på att dra elektriska ledningar, när han dog. Det kan tänkas, menar Pasricha, att de tre misstagen och den långa tiden som hade gått efter Bithal Das död, gav falska ledtrådar och att det tog tid att följa dessa. Pasricha beklagar att hon och hennes forskarkolleger aldrig tog reda på mer detaljerat vad som hände medan Rakesh och hans fader var i Tonk.

Pasricha diskuterar en del av Rakeshs misstag.

Rakesh uppgav att hans hustrus namn var Keshar, fastän Bithal Das hustru hette Radha. Men det fanns en kvinna som hette Keshar på gården till Bithal Das gamla hus, medan han själv bodde där; det är ovissat vilket förhållande han hade till henne. Som en förklaring till att Rakesh hade glömt vad hans hustru hette, skriver Pasricha att hinduiska män, i synnerhet i det område där Bithal Das bodde, nästan aldrig uttalar hustruns namn.

Rakesh sa att han hade bott i Chhippa-området i Tonk, men Bithal Das hade bott i Kali Paltan-området. Det finns ett område som heter Chhippa i Tonk, men forskarna vet inte om Bithal Das haft någon förbindelse med det.

En annan felaktighet i det som Rakesh sa var hans påstående att han hade sysslat med att dra elektriska ledningar, när han dog. Bithal Das hade elektriskt arbete som ett intresse, och han hade dragit en del ledningar i sin systers hus några dagar innan han dog. Kanske var det minnet av detta som trängt in i Rakeshs medvetande.

I samtal med Bhanwar Lal sa Rakesh att han "tidigare" hade hetat Arun. Bhanwar Lal väntade att få höra namnet Bithal Das, men Rakesh svarade Arun. Nu var Arun ett namn som Rakesh själv hade haft när han var mindre, så det verkar som om Rakesh inte förstod vad Bhanwar Lal menade, när han frågade vad Rakesh hade hetat "tidigare".

Pasricha är övertygad om att Rakesh, trots en del felaktigheter i hans uttalanden, visste en hel del om Bithal Das, innan han fick resa till Tonk. Hon menar också att detta tycks leda till slutsatsen att han fått sin kunskap genom någon paranormal process. Kan det ha rört sig om ESP, utomsinnlig varseblivning? Hans fader sa att Rakesh hade sådan förmåga, men forskarna undersökte aldrig detta. Pasricha menar att man för närvarande — 1981 — får nöja sig med bedömningen att något slags paranormal process är det mest sannolika för att förklara Rakeshs kunskaper om Bithal Das liv.

Noter

- Free Inquiry, sommarnumret 1987.
- Advances in Parapsychological Research (red Stanley Krippner) vol 3, New York 1982.
- Signet Handbook of Parapsychology (red Martin Ebon) s 319.
- Free Inquiry, hösten 1987.
- Journal of Parapsychology 1979, s 268-269.
- European Journal of Parapsychology nr 4, 1981.
- Twenty Cases Suggestive of Reincarnation, 1966.
- Det är obekant för mig om ytterligare någon rapport om fallet senare har publicerats. SM.
- Enligt tre vittnen hade Rakesh nämnt namnet Bithal Das, innan han kom till Tonk, men tre andravittnen sa att han inte hade gjort detta i deras närvaro. Det är därför oklart om de i Tonk sökte efter en person med namnet Bithal Das eller bara efter en man, tillhörig hantverkarnas kast, som omkommit på det sätt som Rakesh uppgett. SM.
- I Pasrichas och Barkers gemensamma rapport uppges att avståndet till Bithal Das hus var 200 meter från postkontoret. Detta skriver också Pasricha i redovisningen av sina slutsatser.
- Dr Barker tycks motsäga sig själv. Först skriver han att Rakesh hade berättat så mycket om Bithal Das liv för Chhittarji att denne ansåg det lämpligt att framföra till Bithal Das familj att den döde hade återföts i Kankroli. Sedan pläderar han för att Rakesh aldrig hade nämnt namnet Bithal Das, innan han kom till Tonk och fick höra det av en äldre man där. Det förefaller vara så att Chhittarji tog kontakt med Bithal Das familj, innan Rakesh första gången var på besök i Tonk. Namnet Bithal Das måste alltså åtminstone ha varit känt, innan det nämndes av en person i folkmängden i Tonk. Om det första gången nämndes av Rakesh själv eller Chhittarji är nog ovissat. SM.
- Efter att ha studerat Pasrichas och Barkers rapport om fallet Rakesh delar jag forskarnas mening att det ännu inte — 1981 — är avslutat. Där finns flera oklara punkter. Vilken roll spelade exempelvis Chhittarji för de kunskaper om Bithal Das liv som Rakesh visade? Kanske kommer allt eller en stor del av vad Rakesh visste om Bithal Das från Chhittarji. Denne var mycket nära vän med Bithal Das och hade bott i hans hus. Man kan tänka sig följande händelseförlopp: Någon hade hört att Rakesh påstod sig ha levat i Tonk i sitt tidigare liv. När det kom en buss från Tonk, sa denne person åt Rakesh: Du säger ju att du har levat i Tonk tidigare. Nu är det en buss från Tonk här. Chauffören heter Chhittarji. Hör med honom om han

känner någon som stämmer med dina minnen! Rakesh närmade sig Chhittarji och sa: Hej, du heter ju Chhittarji. Känner du till någon snickare i Tonk som fått elektrisk ström genom kroppen och dött? Chauffören svarar att det stämmer bra på hans gamle vän Bithal Das, och så berättar han om denne. Genom ledande frågor får Rakesh möjlighet att bejaka både det ena och det andra, vilket sedan tillskrivs honom som "kunskaper" om Bithal Das liv.

Jag tror att fallet Rakesh kan ha en paranormal förklaring, men jag tycker inte man kan dra några slutsatser av den rapport som Pasricha och Barker har skrivit.

SM

3-årig Feldenkraus-utbildning i Stockholm

Lärare: Yochanan Rywerant
För information och prospekt
ring Gunnel Iverus
08-25 86 55

AMOOKOS

AMOOKOS, den Västerländska Nath-Orden, är en Yoga-Magisk orden med rötter i en mångtusenårig indisk ockultantisk tradition som har förenats med västerländsk magi för att skapa en kreativ grund för frigörelse i den Nya Tidsåldern. För information skicka namn & adress + 4.20 i frimärken till: AMOOKOS, c/o Jacobsson, Lupigränd 5B, 179 00 Stenhamra.

Meditationskuddar

Rättvik, hög modell med blixtlås i manchestertyg.

Ostoppade fodral	75:—
Fodral + kapok	180:—
Färdiga	225:—
Kapok per kg	95:—
(ca 1 kg kapok åtgår till varje kudde)	

Platt modell i kraftigt bomullstyg 50:—

Ostoppade fodral	50:—
Fodral + kapok	150:—
Färdiga	175:—

Frakt o. porto tillkommer.
Omgående leverans.
Helst skriftlig beställning.

Ingas Sömnadsservice HB
Box 47
762 00 Rimbo
Tel. 0175-708 30

En kämpande skepticism

I USA har en form av skepticism blivit något av en folkrörelse. Den främste ledaren är en filosofiprofessor, *Paul Kurtz*. Det följande är ett referat av delar av ett (tryckt) anförande som hölls av amerikanen *George P Hansen* på parapsykologernas 30:e årliga kongress i Edinburgh, Skottland i augusti 1987.

C SICOP (kommittén för vetenskaplig undersökning av påstått paranormala fenomen) är en amerikansk skeptiker-organisation. Den har existerat i drygt 10 år och har fått en allt större betydelse i den pågående debatten om paranormala fenomen. CSICOP har rönt stor uppmärksamhet, inte bara i populärmedia, utan även i skilda vetenskapliga forum. Organisationens tidskrift, *Skeptical Inquirer*, har ökat sin upplaga till över 26 000 prenumeranter i 52 länder.

CSICOP är idag den mest kända av de sammanslutningar och institutioner som deltar i psi-debatten. Organisationen är mycket aktiv. Lokalavdelningar har startats på flera platser och i flera länder. Det verkar som om vi nu iakttar början av en skeptikerrörelse med bred, folklig bas. (I Sverige är föreningen Vetenskap och Folkbildning knuten till CSICOP. SM)

Man kan nog betrakta CSICOP som det första exemplet på en skepsis (när det gäller det paranormala) som organiserar sig. Det har tidigare funnits vetenskapliga kommissioner som tagit till uppgift att undersöka föregivet paranormala fenomen och som nått fram till en negativ slutsats, men dessa har varit mycket specialiserade, har engagerat endast ett fåtal personer och har varit verksamma under endast en kort tid. Det finns flera orsaker till att CSICOP blomstrar, medan dess föregångare har tynat bort. CSICOP har kunnat skaffa sig ett betydande stöd hos allmänheten; de har också upprättat goda förbindelser med organisationer som har en liknande inställning som de själva, och de har ett brett register i det de även tar upp

Paul Kurtz

sådant som ligger utanför det som brukar betecknas som paranomalt, såsom kreationismen och oortodoxa medicinska metoder. En annan sak som skiljer CSICOP från tidigare kommissioner är att de inte utför någon egen forskning.

Med tanke på CSICOPs snabba tillväxt och dess syfte är det inte överraskande att kommittén blivit indragen i en del heta strider. Dessa har lett till inre schismer och till kritik utifrån. Debatten om astrologins anspråk är kanske bland de allvarligaste inre striderna. (Man redovisade inte undersökningsresultat som stödde astrologin. SM) Den ledde till att några personer lämnade organisationen.

Av CSICOPs utomstående kritiker har sociologerna Pinch och Collins beskrivit kommittén som "ett vetenskapligt medborgargarde". Louis Lasagna har skrivit om en artikel i *Skeptical Inquirer* att "man kan nästan känna luk-

ten från Torquemadas glödande autodafé och spanska inkquisitionen". T, R och W T Rockwell har betecknat CSICOP som "irrationella rationalister".

Litet historieskrivning

Vid 1970-talets början skedde i Amerika en väldig ökning av intresset för ockulting. Den ockulta explosionen sågs av många med oblidla ögon. En del akademiker uppfattade den som ett tecken på en beklaglig ökning av det irrationella tänkandet i samhället. Personer som delade den uppfattningen började träffas och diskutera följderna av den ockulta explosionen. En grupp som bildades var RSEP (Resources for the Scientific Evaluation of the Paranormal). Bland medlemmarna fanns Martin Gardner, James Randi, Ray Hyman och Marcello Truzzi. På den tiden utgav sociologen Truzzi ett nyhetsbrev med namnet *The Zetetic*. RSEP var en enkelt organiserad grupp och rönt ingen större uppmärksamhet, men den kan betraktas som den omedelbara föregångaren till CSICOP.

Strax efter det att RSEP hade bildats, organiserade Paul Kurtz, som var redaktör för den ateistiska tidskriften *The Humanist*, en kampanj mot astrologin. Underskrifter samlades in för ett uttalande med rubriken "Invändningar mot astrologin"; 186 vetenskapsmän ställde sig bakom. Det publicerades i *The Humanist* och erhöll ansenlig uppmärksamhet i massmedia, bland annat på *New York Times* förstasida (1975). Inte långt därefter tillkännagav Kurtz (1976) att CSICOP hade bildats. Kommittén sponsrades i början av *The Humanist*. RSEP upplöstes, och Truzzi, Gardner, Randi och Hyman gick med i CSICOP med Truzzi som redaktör för *The Zete-*

tic, som blev officiellt organ för kommittén.

Efter cirka ett år trädde Truzzi tillbaka som redaktör, och några månader senare lämnade han CSICOP och startade en ny tidskrift med namnet *The Zetetic Scholar*. Persi Diaconis och T X Barber lämnade CSICOP vid samma tid. Truzzi hade velat ha en vetenskaplig tidskrift som ägnade sig åt debatt och dialog, medan andra ledande personer i kommittén hade förespråkade en mer aggressiv, folklig inställning. Kendrick Frazier utsågs till redaktör för kommitténs tidskrift, som fick det nya namnet *Skeptical Inquirer*.

Truzzi var förmodligen den mest moderata av CSICOPs ledande medlemmar under den allra första tiden, och med honom som redaktör (för två nummer) präglades innehållet av hans uppfattning. När han slutade blev tonen i tidskriften mer aggressiv och nedsättande. Förändringen gjorde att CSICOP kunde nå ut bättre och tidskriften få en betydligt bredare läsekrets.

En intern strid i CSICOP, som kan ha haft stor betydelse för att befästa organisationens folkliga stil, var debatten om den s k marseffekten. (Den franske forskaren M Gauquelin hade upptäckt ett visst statistiskt signifikant samband mellan födelsemånad och yrke, vilket utgjorde ett stöd för en viss form av astrologi. SM) I början av CSICOPs existens höll Kurtz och flera andra medlemmar på med en vetenskaplig undersökning av astrologiska påståenden. Detta förde med sig en bitter och ganska komplicerad strid med allvarliga anklagelser för att i Watergate-stil dölja fakta. De tekniska resonemangen och analyserna var ganska invecklade, och de var helt klart inte speciellt lämpade för en bred läsekrets. Dessutom gavs aldrig något riktigt svar på anklagelsen om nedtystning. Mycket om saken publicerades i Truzzis *Zetetic Scholar*. Resultatet av affären blev att några av de mer moderata medlemmarna av CSICOP lämnade kommittén. Litet senare antog CSICOP en policy att inte utföra någon forskning i egen regi.

En betydelsefull utveckling av skeptikerrörelsen skedde i början av 1980-talet i och med bildandet av ett flertal lokala grupper. CSICOP lägger ner en hel del arbete på att få till stånd verksamma lokalavdelningar.

Hög utbildning

Karakteristiskt för CSICOP är medlemmarnas höga utbildning. Många har höga positioner i den akademiska världen. Det är troligt att detta är en starkt bidragande orsak till att organisationen uppmärksammas så mycket som sker, att den har legitimitet i många människors

ögon, och inflytande. Flera kända vetenskapsmän har knutits till organisationen, såsom Carl Sagan, B F Skinner och Stephen Jay Gould, och detta ökar dess anseende.

Ledarna för de lokala grupperna kommer ofta från den akademiska världen. Många är psykologer. Det akademiska anseendet hos många av medlemmarna gör att CSICOP ofta hörs i akademiska debatter om det paranormala.

Det verkar så gott som säkert att CSICOP kommer att ha ett betydande inflytande under lång tid framöver på de vetenskapare som intresserar sig för det paranormala. Organisationens åsikter kommer troligen att ha en avgörande betydelse, när det skall fattas beslut om hur och i vilken utsträckning paranormala fenomen skall undersökas vetenskapligt.

Många illusionister

Många av de framträdande medlemmarna i CSICOP är illusionister, professionella eller amatörer. Under de första åren var fem av sex medlemmar i redaktionsrådet för tidskriften *illusionister*, nämligen Gardner, Randi, Hyman, Rawlins och Truzzi. För närvarande är tre av åtta medlemmar av det verkställande rådet illusionister.

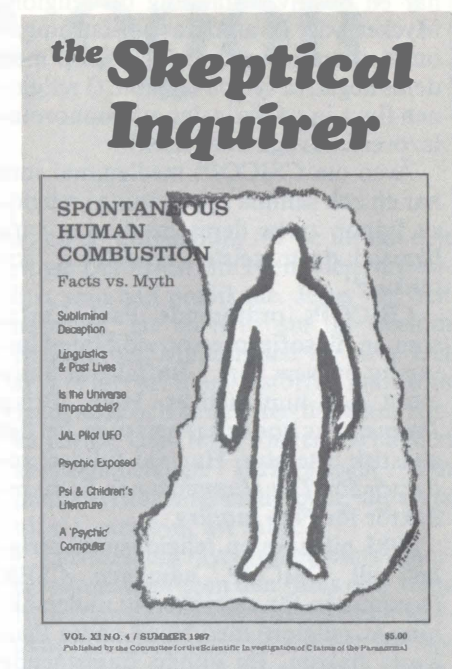
Många av illusionisterna är vana vid kontakt med massmedia och har en god förmåga att vända sig till allmänheten, vilket är positivt för organisationen.

Att många illusionister är framträdande medlemmar i CSICOP har fått åtskilliga att tro att de flesta illusionister är skeptiska till paranormala fenomen. Men så är det inte. Flera opinionsundersökningar visar tvärtom att det bland illusionisterna finns en stark tro på existensen av psi-fenomen. Vid en undersökning i Kalifornien gav 82 procent uttryck för tro på ESP. En tysk undersökning avslöjade att 72 procent av illusionisterna trodde att PSI var verklighet.

Manlig dominans

CSICOP domineras kraftigt av män. (Så är det också inom illusionisternas område.) Detta har en betydande inverkan på de lokala grupperna. En kvinnlig medlem i en lokalavdelning har uttryckt uppfattningen att den aggressiva, "manligt" hårda attityden hos en del av de manliga medlemmarna kan stöta bort kvinnor. Hon sa också att en del "skeptiker" förefaller vara mer intresserade av att förlöjliga än av att undersöka och utmana pseudovetenskapliga övertygelser. Även en del manliga medlemmar har frågat om organisationen måste vara så militant som den är och undrat om inte den hårda attityden skadar den.

Även om de flesta av medlemmarna

inte är några militanta stollar och inte har några extrema uppfattningar, så drar skeptikergrupperna till sig folk med ganska extrema åsikter, och några sådana är mycket aktiva i de lokala grupperna.

Inom riksorganisationen CSICOP har en del medlemmar gett uttryck för viss oro över vad lokala grupper tar sig för. Ray Hyman har till exempel enligt uppgift talat om "skrämmande fundamentalism" och "häxjakt" hos medlemmar i den folkliga skeptiska rörelsen. Hyman lär också ha sagt att "som helhet är parapsykologerna trevliga och ärliga människor, medan kritikerna är cyniska och otrevliga".

En del iakttagare har uppfattat en atmosfär av osäkerhet inom CSICOP, vilket kan bero på den manliga dominansen. Lloyd Auerbach har i en kommentar till CSICOPs konferens i Kalifornien 1985 sagt att han "kände en atmosfär av osäkerhet i auditoriet, och hos en del av talarna. Det var mycket egendomligt att befinna sig i en publik som skrattade åt blotta nämnandet av namnen på några av de mest välkända parapsykologerna, och lyssna till talare som tycktes njuta av den reaktionen och till och med uppmuntra den." Michael Sword målade en liknande bild av konferensen 1986.

Ateister

De uppfattningar om religion som finns hos de mest betydande medlemmarna i CSICOP är en viktig faktor, om man vill förstå organisationen och dess aktivitet. Många i CSICOP tycks ha åsikter i religiösa frågor som inte är populära hos flertalet amerikaner, vilka

har en positiv inställning till religion. Mycket tyder på att deras uppfattningar om det paranormala hänger ihop med deras negativa syn på religion. (I religionen finns ju starka inslag av paranormala/övernaturliga händelser.)

Även om CSICOPs medlemmar inte har en och samma uppfattning i religiösa frågor, tycks deras inställning vara likartad: de är ateister, agnostiker, "fritänkare".

CSICOPs ordförande Paul Kurtz, som är filosofiprofessor vid State University of New York i Buffalo, är aktiv ateist och humanetiker. Hans förlag *Prometheus Books* har gett ut en hel del ateistisk litteratur. Han var tidigare redaktör för *The Humanist* och är nu redaktör för *Free Inquiry*.

1985 bildades en religionsmotsvarighet till CSICOP, nämligen CSER (kommittén för vetenskaplig undersökning av religion) med bland andra Paul Kurtz bakom. En annan framstående medlem är James Randi. CSER säger sig vara den första sammanslutningen av vetenskapsmän som tagit till uppgift att granska religiösa påståenden i vetenskapens ljus.

Några av CSICOPs medlemmar har tidigare haft en religiös övertygelse eller tro på paranormala företeelser, men blivit desillusionerade. Bela Scheiber, ordförande i en lokalavdelning i Kolorado, trodde i ungdomen på flygande tefat. Robert Scheaffer, ordförande i en skeptikergrupp i Bay-området, har också tidigare trott på flygande tefat. Richard Brenneman, redaktör för Sacramento-gruppens nyhetsbrev, har varit astrolog.

Kamp, inte forskning

CSICOP har officiellt vetenskapliga syften med sin verksamhet. Men mycket tyder på att kommitténs huvuduppgift är att strida för en sak, inte att forska vetenskapligt. Marcello Truzzi lämnade organisationen på grund av en avvikande uppfattning om detta. För honom var vetenskapliga undersökningar och debatt det viktigaste. Även bland dem som är medlemmar idag finns flera som delar Truzzis mening. Det finns framstående medlemmar som anser att så som CSICOP nu verkar, borde ordet vetenskaplig inte förekomma i kommitténs namn.

Massmedia och skolor

Man är inom CSICOP mycket intresserad av massmedias behandling av det paranormala, kanske mer än av något annat. Detta framgår av tidskriften *Skeptical Inquirer*, där man ofta klandrar massmedias rapportering om påstått paranormala fenomen.

Kurtz har sagt att massmedia har haft en dominerande betydelse för ökningen

av tron på paranormala fenomen. Kurtz uppträder själv ofta i radio och TV — det rör sig om 5–10 framträdanden i veckan!

Det är värt att notera att publicitet i massmedia troligen är det bästa sättet att få ut budskap till den vetenskapliga världen rörande det paranormala. J McClenon har gjort en undersökning som visat att de flesta framstående vetenskapsmän bildar sig en uppfattning om parapsykologin på grundval av tidsningsrapporter.

CSICOP har på olika sätt försökt påverka massmedia. När det förekommer positiv eller neutral publicitet för det paranormala i något massmedium, tar medlemmar kontakt med redaktionen och klagar. Ibland får de gehör för sina åsikter, ibland inte.

Ett långtidsprojekt, som CSICOP har, är att få varje tidning som publicerar horoskop att alltid införa en notis där man påpekar att astrologin helt saknar vetenskaplig grund och att horoskopet införs i underhållningssyfte. Projektet har fått en begränsad framgång: sex tidningar har följt CSICOPs uppmaning.

CSICOP-medlemmar protesterar också hos universitet och andra skolor mot kurser och annat som ger en positiv bild av det paranormala. I allmänhet har sådana kampanjer inte varit framgångsrika. Men det är troligt att denna typ av aktivitet kommer att fortsätta och öka.

Illusionisternas betydelse

De många illusionisterna i CSICOP har på olika sätt inverkat på de lokala gruppernas verksamhet. Att illusionister deltar i arbetet är gynnsamt både för organisationen och för illusionisterna. Illusionister är bra på att skaffa sig publicitet, och medlemskap i CSICOP ger dem uppmärksamhet, vilket är till nytta för dem. Illusionister uppträder alltid på CSICOPs konferenser.

Illusionisterna i CSICOP har också till uppgift att lära de andra medlemmarna en del om hur medier och psykiker bär sig åt och hur lätt det är att bli lurad.

Det bör kanske påpekas att det finns en viss motsättning mellan illusionistens roll och avslöjarens/nedsättarens. Illusionister har stränga regler att inte avslöja illusionisttrick, medan avslöjarna gärna vill visa hur tricken utförs.

Illusionisternas värderingar är inte desamma som vetenskapsmännens. De behöver publicitet för att få jobb och kunna tjäna till sitt uppehälle, så de vänder sig gärna, och skickligt, till massmedia. Vetenskapsmännen söker inte publicitet på samma sätt och har inte samma fallenhet för att handskas med massmedia.

Dessutom är illusionisterna inte alltid så måna om vetenskaplig sanning som vetenskapsmännen är. Deras förhållande till sanningen är mer vårdslöst.

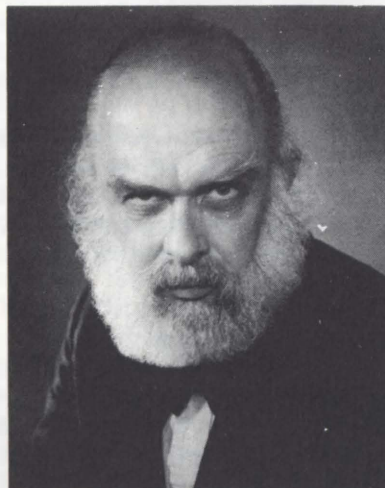
En av CSICOPs aktiviteter — som kanske inte har så stor chans att bli framgångsrik — består i att sätta skeptisk litteratur i händerna på "troende". Flera lokalavdelningar har delat ut litteratur vid parapsykologiska sammankomster och dylikt.

Belöningar

Ett av CSICOPs sätt att få publicitet är att erbjuda belöningar till dem som kan demonstrera paranormala fenomen. James Randis erbjudande att betala 10 000 dollar för ett äkta paranormalt fenomen är välkänt. Inte lika välbekant är hans yttrande "jag har *alltid* en utväg" med hänsyftning på erbjudandet. Randis utmaning är inte den första i historien. Andra illusionister har tidigare gjort liknande saker, bland dem Houdini.

Flera lokala skeptikergrupper har utfäst sig att betala pengar till dem som kan demonstrera paranormala fenomen under riktigt kontrollerade vetenskapliga testförhållanden. Existensen av sådana erbjudanden säger inte mycket om huruvida paranormala fenomen finns eller ej, och de har inte heller inspirerat till någon nämnvärd vetenskaplig forskning, men de har förstås gett publicitet.

CSICOP har blivit en auktoritet på det paranormala inte bara för massmedia, utan också för många vid universiteten. Detta är en följd av effektiv ledning, omfattande personliga kontakter och en skickligt ledd PR-kampanj. Resultatet har uppnåtts trots att CSICOP inte är en vetenskaplig organisation, utan en stridsgrupp med en stark ateistisk övertygelse i botten.

Illusionisten James Randi är en framstående medlem i CSICOP.

Läsa med "inre ögon"

Om man läser berättelserna om Jesus med "inre ögon", då förstår man vad de faktiskt handlar om, då erfar man den sanning som döljer sig bakom orden. Det skriver en kvinna till oss med anledning av Östen Kjellmans artikel om Jesus i Sökaren nr 9. Hon meddelar att hon inte tillhör något religiöst samfund, men menar att om det är sant att "den är religiös för vilken mycket är heligt", så kan hon kanske kallas religiös — och dit har hon kommit genom många års regelbunden zen-meditation. På grund av de "inre ögon" som hon fått, reagerar hon när någon trampar på det som är heligt. Hon menar också att berättelserna om Jesus är poetiska beskrivningar av ett skeende som inte kan uttryckas på vanligt sätt.

Man hör ofta att Bibelns innehåll inte skall uppfattas bokstavligt, så som det står skrivet, utan läsas som symboler, bilder — eller också skall man ta hänsyn till att orden är uttryck för "den tidens föreställningsvärld", gå bortom ordalydelsen och känna den sanning som texten syftar på.

Okej, detta kan vara ett synsätt. Man det är inte problemfritt och kan ifrågasättas.

Bibeln har ju alltid tolkats, och tolkats olika. Vi har fått en mängd varianter av kristen tro, olika kyrkor och sekter som alla tycker att de har rätt i sitt eget sätt att tolka och förstå Bibeln.

Om Bibeln hade varit klar och tydlig i allt väsentligt, utan oklarheter, motsägelser och tveksamma inslag, så att inga delade meningar kunnat uppkomma, och inga dispyter om värdet av det skrivna kunnat äga rum — vilket man kunde ha väntat sig, om Vår Herre varit ansva-

rig för innehållet — då hade den nuvarande situationen med kristen splittring troligen aldrig uppkommit. Idag står de troende förvirrade, osäkra, med skilda meningar om vad som är sanning. Åtskilligt i Bibeln är svårt eller omöjligt att tro på, och i stället för att inse att vissa inslag inte är bra, menar de troende att man måste gå bakom orden och finna *en annan* mening, som är den egentliga. Beskrivningarna av helvetskvälens exempelvis är bara bilder och syftar på plågan hos den som väljer att vara evigt skild från Gud, och fröjden i paradiset syftar på glädjen hos den som vill vara tillsammans med Gud.

Fast saken är nog den att de som författat Bibelns böcker har menat ganska precis det som de skrivit. De har knappast arbetat med något subtilt symbolsystem, utan varit enkla, rättframma människor som trott på den bokstavliga innebörden i sina ord.

Börjar man *tolka* berättelserna om Jesus, inklusive hans ord, då hamnar man i svårigheter. Vad skall tolkas och vad skall uppfattas bokstavligt? Är jungfrufödelsen en symbol eller verklighet? Är Jesu underverk symboliska berättelser eller har de hänt i verkligheten? Är Jesu död och uppståndelse en religiös bild eller ett verkligt skeende? Är himmelfärden poesi eller historisk sanning? Vilka av Jesu ord kan man lita på som bokstavlig sanning och vilka är poetiska omskrivningar för någon annan verklighet, och i så fall vilken?

Enligt min mening måste Bibelns ord läsas så som de som skrivit dem har avsett. Jesus trodde, enligt Bibeln, att några skulle komma till paradiset och andra hamna i helvetet. Han hade mycket stränga krav på dem som skulle frälsas undan den eviga fördömsen. Han

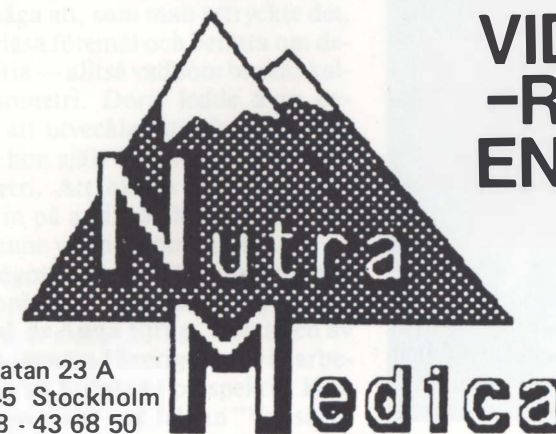
spred ett evangelium för de fattiga och ringa. Det var en lära i den tidens mentalitet som han predikade. Jesus var, helt naturligt, ett barn av sin tid (liksom Buddha och Muhammed var det). Det är inte lätt att idag se storhet i allt som Jesus sade och lärde. Men där finns etiska pärlor. Där finns, som en kärna, den allmänmänniska kärleksläran, som predikas i alla högre religioner, lätt att ta till sig, men svårt att följa.

Kärleken har mycket liten plats i gamla testamentet, men den finns där. Jesus lyfte fram den och gjorde den mer betydelsefull. Däri ligger en storhet hos honom. Han förstod sanningen i orden: Du skall älska din nästa så som dig själv. Sedan har de kristet troende ytterligare accentuerat kärleksläran och således än mer förbättrat religionen, vilket hedrar dem. De har framhållit kärleksbudet, och de har låtit det omfatta *alla* människor. (Nästa steg i utvecklingen måste vara att låta även djuren omslutas av kärleken.)

Emellertid, när vi läser om Jesus, upplever många av oss att han inte var, skall vi säga, fullt upplyst. Han var en stor religiös gestalt, men inte så stor att alla hans ord bär den eviga sanningens kännetecken. Man måste se honom som präglad av den tidens religiösa föreställningar. Han kan inte med fullständig auktoritet tala till vår tids människor. Han lever kvar i sin egen tid. Mycket i hans förkunnelse ter sig främmande för oss idag. (Se Östen Kjellmans artikel i nr 9!)

Framstår inte Jesus snarare som en broder på sökandets väg än som en gud, sänd från himmelen till jorden?

SM

Fjällgatan 23 A
116 45 Stockholm
tel. 08 - 43 68 50

VID ALL TERAPI -RÄTT MINERALBALANS, EN GOD GRUND.

Mineralanalyser utföres på: Prisex. 18 ämnen

– HÅR (inkl. information och mineralrek.)	345:–
– BLOD (Serum, helblod och plasma)	975:–
– VATTEN	345:–
– URIN	435:–

Begär mer information!

Hjalmar Gullberg

SAULUS

För att förjaga sin ångest slank han
en blåsig Pariskväll in på en bar.
Det var med den yttersta möda han tvang sig
att sitta en stund i lokalen kvar.
Kanske på grund av hans dåliga franska
eller han inte verkade frisk,
granskade honom madame med kritiska
blickar, så tyckte han, bak sin disk.
Tänk om fruntimret kunnat förstå,
att han var som förföljd och sökte skydd!
Hon torkade glas och kvävde sin lust
att skratta åt gästen som verkade brydd.
Han frös och blev svettig. Han råkade bränna
sin hand när han tände en ny cigarrett,
sprang upp och betalade och sökte leende
överskyla vad nyss hade skett.
Därute i gathörnet ville han skrika,
men över hans tunga kom intet ljud.
Plötsligt, nånstans på en grå trottoar,
grepp honom i kragen Herren Gud.

Ur "Sonat" (1929)

Kärlekens kraft

Storseminarium på Pan

Av Åsa Freij

"Kärlekens kraft — den nya tidens energi" handlade ett stort helgseminarium om på Pan helhetscenter i Stockholm 7–8 november. Några av de mest välkända och uppskattade personerna inom andlig och personlig utveckling i den nya tiden framträdde. Skaran av deltagare var stor. TV var där.

Avsikten med seminariet var väl dels att ge en bredare publik inblick i vad Pan står för och de många vägar till inre personlig utveckling, som finns, dels att göra själva evenemanget till en känslomässig upplevelse för nya och gamla intresserade.

I vimlet syntes många Pan-"stammar" och personer som själva är så att säga i branschen. Dessa menade väl att visserligen var inget på seminariet nytt för dem, men att den stämning som skapades av så många kärlekssträvande människor var värd att uppleva.

— Alltid sägs något som man inte hört, eller tagit till sig, förut. Och man vet aldrig i förväg när och hur man får de goda kickarna, sa någon.

På programmet stod sådana ämnen som Drömmar, Livsattityders betydelse för vår hälsa, Den andra sidan — upplevelser av en annan verklighet, Förlåtelse som en bro mellan terapi och andlighet, Att omsätta inre utveckling i yttre handling och Paranormala experiment.

För den sistnämnda programpunkten stod Doris Ankarberg, som gav prov på sin förmåga att, som man uttryckte det, energiavläsa föremål och berätta om deras historia — alltså vad som brukar kallas psykometri. Doris ledde även övningar i att utveckla intuitionen — något som hon själv hellre ägnar sig åt än psykometri. Att hjälpa människor att komma in på andliga vägar är det som ligger henne varmast om hjärtat.

En något mindre känd talare och workshopledare, som börjar göra sin röst hörd, är Anita Ejrup. Hon är en av de första läkarna i Sverige som vill arbeta utifrån ett holistiskt perspektiv. Hon tog på seminariet upp frågan "Vad säger oss våra sjukdomar?", och hon svarade,

utan anspråk på att ha vetenskapliga bevis, att sjukdomarna alltid har en orsak i vårt sinne. De säger något om var vi står psykiskt/andligt. Kort uttryckt skulle man, med detta synsätt, kunna säga att vi ska se till att må bra inombords, på det icke-fysiska planet, först — sedan försvinner sjukdomarna av sig själva, eftersom de bara är symptom på en inre oreda.

Anita menade att varje kroppsdel har en motsvarighet i psyket. Krångel med magen har till exempel att göra med känslor, främst sådana som inte släpps fram. Benen har att göra med hur man tar sig fram även mentalt, o.s.v. Och allt har naturligtvis att göra med kärlek.

Anita fick dock erfara att kärleksbudskapet inte alltid är så lättsänt. Ett par oppositionella, tvivlande damer i publiken ville mucka gräl och förklara bland annat sin ovilja mot det fysiska kramandet mellan personer som inte känner varandra så väl, något som förekommer flitigt i dessa kretsar.

Marie Lindmark pratade om astrologi, och hon tycktes omvända en skeptiker efter en enlig omvändelse ovanligt saklig framställning av det svårförklarade ämnet astrologi och dess plats och betydelse i ett större sammanhang.

Men Marie Lindmark var också blyg-

sam nog att påpeka astrologins begränsning, när hon avböjde att ställa horoskop för reporterns barn.

— Jag gör det inte för barn. Jag vill inte begränsa dem genom ett horoskop.

Övriga huvudtalare var Louise Frostegren, drömforskare och esoteriklärare, Louise Ahlström, som i många år lett kurser i personlig utveckling och är skribent i Hälsa, Lena Kristina Tuulse, psykolog och "livsinspiratör" och mest känd som inspiratör till växthusrörelsen, Johan Wretman, psykoterapeut och författare och Lars Lagerstedt, företagskonsult.

Under Pans kärlekens kraft-seminarium förekom också vancirklar, sång, spel och dans, visualiseringsövningar och meditation.

Det ska betonas, till sist, att meningen var att alla deltagarna skulle vara medskapare i storseminariets kärleksskapande. Små glada påhitt, som att skriva "ljuset", "hoppet", "glädjen" och dylikt på sin hjärtförsedda namnlapp gav var och en tillfälle att uttrycka kärleken på sitt speciella sätt och förstärkte inte minst den lättsamma och humoristiska — kanske barnsliga — sidan av det allvarligt menade arrangemanget. Väl så viktigt kanske...

Anita Ejrup under en workshop på Pan.

Ord och toner

Mycket av den musik som kallas "New Age" låter ganska likadant. Efter lång tids lyssnande kan man känna sig fast i en syntetisk, sakta framflytande tonmassa. Därför är jag glad att denna gång kunna skriva om några kassetter som verkligen skiljer sig från mängden.

Robert Martin heter en amerikan som ibland bor i Stockholm. I nr 9/86 skrev jag om hans kassett *Great Peace*. Nu har han med delvis samma musiker gjort en ny, *Divine Light*. Den innehåller solon på bl a flöjt, elpiano och gitarr; musiken låter improviserad men är tydligen komponerad. Det blir en mycket säregen kombination av vad som låter som lätt och luftig, jazzartad improvisation och den entoniga mässande sång, "chanting", som man kan höra i indiska tempel. I bakgrunden på flera av styckena upprepas ett mantra:

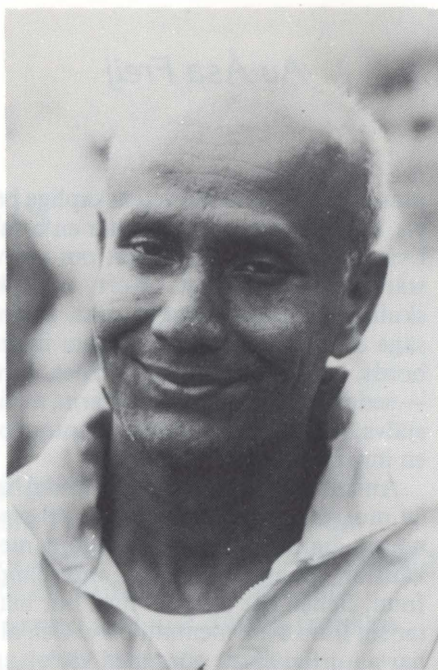
OM
BHUR BHUVAH SUVAHA
TAT SAVITUR VARENYAM
BHARGO DEVASYA DHIMAH
DHIYO YO NAH PRACHODAYAT

På ett medföljande blad förklaras att detta kallas *The Gayatri mantra*. Det tillägnas solen, som är en symbol för det oändliga medvetandet. Martin är tydligen inspirerad av hinduismen. Också i hans förra kassett finns ett mystiskt mantra som rytmiskt gungar i bakgrunden.

När TM-rörelsen var ny i Sverige, diskuterades om det kunde vara farligt för själens hälsa att använda sanskritord som mantra i meditationen. Även om dessa ord är meningslösa på svenska så har de ju en religiös mening i sitt eget språk. Från kyrkligt håll sades att den mediterande genom att upprepa dessa ord blev "hinduiserad" utan att veta om det, trots att man från TM-rörelsen påstod att meditationen är religiöst neutral.

Jag vet inte om religiösa ord på sanskrit har någon makt över våra själar. I så fall är det kanske också riskabelt att lyssna till *Divine Light*, för mantrats mässas nästan hypnotiskt i bakgrunden. Men jag tar risken och lyssnar — jag tycker faktiskt mycket om Robert Martins musik. Några stycken verkar på mig vitaliserande, andra rogivande.

För åtskilliga år sedan hörde jag Sri Chinmoy, den indiske vishetsläraren

Sri Chinmoy

som bor i New York, hålla föredrag i Uppsala. Jag minns inte vad han sa, men jag minns att han spelade fiol efteråt. Jag tyckte det lät ganska jämmerligt. Det var tydligen i början av hans utforskande av instrumentets möjligheter — komponerat har han gjort länge, vid det här laget mer än 5000 andliga sånger. Allt han gör, gör han i jätteformat. Han påstår ha skrivit mer än 700 böcker och målat mer än 140 000 målningar (hur kan man bara hålla räkningen på dem?). En gång sägs han ha gjort 16 031 målningar och teckningar på ett dygn, ett annat dygn skrivit 843 dikter. Efter att ha sprungit mer än 20 maratonlopp fick han ont i ett knä och kunde inte löpa längre. Då började han, vid 54 års ålder, träna styrkelyft, och två år senare slog han två världsrekord i denna sport. Hans strävan tycks vara att övervinna alla begränsningar — till Guds ära. Det märks också i hans musik. Så småningom lärde han sig spela fiol och har nu gett konsert på mer än 100 olika instrument. (Om hans första "fredskonsert" skrev jag i nr 3/85 — det har sedan blivit 100 till.)

Sri Chinmoys senaste instrument är piano och orgel. Piano från en konsert i mars 1987 finns på en kassett med det långa namnet *The last day of the battle of Kurukshetra Panchajanya: Lord Krishna's victory-conch*. Innehållet är

ganska magert: ett stycke på 14 minuter, samma på kassetten båda sidor. Musiken är i stället desto mer energisk. Han hamrar ursinnigt på tangenterna — musiken kan verkligen ge associationer till slagfält och segerfanfarer. Någon melodisk linje är för mig rätt svår att urskilja, men jag upplever inte stycket som disharmoniskt. En kvinna som lyssnade beskrev dock sin upplevelse som att "nerverna krullar upp sig längs ryggen" och försann snabbt till en avlägsen del av huset.

Orgel hade Sri Chinmoy tydligen bara spelat offentligt två gånger, när han 15.8.87 gav konsert i den väldiga *Cathedral of St John the Divine* i New York. Kassetten heter *Humanity's Heart-Promise versus Divinity's Soul-Smile* och bjuder på 25 minuter av ett verkligt Niagara av orgeltoner. Det är en oerhört energisk musik utan några vilostunder.

Vad man tycker om Sri Chinmoys musik beror ju på vilka föreställningar man har om hur musik "skall" låta. När erövrar ett nytt område brukar hans lärjungar ge ut en liten bok med uttalanden av fackfolk. Hans orgelspel kommenteras i ett häfte med titeln *My heart and my heart's gratitude-plants*. Där uttalar sig en lång rad organister och andra professionella musiker, samtliga med respekt, några med stor beundran och förundran. Flera påpekar en förbluffande likhet mellan Sri Chinmoy och den legendariske franske orgel improvisatören Jean Guillou. Det gäller att nollställa sig helt och släppa alla konventioner för att kunna ta emot hans budskap. Eller, som kompositören Peter Weigold uttrycker det: "Sri Chinmoy uses very few recognisable formal conventions and so I am left with the question: 'Is this a new language — or is Sri Chinmoy just beyond language?'"

Sri Chinmoys musik kan beställas bl a från Eva Norén, Frodegatan 24, 753 27 Uppsala.

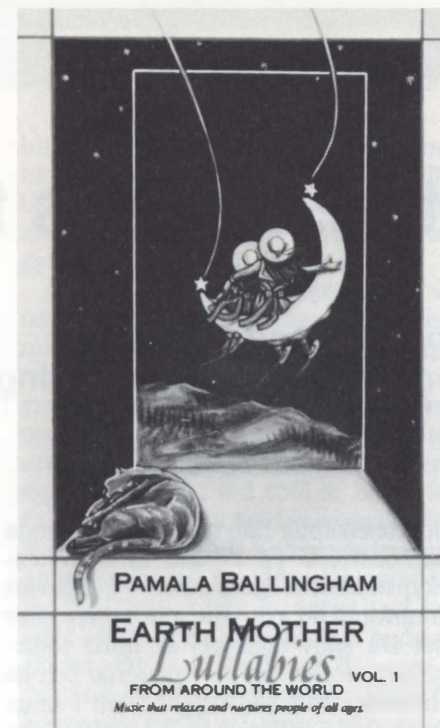
Efter denna krafturladdning behövs en stilla vaggvisa. I nr 6/86 skrev jag om en kassett med *Earth Mother Lullabies*. Sångerskan Pamala Ballingham och hennes grupp musiker (harpa, flöjt, gitarr m m) har nu gett ut *Earth Mother Lullabies Vol 2*, som bland annat innehåller en svensk melodi. Där finns också ett stycke som sägs vara den äldsta kända sången med bevarad notation. Den upptäcktes i en kilskrift från den kana-neiska staden Ugarit och dateras till ca

1400 f Kr. Texten är en hymn till mångdinnan och sjungs mjukt och stilla, delvis på originalspråket. Tänka sig att den kanske sjöngs på liknande sätt för tre tusen år sedan...

Pamala Ballingham förmedlar verkligen en ursprunglig, djup känsla i visorna. Hon kommenterar själv: "... lullabies are peacegivers, love songs and the deliverers of deep relaxation. There is something so primal about them! They seem to draw our spirit back to a place that is real and gentle within us. In their simple, lulling lines heaven and earth beckon us back into balance. — We very much believe in the quality of our music and feel strongly about the need of soothing, nurturing music in a world overrun by stress and violence. This is the thinking which motivates us."

En av visorna kommer från Slovakien. Den är arketyper för en vaggvisa, med texten i engelsk översättning:

*Slumber, slumber Rosicka.
Slumber, slumber Rosicka.*

*I am so sleepy, you are so sleepy.
We are so sleepy, both of us.
I am so sleepy, you are so sleepy.
We are so sleepy, both of us.*

Så har mödrar sjungit för sina barn sedan urminnes tider, och sövt både dem och sig själva. Det fungerar fortfarande: Medan jag första gången lyssnade på kassetten sysslade jag med diverse skrivbordsarbete. Vid sången om Rosicka fick jag stänga av, eftersom jag skrev samma fel om och om igen på mina papper...

Detta är nog den finaste samling vaggvisor jag har hört. Vattumannen, East-West eller Näckrosen bör kunna skaffa den, annars kan den beställas från Earth Mother Productions, P O Box 43204, Tucson, Arizona 85733, USA. Beställ i så fall gärna vol 1 på samma gång! Vid förskottsbetalning kostade hösten 1987 en kassett inkl porto \$ 13,00, båda \$ 23,00.

Nils-Olof Jacobson

Natur och människa

Forts

ta. I våra dagar blir vi alltmer medvetna om att detta kan bli utvecklingens krön och kulmen i mer än ett avseende — nämligen som den slutliga katastrofen. Men just i denna medvetenhet ligger ett hopp och en utmaning: skulle människan inte vara förmögen att visa, att den avgörande innovationen, som Bateson fastslår som ett *misstag*, likväl skulle kunna bli utvecklingens krön i *positiv* mening!? Ur detta perspektiv, som i grunden alltid har varit den optimistiska människans, framstår Batesons syn på ätandet av kunskapens frukt i allt sitt snillrika skarpsinne — som den svartaste reaktion. Tillbaka till naturen, tillbaka till apan!

Man är kanske benägen säga att Bateson med sin teori om "minds" har förändrat naturen. Men i så fall har han samtidigt "avandligat" människan, och kanske också våra vänner djuren och växterna. Ur "vår" synpunkt är det därför djupt ironiskt att hans bok på svenska fått namnet "Ande och natur". Som biolog har Bateson inte förmått ta steget över till den "humanistiska" eller kanske rättare just "andliga" nivå, där levande varelser i ändamålsstyrda handlingar kan överskrida sina förutsättningar i en skapande akt, vars resultat inte kan förutsägas. På gott och ont.

I själva verket är det också tveksamt, om man har anledning tala om något "förändligande" av naturen. I samma föreläsning som den där Bateson chockerar med paradismyten om aporna och tomlådorna, har han också ett krasst uttalande om vad han menar med "mind":

"Under andra världskriget upptäcktes det vad slags komplexitet som är förenad med 'mind'. Och efter den upptäckten så vet vi (!) att varhelst i universum som vi möter detta slags komplexitet, så har vi att göra med mentala fenomen. Så materialistiskt är det" (s 428). Här tycks Bateson snubblande nära att direkt identifiera "mind" med cybernetiskt system — oberoende av om det innehåller något liv!

Om man inte kan vara med på detta, så är det i stället desto lättare att så att säga vända på saken och ge Bateson ett oreserverat erkännande för hans eget "mind", för hans överlägsna sätt att tänka. För att förstå fenomen som tanke, evolution, ekologi etc — skriver han — förslår inte våra vanliga "ynkliga sätt" att tänka på universum. Vi behöver andra typer av förklaringar.

Ja, "ynkliga" är verkligen våra vanliga sätt att tänka på universum: som en addition, en enkel summa av delar; ett bestånd, som obetingat låter sig styckas i sina beståndsdelar; som objekt, som kan mätas och som förhåller sig passiva och "objektiva" till dem som mäter; som lineära, balanserade, mekaniska rörelser, vilkas resultat kan förutsägas med tre decimaler. Då har Bateson gett oss bättre, mer adekvata tankeinstrument: cirkulära orsakskedjor, "minds" och stokastiska processer — liksom olika "logiska typer" eller nivåer, en tanke som också spelar en stor roll i hans framställning, men som jag här inte har gått in på.

Och även om han, som vi alla, har en blind fläck i sitt eget tänkande, så befin-

ner man sig hos honom närmare världsordningens hjärta än hos de flesta andra forskare.

Erland Lagerroth är docent i litteraturvetenskap i Lund och författare till bl a boken "Mot en ny vetenskap" (1986).

UFO-gåtan

Under en följd av år kunde jag inte acceptera tanken att det fanns ett verkligt UFO-fenomen, utan jag föredrog tro att alltihop var en vitt spridd galenskap som berodde på bluffar och feltolkningar. När jag fortsatte att studera UFO-rapporter och rapporterna blev allt fler, så att de blev statistiskt signifikanta, började jag bli rädd för att fenomenet inte skulle upplösas i intet, så som man kunde vänta sig att en galenskap eller en modesak skulle göra. Det var också så att fenomenet UFO-rapporter blev kvar inte bara i Förenta staterna, utan även i många andra delar av världen. Om det nu förekom ett världsomfattande tvång att berätta att märkliga ting hade iakttagits, varför berättades det då bara om detta speciella slags märkligheter, när det fanns en oändlig mängd av tänkbara märkliga fenomen?

J Allen Hynek

Pseudovetenskapens fallgropar

Genmåle till Kolbjørn Stenødegård
Norsk Institutt for Vitenskapelig Forskning og Opplysning

Jag förespråkar också i hög grad den vetenskapliga metoden, och hyser motvilja mot pseudovetenskap, liksom Du gör i Ditt brev i Sökaren nr 10, 1987. För den skull vill jag rikta Din uppmärksamhet på de tre uppsatser som är det enda varpå min vän professor Martin Johnson kan ha grundat sin bedömning av kvaliteten på mina undersökningar av Sai Baba, som Du citerar i Ditt brev (1, 2, 3), och jag vill uppmäna Dig att läsa dem. I sin bok "Parapsykologi" stöder inte Martin Johnson sin kritik med något enda exempel från vad jag skrivit. Mitt genmåle till honom publicerades i Sökaren nr 10, 1982, men förblev obesvarat av Martin Johnson. Senare, i ett brev till mig, daterat den 11 maj, 1982, beklagade han vad han hade skrivit och förklarade sig villig att ta tillbaka sitt uttalande.

Du kunde ha undvikit en vanlig pseu-

dovetenskaplig fallgrop — och sålunda demonstrerat en av den sanne vetenskapsmannens egenskaper — genom att framföra Din kritik av mitt arbete efter det Du själv tagit del av mina forskningsmetoder, det bevismaterial och de slutsatser som jag lägger fram i mina uppsatser och i min bok om Sai Baba (4). Fördom och förtal är måhända en del av den allmänna vetenskapliga processen, men de ingår aldrig i den vetenskapliga metoden, inte ens när de förekommer hos självutnämnda vetenskapsens riddare.

Med vänlig hälsning
Erlendur Haraldsson, docent
Islands Universitet
101 Reykjavik, Island

Referenser:

(1) Erlendur Haraldsson and Karlis Osis: The appearance and disappea-

rance of objects in the presence of Sri Sathya Sai Baba. Journal of the American Society for Psychical Research (71), 1977, 33—43.

(2) Erlendur Haraldsson: "En död uppväcks". Några kommentarer till en artikel av Folke Larsson i Sökaren 9, 1979. Sökaren nr 4, 1981.

(3) Karlis Osis and Erlendur Haraldsson: Parapsychological phenomena associated with Sathya Sai Baba. Christian Parapsychologist, 3(5), 1979, 159—163.

(4) Erlendur Haraldsson: "Miracles are my visiting cards" — An investigative report on the psychic phenomena associated with Sathya Sai Baba. London: Century Hutchinson, 1986.

Övers fr eng av SM

Sai Baba og pseudovitenskapens fallgruver

I brev av 5.12.87 til redaktøren kommenterer docent Erlendur Haraldsson mitt innlegg i Sökaren nr 10/87 (Vedr "Nyfikenhet", side 38). Haraldsson innleder med å bekrefte at han deler det syn på vitenskapelig metode og den avsmak for pseudovitenskap som jeg gir uttrykk for i innlegget. Han refererer derfor til endel papirer vedrørende professor Martin Johnsons uttalelser i anledning undersøkelsene omkring Sai Baba. Haraldsson sier videre at jeg kunne ha unngått en vanlig pseudovitenskapelig fallgrube dersom jeg hadde fremstilt min kritikk etter å ha studert hans metoder, dokumentasjoner og konklusjoner. For å ta det siste først:

Jeg vet sant å si ikke om mitt innlegg er blitt misoppfattet, men under enhver omstendighet kan jeg ikke se at det rommer noen kritikk av Haraldsson fra min

side. Det å sitere en kjent størrelse som Martin Johnson i forbindelse med parapsykologi har jeg vanskelig for å oppfatte som baktale. Man må da henvende seg til Martin Johnson, hvilket jeg forstår er gjort.

Men saken har også en annen side, og den opplever jeg som vel så interessant som det at jeg kom til å sitere en kjent parapsykolog:

1. Hvis det er slik at det eksisterer en seriøs "PARAVITENSKAP", burde det etter mitt skjønn være en naturlig oppgave for dens forvaltere å rykke ut mot mishandling av denne vitenskapen, på samme måte som mer ortodokse vitenskaper bør bekjempe mishandling av disse og på den måten ta ansvaret for folkeopplysningen på dette felt. Jeg leser ikke alt som kommer ut, men har i alle fall ennå til gode å se eksempler på

slik innsats (selv om visse spredte uttalelser kan ha forekommet). Hva jeg derimot har sett er at representanter for ulike paranormale områder er uenige seg imellom når det f eks gjelder spørsmålet om hva som skal regnes som betydningsfullt og ikke. Jeg har nylig sagt det til en kjent norsk parapsykolog, og jeg sier det gjerne igjen: Gjør det nå til en oppgave å gå ut med kritikk av den veritable flora, som man mener ikke er seriøs paravitenskap. Man er da sikkert skeptisk til noe?

2. Hvis det også er slik at et menneske er i stand til å skape fysiske gjenstander av tomme intet, eller få dem til å forflytte seg fra et sted til et annet på uforklarlig vis, ja da mener jeg at vedkommende av respekt for seg selv, sine medskapninger, vitenskapen og den uhørte evnen, snarest burde la denne evnen bli de-

monstrert for — og testet av de største skeptikerne som overhodet er å oppdrive. Jeg forstår Haraldsson slik at han deler dette syn, og siden jeg også forstår at han ikke anser de hittil gjorte observasjonene som tilstrekkelige bevis, er vi vel nokså enige? Men hva med Sai Baba selv...? Jeg har oppfattet det slik at han ikke er villig til å delta i tester som helt kunne utelukke fusk. Vel, det er hos ham bevisbyrden ligger, og jo større "miraklet" er desto større bevis kreves.

K Stenødegård

Några kommentarer

I Sökaren nr 10, 1987, använder Stenødegård ett uttalande av Martin Johnson som en egen kommentar till en baksidesartikel av mig. ("Likevel vil jeg gjerne få kommentere en annen side ved artikkelens budskap, ganske enkelt ved å sitere en så ansett parapsykolog som Martin Johnson.") Johnsons uttalande blir alltså Stenødegårds egen kommentar. Då är det naturligt att tänka sig att han med gillande ställer sig bakom Johnsons ord.

Stenødegård vill att seriösa parapsykologer, om det finns sådana — det är han tydligen inte säker på — skall rycka ut mot de parapsykologer som inte är riktigt seriösa, utan — enligt vissa bedömare — misshandlar vetenskapen. Men saken är ju den att det finns delade meningar i både stort och smått bland de parapsykologiska forskarna, precis som inom flera andra forskningsområden. (Jag minnar mig en rolig definition på "professor": en person med annan mening. Bakgrunden till den karakteristiken är ju att när skilda experter noga studerar ett ämne, "ser" de lite olika saker på grund av sina skilda personligheter, värderingar, begåvningar mm, och de drar därvid lite olika slutsatser.) Några parapsykologer uppskattar exempelvis Stevensons undersökningar av fall av reinkarnationstyp, men andra gör det inte. På samma sätt förhåller det sig med spektakulära undersökningar som Eisenbuds av Ted Serios, Haraldssons av Sai Baba, flera forskares studier av Uri Geller samt, fast kanske i mindre grad, olika slag av laboratorieundersökningar. Detta framgår av faktdiskrifterna. Att utnämna vissa parapsykologer till "riktiga" och till poliser, som skall hålla ordning inom forskningsfältet går inte och skulle strida mot den fria luft som all sann forskning andas. Däremot förekommer en fri debatt med skilda meningar om olika undersökningar. Ur den debatten framträder efter hand

bilden av vad god parapsykologi innebär. Om parapsykologin idag förefaller lite rörig, beror det väl bland annat på att den är en besvärlig vetenskap i sin begynnelse.

Sai Baba har inte medgett strikt vetenskapliga undersökningar av sina mirakler. Det är synd. För en vetenskapsman är det naturligt att vilja göra noggranna undersökningar och experiment. Sai Baba är inte vetenskapsman, utan en religiös gestalt. Han ser på verkligheten, och på vad som är betydelsefullt, på annat sätt än den vetenskaplige forskaren. Han har andra värderingar, andra preferenser, andra syften med sitt liv. Sai Baba anser — enligt vad han själv säger — att hans andliga budskap är det viktiga. Miraklerna däremot är "småsaker". Det är inte angeläget för honom att bevisa existensen av paranormala fenomen. Men han har ju låtit sig iaktas på mycket nära håll av nyfikna forskare!

SM

Gåvor

Sten Händel, Sala, 125:-, H Kehlman, Farsta, 100:-, Curt Orefjård, Järfälla, 85:-, Claude Thorlin, Eskilstuna, 35:-, Ruzica Blazic, Örkelljunga, 85:-, Karl Rune Sjöblom, Täby, 35:-, Lena Strandbro, Hägersten, 10:-, Gunnar Svensson, Göteborg 35:-, E Leskosek, Södertälje, 35:-, Birger Andersson, Näs-sjö, 15:-, P O Arvidsson, Täby, 65:-, Bo Eriksson, Tyresö, 60:-, Bertil Jonasson, Ryd, 135:-, Ivan Wilhelm, Linköping, 35:-, Tommy Olsson, Uppsala, 35:-, Edwin Wiktorsson, Södertälje, 35:-, Agnes Nordström, Bromölla, 10:-, Agneta Pettersson, Linköping, 35:-, B Engfeldt, Uddevalla, 35:-, Kenneth Nyström, Stockholm, 85:-, Harvinder Singh, Västerås, 35:-, Arvid Nilsson, Landskrona, 35:-, Allan Rosberg, Malmö, 10:-, Gerhard Ljunggren, Huddinge, 35:-, Björn Zakrisson, Östersund, 135:-, Vera Siö-crona, Malmköping, 35:-, F Schwabe, Stockholm, 35:-, Mary-Ann Sörlin, Rättvik, 35:-, Kjell Jonsson, Västerhalinge, 35:-, Sylvi Strömsten, Angered, 10:-, A Brundell, Borlänge, 35:-, Bernt Pettersson, Uppsala, 100:-, Ingvar Anderberg, Genarp, 135:-, Brita Enderlein, Malmö, 10:-, Eva Bring, Bräkne-Hoby, 85:-, Gunnar och Sonja Vilson, Tavelsjö, 10:-, Mary Karlsson, Skellefteå, 35:-, Ylva Hartzell, Stockholm, 35:-, Åke Andersson, Skärholmen, 35:-, Oscar Ohlsson, Västra Frölunda, 335:-, S-O Fransson, Köping, 35:-, Inga Brundin, Göte-

Kontakt

borg, 85:-, Martha Högberg, Hässleholm, 1 000:-, Ronny Karlsson, Kyrkhult, 10:-, Einar Lünell, Rødovre, Danmark, 20:-, Gunnar Johansson, Farsta, 100:-, Vera Österlind, Stockholm, 35:-, Bela Molnar, Landskrona, 5:-, Carl-Erik Landegren, Halmstad, 10:-, Anonym givare, 500:-, A Åström, Umeå, 35:-, Ewy Wilhelmsson, Kinna, 35:-, M Reinberg, Mölndal, 35:-, Elin Gustavsson, Göteborg, 35:-, Kenneth Revland, Norrköping, 35:-, Anders Lindell, Jön-åker, 35:-, Siv Borén, Fjälkinge, 35:-, Sven Nyberg, Piteå, 10:-.

Hjärtligt tack för hjälpen!

SM

Kontakt

Tjej, 36 år, i Stockholm, intresserad av natur, friluftsliv, psykologi, miljö- och livsåskådningsfrågor, söker kille från Stockholm eller västra Sverige (är flyttbar) för en framtid tillsammans. Du är lång, naturlig, varm och trygg. Du bör vara rökfri, öppen för andliga dimensioner och nytänkande. Helst fotosvar till "Mental kursändring", Sökaren f v b.

Hej, söker er som har intresse för det som denna med flera tidningar skriver om. Du har självständigt tänkande. För skapande av en förening i gemenskap och utveckling. Svar till "Samarbete", Sökaren f v b.

Du man i 60—70-årsåldern från landet någonstans som filosoferar över livets väsentliga frågor, bryr dej om mänskliga relationer och har begåvats med konstnärssjälen sensibilitet och fantasi, skriv till "Syskonsjäl — Quo vadis?". Sökaren f v b.

Hej, du positive man 35—45 år som har följande egenskaper: levnadsglad sökare med självkänsla, humor, öppen, barnkär, omtänksam, rökfri, kanske karisma och som tror på kärleken och sann kommunikation, som ej är svartsjuk, avundsjuk, idrottsfanatiker eller extrem på annat sätt. Finns du? Skriv då helst med fotosvar till "Tvillingsjäl", Sökaren f v b.

Människor är människor,
varifrån de än kommer

Thor Heyerdahl

"Spökflyg"

Erland Sandqvist i Örnsköldsvik har i bokform gett ut sin studie av vad han kallar "spökflygarna" — ett fenomen som dock andra föredrar att benämna "spökraketer" för att hålla isär två olika observationsvägar: 1946 års mystiska raketartade fenomen och 1930-talets mer flygplanslika föremål.

Sandqvist har lyckats skrapa ihop cirka 113 "fall" från 1946 till en fallkatalog. Idén är god, men materialet är tyvärr magert. Bortsett från ett 10-tal lokala Ö-viksfall har han inget nytt att komma med. Redan 1977 gav jag ut en sammanställning av TT-material som till 80 procent motsvarar vad Sandqvist hittat i de två Ö-vikstidningarna. Massmedias beskrivningar är minst sagt påvara.

Jag har roat mig med att kolla Sandqvist fallkatalog, eftersom hela hans re-

sonemang grundas på *starkt bokstavliga tolkningar* av vad tidningarna skrev. Genom att i fallkatalogen inte ange observationsdatum har Sandqvist gjort det svårt både för sig själv och läsaren, men med hjälp av AFU:s datakatalog — där jag med datorns hjälp kan söka på ett visst ortsnamn m fl faktorer — har jag lyckats pussla ihop det mesta.

Ätta höghöjdsfenomen svarar för totalt 43 av de 113 "fallen". Det är nämligen så att samma fenomen har iakttagits av olika vittnen. Samtliga dessa åtta ljusfenomen torde vara mer eller mindre starka meteor. Observationsdatum: 17/2, 21/2, 9/6, 9/7, 19/7, 11/8, 10/9 och 3/12.

F1 (fall 1) är med nästan hundra procentig säkerhet en meteor. Vi har inom AFU noterat cirka 20 observationer av detta fenomen i AC-länet. Tvärtemot Sandqvists påstående (sid 41—42) stöder det efterföljande mullret meteoreteorin. "Lågtflygande" syftar som i många andra fall på att fenomenet iakttoogs på

låg vinkel över horisonten, eller i en störtande bana. Sandqvist ignorerar — liksom tyvärr en del andra ufologer som publicerar sig på svenska — vittnespsykologiska självklarheter. Han har förmodligen aldrig slagit upp ordet "meteor" i något uppslagsverk. Men om han gjort det, har han inte tagit lärdom.

F2, F3, F5 och F7 avser ett och samma fenomen — också det en meteor. Tidsdifferensen mellan F3 och F5 är fem minuter, vilket motiverar författaren att göra två fall av samma iakttagelse. Samma kardinalfel upprepas många gånger i katalogen och i boken i övrigt. Hur många vittnen går omkring med en exakt ställd klocka? AFU:s studier av 1946-materialet visar att vittnen många gånger tar fel på upp till en timme, när de senare ska återberätta vad som hänt — ibland t o m på ett helt dygn.

F10 och F11 är två andra meteorfenomen. F11 återkommer förresten i annan förklädning som F33.

F14—F19, F21—F22, F24—F27 och F67 avser alla ett och samma fenomen, den 9 juli omkring klockan 14.35. Vi har katalogiserat närmare 300 iakttagelser av denna märkliga "dagsljusmeteor" (teorin kan diskuteras!) med ett mycket stort observationsområde över hela Mellansverige. Faktum är att det rör sig om ett och samma fenomen, som brinner upp på mycket hög höjd, troligen över Bottenviken.

Iakttagaren i F16 har en tidsdifferens i förhållande till övriga observatörer på cirka en timme, men det är väl inte otänkbart att han kom ihåg fel, när han ringde till tidningen på kvällen? I övrigt stämmer hans vittnesutsaga (om än utbroderad...) med vad andra personer såg. Man får akta sig för att — som Erland Sandqvist — ta uttryck som "tio meter lång cigarr" och "endast omkring 50 meters höjd" bokstavligen. Beskrivningar av formen hos ett föremål som befann sig på kilometrars (eller mils) avstånd, är inte mycket att lita på! *Inget* vittne kan med säkerhet uttala sig om höjd, avstånd eller storlek hos ett diffust ljusfenomen utan att ha någon referens (bakomvarande föremål, moln eller dylikt). Detta borde Erland Sandqvist känna till!

F20 identifierades som två militärplan, vilket man kan läsa sig till av notis 18 i min TT-sammanställning från 1977. F32 visade sig vara en fyrverkeripjäs. F39—F41 och F43 avser ett och samma fenomen (också observerat i Finland). Även här finns en del fantasifulla beskrivningar, men bakom döljer sig med stor sannolikhet en ljusstark meteor.

På samma sätt är F73—F81, F83, F86 och F89 troligen ett och samma fenomen, som uppträdde omkring klockan

20.47 den 11 augusti. Vi har inom AFU kartlagt nära 400 iakttagelser av detta fenomen från hela Mellansverige. Avvikande rapporter finns, men huvudmönstret är ett ljusstarkt fenomen med nordlig kursriktning. När man analyserar iakttagelserna, fall för fall, förstår man att vittnesmålen inte alltid kan tas helt bokstavligen.

F105 är ett annat exempel på en "celest eldkula". Försvaret fick ta emot många iakttagelser av denna "solklara meteor" från övande repgubbar i Syd- och Västsverige. F107—F112 är ytterligare exempel på ett fenomen som samtidigt observerades på många platser: det är mycket sannolikt en meteor (trots observationen i Aneby, F112, med dess målade beskrivning).

Av det sagda framgår att varje läsare med minsta hum om astronomi och naturfenomen på himlen måste få en underlig bild av det "ufologer" förstår av sin omvärld. Inte mycket återstår av Erland Sandqvists "bevis".

Mer substantiella, svåröklarliga fall finns dock från 1946. De döljer sig bakom tex F44 (Kölmjärn), F66 (Enköping), F69 (Molkom) och F87 (Storsjön), men de detaljer som Erland Sandqvist känner till, är så sparsamma att jag aldrig skulle ha vågat dra de långtgående slutsatser som görs i boken. Kanske finns det i boken ytterligare ett dussin hyggligt intressanta fall. Hade Sandqvist bemödat sig att läsa ännu några svenska tidningar, tex rikspresen, hade han hittat många fler goda fall. Nu drunknar de goda fall han har i floden av uppenbara misstolkningar och överdrifter, både från vittnena och från Sandqvists egen penna. Materialet tappas all trovärdighet.

På nästan varje sida i boken finns sakfel, missförstånd, överdramatiseringar, osäkra data, motsägelser, upprepningar och tjugtheter, tveksamheter, märkliga argument, logiska kullerbyttor, bokstavstro, dålig källkritik, onödiga stav- och tryckfel.

Boken följer därmed en gammal "tradition" vad gäller svenska UFO-böcker. Från läsningen av ett tidigare svenskt UFO-verk, Boris Jungkvists "Besökare från kosmos", 1980, har jag kvar sju A4-sidor med antecknade fel och tveksamheter. När jag kommit så långt, var jag framme på sidan 146 (drygt halvvägs) och gav upp tanken på att kunna skriva en recension som skulle vara möjlig att trycka. Helst ville jag kasta skräpet i väggen!

"Spökflygarna -46" har liksom många tidigare UFO-böcker av svenska författare noll och intet värde. Erland Sandqvist har nöjt sig med tidningspapper på fötterna, när det faktiskt behövs

riktiga Ecco-skor eller vandringskängor. Boken ger en massa bränsle åt extrema UFO-skeptiker. Argumenteringen är ibland så tunn att man baxnar. "Mönstret" kring spökraketer (kapitel 7) får varje amatörastronom och vittnespsykolog att kikka av skratt, alternativt gråta blod.

Varför atombomben på ön Bikini skulle leda till meteorfenomen och raketliknande uppenbarelser över Sverige, har Erland Sandqvist inte lyckats reda ut. Bikinibomben i juni 1946 var den fjärde atomsprängningen. Varför sågs inga spökraketer över Sverige direkt efter de föregående sprängningarna? Tanken om ett samband mellan de första atombomberna, spökraketerna och de flygande tefaten är inte ny, som Sandqvist vill påskina. Den har framförts i utländsk UFO-litteratur sedan länge. Kapitlet om "Guds vagnar" följer också ett gammalt känt mönster. 1968—1969 lusläste jag själv Bibeln i samma ärende, men avhöll mig från bokskrivande, eftersom det redan på den tiden fanns flera utförliga böcker i ämnet.

Kapitlen 9—13 utgör en välbehövlig kontrast till allt detta elände. Rapporten om "vägsladden" (sid 216—221) är en tankeställare för alla anhängare av Buck Rogers-romantiken vad gäller de märkliga luftfenomen som trots allt omger oss. Den typ av lokala undersökningar av fall efter 1946, som Sandqvist tidigare redovisat i ett antal artiklar i bla tidskriften UFO-information, är den värdefulla sidan av hans arbete. Spökraketerna 1946 borde han ha lämnat åt sitt öde, eftersom han inte hittade några lokala vittnen att intervjua.

Anders Liljegen

1900-talsfilosofi

Tolv relativt unga danska filosofer, födda mellan 1945 och 1955, har tillsammans skrivit ett mammutarbete på 821 tätmatade sidor om de filosofiska strömningarna under vårt sekel. I del I sägs inledningsvis något om den kontinentala filosofin efter Hegel, den historiska skolan (konservatismen), positivismen och nykantianismen. Därefter kommer den egentliga och mer omfattande redogörelsen med fenomenologin, hermeneutiken och marxismen som destora inledande filosofierna följda av frankfurterskolan (kritisk teori) och existentialismen. Även strukturalismen ägnas ett tjugotal sidor, och de nya filosoferna i Frankrike tas upp.

Del II inleds med pragmatismen, den första självständiga amerikanska filo-

sofin, och följs av den tidiga Wittgenstein och nypositivismen (den logiska positivismen). Den senare Wittgenstein och Oxford-skolans språkfilosofi får stort utrymme. Poppers kritiska rationalism och Kuhns paradimbegrepp behandlas. Även nyliberalismen och nykonservatismen i USA med Rawls och Nozick i spetsen får sin beskärda del. Framställningen avslutas med den eklektiska filosofin i dagens Erlangen i Tyskland.

Arbetet heter *Vår tids filosofi* och ges ut av Forum. Översättare är Jan Bengtsson (del I) och Per Bauhn (del II). Det är klart att man har en annan utblick på filosofin i Danmark än i Sverige. Danmark ligger närmare kontinenten och har alltid haft bättre kontakter med kontinenten. Därför intar tysk och fransk filosofi stor plats i framställningen — och det med rätta. Att Uppsala-skolan och värdenihilismen inte nämns är måhända inte konstigt. Hägerström och Phalen var bara världsberömda i Sverige. Däremot är det underligare att inte ekosofin funnit nåd. Det är dock en filosofiriktning som ligger i tiden, som verkligen hör 1900-talet till, som med all sannolikhet kommer att växa sig mäktigare i framtiden och som har stark förankring i Norden, framför allt i Norge och Sverige men även i Finland och Danmark. Avsnittet om filosofin i Erlangen kunde gott ha ersatts av ett kapitel om ekosofin.

Med så många författare förvänas man inte över att kvaliteten är ojämn och att boken inte riktigt håller ihop. Till de klart bättre skriftställarna hör Poul Lübcke och Arne Grön. Deras bidrag återfinns i del I och över huvud taget är del I mer välskriven än del II. Dessutom är översättningen mer genomarbetad i del I än i del II. Stefansen, som behandlar den amerikanska filosofin faller många negativa omdömen om Peirce och James utan att kunna substantiera omdömena. I stället borde han ha redogjort för amerikanernas filosofi så sakligt och klart som möjligt. Nu misstänker man att Stefansen inte till fullo förstår pragmatismens portalfigurer.

"Vår tids filosofi" anger sig vara en uppslagsbok och det är väl närmast så den får användas. Till hjälp finns cirka 90 sidor litteraturhänvisningar och noter. Utmärkt är att noterna samlats i slutet i boken och fortlöpande numrerats. Personregister måste man givetvis ha i en uppslagsbok, men också sakregister. Av någon underlig anledning saknas det senare. Boken är tämligen rikligt illustrerad och en del diagram höjer arbetets värde.

Rolf Ejvegård

Sökaren vill förena en öppen inställning med kritisk granskning.

För Cancer drabbade hjälp till självhjälp

För information, ring eller skriv till:

Furusjöns kursgård
Ånimskog
662 00 Åmål
Telefon 0532/25 338

VAD BEHÖVER DU VETA

för att leva ett bra liv? Vi förmedlar kunskaper, adresser, kurstips, boktips, nyheter, hjälp och råd. Beställ ett medl. brev med inform. för 10 kr eller brevkursen Planera din framtid med 5 brev och svar för 100 kr från föreningen Infoteket Pg 7 14 44-4 eller tel 040-794

Ael Gi
TRÄDENS PLANET

en främmande besökares rapport om Jorden (80 s A5 limbind) 28:- portofritt. Inbet på postgirokonto 75 26 49-4.

MAXIMS FÖRLAG

Box 32007, 126 11 STH, Tel 08-42 96 10

FADER VÅR — felöversatt GNOSIS

Kristi reinkarnationslära "kättar"-dömd 553 5:-
Reinkarnationsevangeliet Pistis Sophia, analys 7:-
Förenta religionerna-United Religions kommer 5:-
HPBs allenhetsmeditation negerar-bekräftat 5:-
Fundamental fråga: själen djupast ett med Gud 5:-
Roten till religionernas tråd. Vi är grenar 5:-
Homosex. Hälsa. Healing. Rättvis orsak, nåd? 5:-
Sann gudstjänst: gränslös pistis gnosia agape 5:-
Saliga är de som är fattiga i 4:e dimensionen 5:-
Palmsondagens fattiga åsna och Kristus idag 5:-
Det subjektivt "onda", medfödd rättvisa-nåd 5:-
Blind dualistisk bön — inget enhetskådande 5:-
Pröva frigörande kontemplativt bekräftande bön 5:-
Vi vittnar om att vi möter Kristus i vår tid 5:-
Upplevelsen av "himmelriket", "Christos i oss" 5:-
Frikatolsk principförklaring... agapes gnosia 5:-
Kristi förkastade gnosia frikatolsk hörnsten 5:-
Nattvardstj. kontemplativt bekräftande "yoga" 20:-
Jordfästn. Kontemplativt jordfästelse-akt 10:-
Video VHS 180 min Frikatolsk reformvision, kopia av oklippt original. Bishop + Elis undervisar 200:-

Beställ gm inbetaln till postgiro 22 71-5. Bishop Elis Wikström, Farstav 89, 123 47 Farsta Sth. Brevfrågor välkomnas. Bifoga porto. Vi är oavblånade.

BUDDHASASANAFÖRLAGET
Box 5158, 102 44 Stockholm

Skrifter ur den buddhistiska palikanon:

Buddhas stora meditationstal
40 sidor, ca 20:—

Buddhas tal till Sigala
24 sidor, ca 16:—

Övrigt:

Buddhismen i ett nötskal
av Narada Maha Thera
80 sidor, ca 15:—

Buddhistisk meditation
av Francis Story
32 sidor, ca 7:—

I bokhandeln eller direkt från förlaget

SHAMANIX

Informationsblad för indiansk shamanism.

Viveca Lammers
Törnbacken 2
171 66 Solna
Tel. 08-85 27 39

"SUNRISE"

är en Engelskspråkig tidskrift från
TEOSOFISKA SAMFUNDET —
PASADENA

Pris 60:— för 6 nr/år. Skriv gärna och begär ett gratis ex. till Anne Eek, Eriksbergsgatan 18, 114 30 Stockholm.

 Kristallkulor/Pendlar/Tarotkort ☆

Mystery House erbjuder Dig Kristallkulor i olika storlek, pendlar i metall eller trä och 6 olika sorts tarotkort och spåkort. Svensk beskrivning medföljer de flesta varorna. Vi har också litteratur om tarotkort på svenska och engelska. Vi skickar vår broschyr mot att Du sänder oss 6 kr i frimärken. (Tel 0152-43015)

Mystery House, Box 64, 150 32 Stallarholmen

"Fann min sambo"

Att vända sig till Dataträffen var både spännande och givande. Jag fann min sambo på direkten och rekommenderar helhjärtat detta nya sätt att träffas, vilket bör passa de flesta som söker en nära vän.

Conny Öhström, Handen

Begär information om Nordens största bekantkapsförmedling. Tiotusentals medlemmar, alla åldrar och yrken, hela landet.

Namn _____

Adress _____

Stiftelsen Dataträffen
Box 3511, 172 03 Sundbyberg, 08-730 59 45

Ur Bokrevy nr 4, 1987

Bokrecensioner återgivna med tillåtelse av tidskriften Bokrevy, Bibliotekstjänst, Box 1706, 221 01 Lund.

Björkhem, Örjan. Siaren från Findus. Om märkliga begåvningar och paranormala fenomen. Wiken. 209 s.

*Bl BN 1238662-99

Boken är en direkt fortsättning på förf: tidigare Mystik och verklighet (1984) och är liksom denna en samling veckotidningsartiklar om påstått paranormala fenomen. Hälften av de 31 avsnitten handlar om svenskar som förf har mött, resten om utländska personer och företeelser. Förf redovisar egna undersökningar av tre svenska medier. Han är annars mer intresserad av upplevelsernas psykologiska innebörd än av bevisfrågor, och påpekar att boken beskriver "möten med någonting som kanske inte finns. Man kan emellertid inte ifrågasätta att mötena inträffar eller att de är oerhört viktiga." Artiklarna är enkelt och lättläst men inte oengagerat skrivna. Förf är också forskare i religionspsykologi. I det avslutande kapitlet beskriver han "upplevelsehorisonten", en modell för förståelse av till synes paranormala fenomen. Förf:s synpunkter på detta kan vara givande även för den seriöst intresserade läsaren.
Nils-Olof Jacobson

Kyrkliga mysterier. Från oförstörbara kroppar till stigmatisering. Red av Peter Brookesmith. Bokorama (Det oförklarliga). Övers fr eng av Ann och Örjan Björkhem. 95 s Ill.

*Bl BN 1245885-23

Kyrkliga mysterier handlar om sådana fenomen som inte låter sig förklaras rationellt, men som ändå finns i de olika kristna kyrkorna: mariavisioner, tungomålstalande, stigmatiseringar och annat. Den handlar också om märkliga ting som inte har någon anknytning till kyrkorna: påståenden att Jesu ord döljer en tradition som mycket skiljer sig från vanlig kristendom. Här påstås att Jesus gifte sig och grundade en dynasti som alltjämt lever, i hemlighet, och som vaktas av det superhemliga "Sionprioratet". Här berättas om hemliga skatter, om hemliga dokument om vars innehåll eller innebörd vi inte får besked. Författarna är uppenbarligen okultister eller populärparapsykologer. Be-

Ockulta

esoterisk bokhandel/bokförlag
försäljning av ockult och esoterisk litteratur, tarotkort, spåkuler, pendlar m m.

Prisuppgifter från Ockulta, Christian Sutinen, Karlavagnsgatan 5, 724 68 Västerås.

Pg 88 36 88-4.

Bg 824-5003

Tel 021-12 43 61

Medlemskap i Föreningen Ockulta 100:-.

lägg eller litteraturhänvisningar saknas. Vackra färgbilder i mängd samt en utmärkt översättning gör boken läsvärd, inte som populärvetenskap utan som fantasifull spekulation.
Bo Gunnar Svensson

Olösta gåtor. Egendomliga händelser som inte går att förklara. Red av Peter Brookesmith. Bokorama (Det oförklarliga). Övers fr eng av Ann och Örjan Björkhem. 95 s Ill.

*Bl BN 1245722-CF

Olösta gåtor och mysterier i naturen eller bland människor fascinerar de flesta av oss. Författarna i detta brittiska praktverk går in för att hitta realistiska och jordnära förklaringar till "oförklarligheterna". Det gör innehållet än mer läsvärd. Lägg därtill ett överdådigt och delvis unikt bildmaterial (foton i svart-vitt och färg, detaljerade teckningar på varena sida). Bland gåtorna märks "gamla godingar" som Kaspar Hauser, mannen med järnmasken, indiska reptricket m m men också mindre vanliga som den talande mungon, likkistor som flyttar på sig, stenar som vandrar, mystiska fotspår etc. Sammanlagt 16 huvudmysterier beskrivs samt — i viss mån — analyseras och förklaras (i alla fall försök till förklaringar). Av de delar av Bokoramas serie Det oförklarliga jag läst är Olösta gåtor bland de allra bästa. Den svenska språkdräkten är god.
Bengt Bengtsson

UFO-fenomenens ursprung. Aktuella teorier och spekulationer. Red av Peter Brookesmith. Bokorama (Det oförklarliga). Övers fr eng av Elisabet och Per Fredholm, 95 s Ill.

*Bl BN 1246645-82

Tio författare diskuterar de ca 5 procent rapporterade UFO-incidenter som inte kunnat förklaras efter noggrann vetenskaplig analys. Endast den senaste vågen av UFO-iakttagelser behandlas men med historiska återblickar som exemplifierar att många oförklarade observationer kan ha gällt av myndigheterna kända men hemligstämplade experiment. Även de aktuella problemen rörande oidentifierade undervattensobjekt diskuteras. Stort utrymme ägnas sk närkontakter med förmodade rymdvarelser och om sådana upplevelser kan tillskrivas onormala psykiska processer hos observatörerna. Realistiskt diskuteras frågan om möjligheten att från jorden etablera kontakt med intelligent liv annorstädes i universum. Illustrationerna, huvudsakligen i färg, är många och goda. Undantaget är omslagsbilden som verkar science fiction-artad och har föga med innehållet att göra. Detta är en seriös bok avsedd att upplysa allmänheten om vad som kan dölja sig bakom UFO-rapporterna. Normala högstadietkunskaper räcker.
Arne Eld Sandström

Martinus, pseud. Den eviga världsbilden. 1. Tredje testamentet. Hälsans förlag. Övers fr da av Rolf Nordström. Orig:s titel: Det tredje testamentet — det evige verdensbilledet. 1. 112 s Ill. Denna del — BN 1247934-20.

Cn BN 1247933-X0

Den danske mystikern Martinus (1890—1981) beskrev en kosmologi, en lära om hur världsalldet är inrättat ur andlig, principiell synpunkt. Denna byggde på hans intuitiva upplevelser. Han skildrade viktiga punkter i kosmologin genom symboler, schematiska färglagda teckningar. Hans sista, ofullbordade arbete var en genomgång och förklaring av allasymbolerna. Detta första band av "symbolboken" innehåller förklaringar till 16 av de viktigaste symbolerna. I anslutning här till ger förf en kompendieartad sammanfattning av motsvarande tankegångar i sitt huvudverk Livets bok. Boken är även avsedd att kunna vara en första introduktion till kosmologin. Som sådan kan den vara något svårtillgänglig men är av desto större värde för den som känner något till kosmologin och vill fördjupa sitt studium. Symbolerna återges på helsidor (varav 13 i färg) och visar förf:s personliga och konsekventa stil, där färgerna bär budskapet. Även utan tolkning har bilderna en säregen skönhet. Verket omfattar hittills tre delar. Del 1 är den enda som än så länge översatts.

Nils-Olof Jacobson

Tag fram **Din Positiva Kraft**

Kurspaketet som hjälper dig komma igång!

Innehåller 1 bok DAGS ATT LEVA och 2 kassetter: SJÄLVFÖRTROENDE och DIN POSITIVA KRAFT samt VÅGA LYCKAS. Av Carin Holm.

Om kassetterna: "Om du behöver stärka din självkänsla och tycka bättre om dig själv, skaffa dig då Carin Holms kassetter. De har gett mig betydelsefulla lärdomar. Hon talar om för dig hur du kan bygga upp ditt självförtroende och bejaka dig själv mycket mer" Anita Dahlberg, tidskriften SÖKAREN.

Båda kassetterna innehåller föredrag, övningar samt många affirmationer om självförtroende, inre styrka och harmoni till vacker bakgrundsmusik.

Om boken: "Konkret, lättläst och entusiastiskt."
BIBLIOTEKSTJÄNST.

Materialet användes f n även i 100-talet cirklar och kurser i personlig utveckling.

♥ **KURSER VINTER/VÅREN -88:** I Stockholm city varje månad. Dessutom på många andra orter. Se vårt kursprogram samt under "På Tapeten" i Må Bra.
FÖREDRAG och SEMINARIER på arbetsplatser, konferenser och för nätverk, studieförbund etc. Våra seminarier är mycket efterfrågade. Boka i god tid.
HANDELDARKURS startar -88. För cirkelledare och andra som leder grupper i positivt tänkande. Viss förkunskap krävs.

Begär kursprogram!

- ☐ V.g. sänd mig kurspaketet à 193:- (båda kassetterna, 1 Dags att Leva)
- Kassetten **SJÄLVFÖRTROENDE OCH DIN POSITIVA KRAFT** à 79:-
- Kassetten **VÅGA LYCKAS** à 79:- (pfsk. avgift 18:- end. kassetten 15:-)
- ☐ Vintern/vårens kursprogram ☐ Info. Seminarier/föredrag
- ☐ Info. Handledarkurs

Namn _____

Adress _____

Sändes till: **Kreativt Center AB**
Box 43063, 100 72 Stockholm. Tel 08-97 66 95

Steiner, Rudolf. Ilkley-kursen. 2. Pedagogikens uppgifter i nutidens kulturliv. Telleby. Övers fr ty av Margareta Lundmark. Orig:s titel: Gegenwärtiges Geistesleben und Erziehung. 98 s III. Denna del — BN 1253360-9X. Cn BN 0978008-5B

För drygt 60 år sedan gav Waldorfpedagogikens grundare, Rudolf Steiner, föreläsningsserier, vari han klargjorde sin syn på bl a pedagogikens uppgift. Steiners idéer har hittills varit svårtillgängliga för svensk publik. Översättaren har emellertid här lyckats överföra hans tankar till klar och lättflytande nutidssvenska. Pedagoger, föräldrar, politiker m fl erbjuds genom denna skrift möjlighet ta del av Steiners idéer, som ännu idag har stort intresse och då inte bara som kulturhistoria. Sex olika föredrag ingår, vilka behandlar barnets uppfostran och undervisning från förskoleåren till tonårstiden. Som lärobok riktar skriften sig främst till blivande lärare men kan användas redan från gymnasienivå, då förkunskaper krävs. Marie Månsson

Appelkvist, Claes. Studera fred. Neptune-Rymd förlag. 144 s III litt. *Obb BN 1252340-41

Denna lilla skrift med maskinskriven stil och några tecknade illustrationer består i huvudsak av 27 verser till Modern i dig eftersom Moderns Kärlek, enl författaren, "är den

MARTINUS KOSMOLOGI kurser på MARTINUS CENTER

På Martinus Center, Klint, Nykøbing, Själland anordnas kurser i Martinus kosmologi. Martinus Center är en skola i andlig vetenskap.

16/4 - 15/5 studeras bokverket Den eviga världsbilden I-III. Här presenteras Martinus kosmiska symboler med förklarande texter. Pris inkl. bostad. 2.000:- Dkr. Undervisningen är på danska och svenska.

Ytterligare upplysningar om kurserna kan fås på tel. 00945-03-42 29 89 Martinus Center Klintvej 69, Klint DK-4500 Nykøbing Sj. Danmark.

All övrig information från Martinus Institut, Mariendalsvej 94-96, DK-2000 Frederiksberg, tel. 00945-01-34 62 80.

Beställ nya KURSPROGRAMMET för 1988!

INTRESSERAD AV LIVSÅSKÅDNINGSFRÅGOR UTAN ATT TRO PÅ GUD?

Då hör du kanske hemma i Human-Etiska Förbundet. HEF-Eko heter förbundets tidning. Den innehåller artiklar om den västerländska humanistiska traditionen (Sokrates, Stoicismen, Utilitarismen, Russell, Hedenius etc) om fredsarbetet, om ekosofi och inte minst kritiska inslag om den religiösa fundamentalismen. Snart startar HEF borgerlig konfirmation.

Ring 08-48 66 40 eller skriv till Human-Etiska Förbundet, Frimärksv 45, 122 47 Enskede.

verkliga existensen, Sanningen i Livet". Bättre än den poetiska avdelningen är i mitt tycke den prosaiska med många uppgifter om miljöförstöring, kärnkraft, köttfabriker m m, som hämtats från tidskrifter och artiklar utgivna av Fältbiologerna, Greenpeace och Folkkampanjen mot kärnkraft. Studiehandledningen behandlar det mesta av viktiga frågor som "Påverkar språket vårt handlande?" och "Hur uppnår man verklig fred?" Ett positivt förord av Johan Galtung, några tankeväckande paradoxer och en mycket bra liten litteraturlista finns också med. Boken avslutas med en kommenterad förteckning över förf:s tidigare skrifter.

Carin G Hansson

Lina, Jüri. Kommunisternas heliga krig. Om Internationella röda hjälpen, dess taktik och historia. Förlaget Referent. 197 s III reg.

Ocg BN 1253114-DF

Förf har tidigare givit ut böcker på svenska, finska och estniska. Denna bok utlovar "information om Internationella röda hjälpen", en organisation för kommunistisk infiltration av väst. Boken utgör i stället en blandning av korrekta historiska fakta och löst grundade antaganden. Lina försöker spåra kommunismens ursprung till satanistorganisationen illuministerna. Satanister, frimurare, judar och kommunister utpekas som roten till, i stort sett, allt ont. Bokens ostrukturerade uppläggning och en slumpartad blandning av två stilsorter gör den svårläst. För den som vill studera kommunistisk infiltration finns betydligt bättre böcker, tex Barron, KGB idag (1984). Anders Berggren

Naisbitt, John. En trendrapport 1987. Av John Naisbitt och Naisbitt-gruppen. SvD. Övers fr eng av Lars Göran Larsson. Orig:s titel: The year ahead 1987. 190 s.

Op BN 1253352-83

Ett informationssamlade företag skriver om "tio trender som kommer att förändra våra liv och företagens klimat". Trenderna gäller franchising (finansieringstjänst m m för tex småbutiker), global värdepappersmarknad och "artificiell intelligens". Allt detta resulterar i ett nivellerat världssamhälle. Men samtidigt utvecklas individuella livsstilar. Vidare avhandlas bioteknik ("vid sekelskiftet kan vi räkna med att odlare kan tillverka hundratals matvaror av solljus"), företag som investerar i konst, amerikanska försäkringsbolags dilemma med jämte lika skadeståndskrav mot försäkrade yrkesutövare. Hur Kina 1987 går in i det 20:e år-

hundradet beskrivs. Alltför detaljerat uppehåller sig förf vid nya keramiska material och vid staten Massachusetts, som när en oanad blomstring. Det rör sig om ekonomi, affärer, tillväxt, främst i USA. Boken är av intresse för vissa företagare, investerare och konsulter även här. Den är lättläst.

Per Uno Karpebäck

Davies, Paul Charles William. Gud och den nya fysiken. Prisma. Övers fr eng av Lennart och Inga-Britt Edberg. Orig:s titel: God & the new physics. 279 s III.

Ua BN 1244703-02

I denna bok behandlas frågor som: Varför är naturlagarna som de är? Existerar Gud, och i så fall vad är han? Vad är medvetande, och hur kan detta styra fysikaliska processer? Vad består materia av och vad är vakuum? De fysikaliska delarna är korrekt framställda men kan ändå förstås utan förkunskaper. De filosofiska/religiösa delarna är mycket intressanta och tankvärda utan att påtvinga läsaren en speciell åsikt. I en tid då kvasivetenskap och vidskepelse tycks fånga människans intresse mer än vetenskap och religion är Davies' framställning verkligen välkommen. Bokens blandning av filosofiska resonemang och en korrekt framställning av fysiken gör den unik och av intresse för alla såväl humanister som naturvetare. Enkla teckningar illustrerar. Översättningen är utmärkt.

Peter Ekström

Utbildning i alternativa metoder. Nordiska samfundets stiftelse för vetenskaplig forskning utan djurförsök (Forskarkonferens). 37 s.

*Va BN 1255476-1E

Föreliggande skrift innehåller föredrag som hölls vid en konferens hösten 1986 anordnad av Nordiska samfundets stiftelse för vetenskaplig forskning utan djurförsök. Kerstin Lindahl Kiessling redogör för laborationer med cell- och vävnadskulturer som ersättning för djurexperiment i biologiutbildningen. Erik Walum fastslår att en stor del av den grundläggande cancerforskningen sker med hjälp av cellkulturer. Han beskriver också forskarutbildningskurser inom neurokemi och neurotoxikologi vid Stockholms universitet. Magnus Ingelman-Sundberg skriver om "alternativ och komplement till djurlaborationer i läkarutbildningen". Skriften lämpar sig för angivna specialister inom forskning och undervisning men har också intresse för de människor som önskar att djurförsök minskar eller helt upphör.

Oskar Nylander

Vi erbjuder Dig studier vid Wardo-Akademien, ockult teoretisk högskola. 4 år allmän och särskild kurs på svenska. Inträde i Wardo-Klostret. Krav Wardo-Akademien el motsv. Medlemskap i Wardo-Organisationen. Personlig insats för en bättre värld. Alla verksamhetsområden. Lätt, valfritt och självutvecklande. WARDO, Box 365, 551 15 Jönköping. Tel 036-16 88 35, Tage Larsén.

Leibold, Gerhard. Bli sund — håll dig sund med hälsofasta. Anna Förlaget. Övers fr ty av Annika Gegenheimer. Orig:s titel: Heilfasten. 132 s. Reg.

*Vmb BN 1244402-D1

Boken är avsedd som handledning för faste-kurer i hemmet. 1—2 dagars kortfasta diskuterar, och 5—7 dagars "totalfasta" och 8—10 dagars saftfasta beskrivs utförligt. Faste-kurernas bakgrund och allmänna principer diskuteras, och alla tänkbara aspekter av det praktiska genomförandet beskrivs detaljerat. Förf:s synpunkter bygger på tysk naturmedicinsk tradition och stämmer alltså inte alls med den svenska skolmedicinens åsikter, enligt vilka faste-kurer av detta slag är i stort sett utan värde. Förf betonar vikten av att vid alla allvarigare besvär eller sjukdomar rådfråga "fackman"; det är dock oklart vem detta uttryck avser. På andra ställen betonas vikten av undersökning av "läkare eller homeopat". Frånsett dessa oklarheter är boken i allt väsentligt lättläst och kräver inga förkunskaper, och kan troligen vara till hjälp för den som vill fasta på egen hand.

Nils-Olof Jacobson

Malmberg, Kurt. Chiropraktik, samhälle, förtryck. Stiftelsen SAMUU. 165 s III.

Vm BN 1257356-E9

Skriftens innehåll går omöjligt att inordna i någon speciell genre. Det tycks i första hand röra sig om en starkt subjektiv försvarsskrift för alternativ medicin i allmänhet och chiropraktik i synnerhet, mera en debatt- än en faktabok. Någon lärobok i chiropraktik är det inte. Förf, doctor of chiropractic, söker i stället torgföra sina idéer om hur de nuvarande samhällsproblemen lämpligen bör lösas (framför allt bättre miljö och moral krävs). Chiropraktiken ses som (en bit av) lösningen på problemet med samhällsmedborgarnas sjuklighet. De ofta mycket provokativa synpunkterna (inte minst mot psykiatri och vår kvacksalverilag) framförs på ett icke förtroendeingivande sätt och underbyggs blott sporadiskt. Hela framställningen är ostrukturerad och därmed också osammanhängande och svåröverskådlig. Ett fåtal illustrationer (främst personporträtt) ingår, ordförklaringar likaså (2,5 s). Språket innehåller anglicismer, och layouten är dålig.

Bengt Bengtsson

ESOTERISK LÅKEKONST

Denna bok av Alice A Bailey innehåller en systematisk genomgång av sjukdomarnas grundläggande orsaker med utgångspunkt från den uråldriga visdomens syn på människans natur. Vidare ges en djupgående inblick dels i de olika faserna i dödsprocessen och dels i de skeenden som föregår den nya inkarnationen. 608 sid. Hft.

Boken erhålles enklast genom förskottsbetalning av 200:- till pg 43 58 04-0.

Stiftelsen Tibetanens Bokfond
Box 220
142 02 Trångsund

Utvidga ditt medvetande och vet att Jag är den enda som finns. Sträck dig ett steg längre och bli varse att 'Jag är' innefattar allt förstå att det är du som är i 'Jag är' att det inte finns någon plats där Jag inte är.

Utvidga dig allt mera
känn hur varje atom i dig värker när du utvidgar dig
känn hur du växer
hur du bryter igenom alla barriärer som har hållit dig fångslad
och har hämmat ditt växande, din utvidgning.

Ett frö som ligger gömt i jorden
bryter igenom sitt skal och börjar växa
vidga sig
utveckla sig till det som är dess rätta gestalt —
så ska du låta ditt verkliga jag växa och utveckla sig
tills du blir det som du verkligen är —
under över alla under.
Så må du veta
att du är ett med allt liv, nu och alltid,
att du aldrig någonsin mera ska vara skild från detta
att Jag är i dig
och du är i det Jag är.

När du tar dig tid att vara stilla
och låter denna tanke införlivas med ditt väsen
bli del av dig
kommer du att uppleva en ny frihet i din tillvaro,
du kommer verkligen att leva och andas i alltings helhet
du kommer att vara i ditt rätta element
du kommer att kunna utträta vad som helst
du kommer att veta att ingenting, absolut ingenting
är omöjligt
för det som är 'Jag är' verkar i dig och genom dig.
När du blir varse och accepterar Min närvaro
blir allting möjligt.

Ur "Footprints on the Path" av Eileen Caddy
Övers Maria Adkinson. Ill Charles Adkinson
Reprinted by permission of the Findhorn Foundation

Adamski och Menger

Håkan Blomqvist avslöjar i detta nummer att George Adamski före den påstådda kontakten med Orthon i Kalifornienökn 1952 hade berättat om liknande upplevelser, som då beskrivits som astrala färder, alltså utanför kroppen. Jag har länge haft tanken att Adamski hade inre upplevelser av ut-kroppen-typ och uppfattade dessa som verkliga händelser i sinnevärlden. Den uppfattningen är nu bekräftad av innehållet i de brev som Adamski skrev till Emma Martinelli.

Däremot har jag litet svårare för Håkans idé att Adamski dessutom lurades av CIA — medan Howard Menger frivilligt spelade med i ett spel som gick ut på att lura en del av allmänheten att kontakter med "rymdmän-niskor" förekom. Vad är det som säger att Menger är mer vederhäftig, när han pratar om CIA-bluffen än när han berättar om sina kontakter med rymdmänniskor?

I alla händelser kan vi vara glada åt att någon Adamski-rörelse inte existerar i Sverige för närvarande.

Ian Stevenson

Efter läsningen av Pasrichas och Barkers rapport om ett indiskt fall av reinkarnations-typ, som de undersökt, undrar jag hur det är med Ian Stevensons förmåga som forskare. När man läser hans många rapporter, finner man, vad jag vet, i dem ingen diskussion av problem och tveksamheter av den typ som existerar i fallet Rakesh. Har Stevenson varit för naiv, så som C T K Chari anser? Kan det finnas svagheter i fallen, som Stevenson inte har observerat?

Gregory Bateson

Erland Lagerroths artikel om Gregory Bateson är i svåraste laget. Men tankarna där rör vid viktiga frågor om livets natur och alltings uppkomst. Kanske kan artikeln inspirera någon att själv läsa Bateson och grubbla över vad han egentligen menar...

Förnya pre-numerationen

Nr 1 och nr 2 har gått ut till alla som prenumererade 1987. Men: om Du ännu inte har förnyat Din prenumeration, så måste Du göra det nu, om Du skall få vår välsignade tidskrift i fortsättningen!

SM

Nr 2, 1988

Åsa Freij:

"Alternativa nobelpriset" 1987

"Priset för rätt levnadssätt är ett pris för viktigt arbete på områden som andra pris inte täcker. — Det manar till debatt om de värderingar och prioriteringar som ligger bakom den moderna forskningen och som alltför länge gömt sig bakom en påstådd objektivitet och en ofta blind teknologi- och framtidstro."

Jakob von Yxkull

Marcello Truzzi, en skeptisk sökare Sociologen Truzzi är en verklig skeptiker, till skillnad från många av dem som döljer sig bakom den självpåsat-ta etiketten skeptiker.

SM:

Längtan efter en ny mänsklighet Hur ser den framtida mänsklighet ut som vi kan ana i förlängningen av evolutionens uppåttstigande bana?

SM:

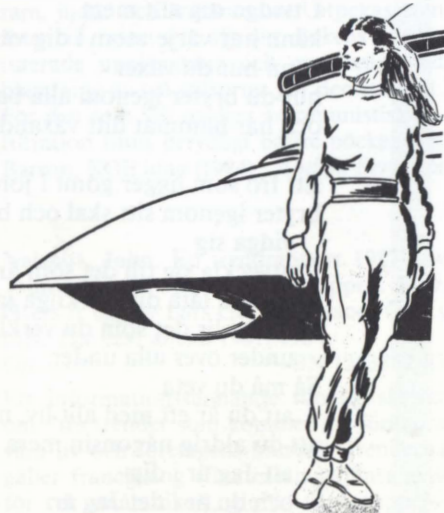
Utanför kroppen En kallstatstös har skrivit en intressant bok om egna utanförkroppsliga upplevelser.

Erland Lagerroth:

Om Gregory Batesons storhet och begränsning

Håkan Blomqvist:

Mannen som talade med venusianer

Teckning av en rymd kvinna vid en rymdfarkost.

Återfödelse? Ian Stevensons kompetens som forskare ifrågasätts

En kämpande skepticism

SM:

Läsa med "inre ögon" Hur bör man läsa heliga texter? Bokstavligt eller på ett inre, inspirerat sätt?

Åsa Freij:

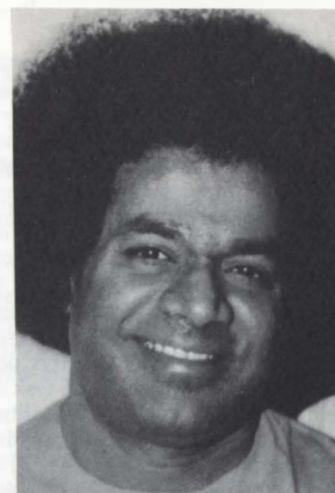
Kärlekens kraft. Storseminarium på Pan

Nils-Olof Jacobson:

Ord och toner

Debatt om "pseudovetenskapens fallgropar" och Sai Baba En parapsykologisk forskare mot en utomstående kritiker

32

Sai Baba

Bokrecensioner

34

Bokrevy

36

Eileen Caddy:

Footprints on the Path

39

SÖKAREN

Oberoende tidskrift för livssynsfrågor.

Redaktör och ansvarig utgivare: Sven Magnusson

Adress: Östra Kanalgränd 18, 652 20 Karlstad

Telefon: 054-11 16 89

Prenumerationspris:

Helår (10 nr) 165:-

Halvår 90:-

Postgiro: 70 60 47-8

Bankgiro: 372-8128

Annonspriser: (moms tillkommer):

Helsida 1.000:-, halvsida 600:-, småannonser 20:- per spalt-cm, men minst 60:-.

Wallin & Dalholm Boktr AB

Lund 1988

ISSN 0038-0504